

Oslo kommune

Bydel Stovner

Miljø-, plan, og samferdselskomiteen

Møteinnkalling 4/14

Møte: Miljø-, plan- og samferdselskomiteén
Møtested: Bydelssalen, Karl Fossumsvei 30
Møtetid: Tirsdag 06. mai 2014 kl. 18.00
Sekretariat: Administrasjonen

SAKSKART

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling
Godkjenning av sakskart

Saker til behandling

Sak 15/14 Protokoll fra mps møte 08.04.14
Sak 16/14 Varsel om gjenopptatt planarbeid for Ringnesveien 50 (Romsås Gård)
Sak 17/14 Kunngjøring om offentlig ettersyn fra 14.4 - 2.6.2014. Forslag til detaljregulering - Høybråtenveien 52
Sak 18/14 Utkast til kommuneplan Oslo mot 2030 - Smart, trygg og grønn. Offentlig ettersyn
Sak 19/14 Forslag til endringer av markagrensen - offentlig ettersyn
Sak 20/14 Folkehelseplan 2014-2018 Bydel Stovner
Sak 21/14 Eventuelt
Sak 22/14 Orienteringssaker

Miljø-, plan, og samferdselskomiteen

Per Opsahl
leder

Reidunn Myster Beier
sekretær

Sak 15/14 Protokoll fra mps møte 08.04.14

Arkivsak: 201400010

Arkivkode: 026.9

Saksbehandler: Aas Turid

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø-, plan- og samferdselskomitéen	06.05.14	15/14

PROTOKOLL FRA MPS MØTE 08.04.14

Vedlagt oversendes protokollen fra MPS møte 08.04.14

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Protokoll fra møtet i MPS 08.04.14 godkjennes

Turid Aas
fagkonsulent

Vedlegg

Sak 16/14 Varsel om gjenopptatt planarbeid for Ringnesveien 50 (Romsås Gård)

Arkivsak: 200400913

Arkivkode: 531

Saksbehandler: Beier Reidunn Myster

Saksgang

Miljø-, plan- og samferdselskomitéen
Arbeidsutvalget

Møtedato

06.05.14
08.05.14

Saknr

16/14

VARSEL OM GJENOPPTATT PLANARBEID FOR RINGNESVEIEN 50 (ROMSÅS GÅRD)

Saken gjelder

Bydel Stovner har mottatt varsel om gjenopptakelse av planarbeid for Ringnesveien 50 (Romsås Gård).

Frist for innspill til planarbeidet er satt til 16.5.2014

Saksopplysninger

Saken kan i sin helhet hentes i saksinnsyn hos plan- og bygningsetaten, saksnr 200713039. Bydel Stovner uttalte seg til område og prosessavklaring (vår sak 200400913-9) i 2008.

Til saken

Rambøll varslet i 2009 oppstart av reguleringsplanarbeid. Romsås Gård var ett av åtte naturområder i Oslos byggesone som ble foreslått bevart gjennom regulering etter plan- og bygningsloven. Det oppsto i planprosessen uklarhet om planlagt bruk av dette lovverket, men etter avklaring med Fylkesmannen i Oslo og Akershus i 2012 ble det avklart at det er grunnlagt for videreføring av arbeidet.

Det ble i 2013 foretatt befaringer og oppdatering av naturverdier i planområdet, samt vurdering av reguleringsgrenser og bruk av reguleringsformål.

Vurdering

Varslet planområdet ligger inne i Kommuneplan for Oslo 2030, jfr Temakart T 4, bestemmelse § 7.6 Naturmiljø. Plankart 1 viser at området skal byutvikles, helt eller delvis, noe som kan innebære overlappende interesser for deler av arealet. Begge kart skal bli juridisk bindende (kartsnitt vedlegges).

Bydel Stovner har gjennomgått begrunnelse for endring i avgrensing av planområdet, jfr Rambølls notat nr 4 (vedlagt). Området foreslås båndlagt for regulering etter plan- og bygningsloven, men utbredelse av arealet må avklares i forhold til kommuneplanen.

Bydel Stovner viser til pågående arbeid «Planprogram for Nedre Rommen», som forventes lagt ut til offentlig ettersyn sommeren 2014 (pbe-sak 2010006924), og gjør oppmerksom på at de to planområdene er overlappende. Planområdet for Romsås Gård kan evt inngå som grøntareal i byutviklingsområdet.

Bydelen har merket seg at notatet påpeker at området generelt preges av søppel og hageavfall, noe bydelen også bemerket i sin uttalelse av 26.7.2008. Båndlegging av arealet må ikke føre til ytterligere forsøpling gjennom mangel på tilsyn og forvaltning.

Bydel Stovner gjør for ordens skyld oppmerksom på at Statens vegvesen fortsatt ikke har tatt endelig stilling til om Fossumdiagonalen skal etableres, samt at Yara har virksomhet som krever sikkerhetssone i området.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Stovner bydelsutvalgs arbeidsutvalg har følgende kommentarer til «Varsel om gjenopptatt planarbeid og justert planavgrensning for Ringnesveien 50 (Romsås Gård):

- 1. Varslet planområdet ligger inne i Kommuneplan for Oslo 2030, jfr Temakart T 4, bestemmelse § 7.6 Naturmiljø. Plankart 1 viser at området skal byutvikles, helt eller delvis, noe som kan innebære motstridende interesser for deler av arealet. Begge kart skal bli juridisk bindende (kartsnitt vedlegges).***
- 2. Stovner bydelsutvalgs arbeidsutvalg har gjennomgått begrunnelse for endring i avgrensning av planområdet, jfr Rambølls notat nr 4 (vedlagt). Området foreslås båndlagt for regulering etter plan- og bygningsloven, men utbredelse av arealet må avklares i forhold kommuneplanen.***
- 3. Arbeidsutvalget viser til pågående arbeid «Planprogram for Nedre Rommen», som forventes lagt ut til offentlig ettersyn sommeren 2014 (pbe-sak 2010006924), og gjør oppmerksom på at de to planområdene er overlappende.***
- 4. Stovner bydelsutvalgs arbeidsutvalg har merket seg at notatet påpeker at området generelt preges av søppel og hageavfall, noe bydelen også bemerket i sin uttalelse av 26.7.2008. Båndlegging av arealet må ikke føre til ytterligere forsøpling gjennom mangel på tilsyn og forvaltning, men innebære plan for forvaltning og drift.***
- 5. Bydel Stovner gjør for ordens skyld oppmerksom på at Statens vegvesen fortsatt ikke har tatt endelig stilling til om Fossumdiagonalen skal etableres, samt at Yara har virksomhet som krever sikkerhetssone i området.***

Maria Brattebakke
bydelsdirektør

Reidunn Myster Beier
spesialkonsulent

Vedlegg

Sak 17/14 Kunngjøring om offentlig ettersyn fra 14.4 - 2.6.2014. Forslag til detaljregulering - Høybråtenveien 52

Arkivsak: 201300412

Arkivkode: 512.0

Saksbehandler: Beier Reidunn Myster

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø-, plan- og samferdselskomitéen	06.05.14	17/14
Arbeidsutvalget	08.05.14	
Råd for funksjonshemmede	15.05.14	
Bydelsutvalget	22.05.14	

KUNNGJØRING OM OFFENTLIG ETTERSYN FRA 14.4 - 2.6.2014. FORSLAG TIL DETALJREGULERING - HØYBRÅTENVEIEN 52

Saken gjelder

Bydel Stovner mottok 10.4.2014, fra Plan- og bygningsetaten (Pbe), «Kunngjøring om offentlig ettersyn, fra 14.4.2014 til 2.6.2014, forslag til detaljregulering – Høybråtenveien 52».

Til saken.

Dokumenter i saken er tilgjengelig i Pbe's nettsider

<http://www.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn>

Saksnr. 201311299.

Planområdet ligger på Gnr/bnr 107/36 i Høybråtenveien 52 har arealstørrelse på 5061 m². Det planlegges bygget 14 eneboliger, og avsettes 35 p-plasser i hht gjeldende norm.

Gjeldende reguleringsplan S-4220, småhusplanen, stiller krav til bebyggelsesplan ved oppføring av mer enn 10 boenheter på en eiendom. Slikt plankrav ble ikke videreført i plan- og bygningsloven av 2008, og det fremmes derfor detaljreguleringsplan i denne saken i hht § 4 i småhusplanen.

Boligene plasseres tett i to tun, for å frigi areal til opphold og lek. Uteområdet utformes annerledes enn i gjeldende plan. Tiltaket forholder seg til eksisterende bebyggelse i forhold til høyde, retning og materialvalg, men har noe mindre fotavtrykk. Det etableres en utkjørsel til kommunal vei fra hvert tun.

Saksopplysninger

Planforslaget forholder seg til S - 4220, småhusplanen, med unntak av justeringer i forhold til bestemmelser vedrørende uteoppholdsareal og overvannshåndtering (% harde flater).

Overvannshåndtering skal sikres ved videreføring av krav i S - 4220, jfr § 12 i detaljreguleringsplanen. Harde flater øker fra 40 % (S-4220) til 45 %, noe Pbe kan anbefale da endringen håndteres på egen eiendom.

Noe av arealet ligger i gul støysone (T-1442/12), hvor det er planlagt avbøtende tiltak i form av 1m høy støyvoll mot vei.

Mulighet for radon fra grunnen, må utredes og følges opp med eventuelle avbøtende tiltak.

Barnas representant i plansaker vil uttale seg i saken, mht uteareal og egnethet for barns lek.

Forslagsstiller mener seg innenfor 24 % BYA, mens Pbe mener det er noe i overkant, og at BYA må beregne i hht småhusplanens veileder av 12.6.2007.

Vurdering

Fortetting i småhusområder er i tråd med gjeldende og kommende kommuneplan, og skal ikke overstige BYA 24 %, jfr § 1. Plassering, terrengtilpasning, høyder og utforming er fastsatt i bestemmelsene §§ 4, 5 og 6.

Krav til uteoppholdsareal (§ 7) er noe avvikende fra småhusplanen, og det er valgt en mellomløsning med 8 x 8 m pr bolig samt et felles areal på min. 8 x 12 m. Terrasser er ikke medregnet. Uteoppholdsarealet skal være egnet for aktivitet og lek, samt ha best mulig plassering i forhold til sol, skjerming i forhold til støy og miljøbelastninger. Det tillates takterrasser dersom de trekkes minimum 1 m tilbake fra fasade. Bydelen er skeptisk til takterrasser i småhusområder hvor det bygges tett, da dette lett vil kunne være negativt i forhold til naboskap og innsyn. I sakens illustrasjoner er boligene vist fram med saltak, noe som i begrenset grad tillater større takterrasser.

Det avsettes plass til parkering (§ 9), snuareal og snøopplag for brøyting inne på eiendommen, hvilket Bydel Stovner finner viktig ved fortetting i Høybråtenområdet. Planområdet er relativt flatt, slik at både tomt og boliger kan ha universell utforming. Bydel Stovner er tilfreds med at utomhusområder (§ 10) skal være ferdig opparbeidet for midlertidig brukstillatelse gis, men mener at fellesområdet må opparbeides i 1. byggetrinn dersom faseutvikling er aktuelt.

Det er redegjort for trafikkforhold og beregnet en økning på 5,4 % ÅDT i Fredheimveien og 3,5 % ÅDT i Folkvangveien. Dette er en beskjeden økning, men bydelen finner, i motsetning til forslagsstiller, at det er behov for fortau som en del av tiltaket for å sikre trygg skolevei. I tillegg vil det bli gjort avbøtende støytiltak, § 11.

Bydel Stovner har tidligere hatt innspill i forbindelse med støynivå og mulig radon fra grunnen, noe som i planen er i varetatt gjennom avbøtende tiltak i forbindelse med utbyggingen. De 14 nye boligene vil kunne medføre noe økt behov for noe barnehage- og skoleplassbehov. Forslagsstiller viser til at dette er ivaretatt i skolebehovsplanen for område 11 Groruddalen Nord.

Håndtering av overvann, § 12, skal sikres på egen eiendom.

Fjernvarme, § 13, er gitt egen bestemmelse. Pr dato er tiltaket ikke innenfor konsesjonsområdet for fjernvarme.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Stovner bydelsutvalg har mottatt «Høybråtenveien 52, Stovner. Planforslag til offentlig ettersyn – Detaljregulering» til uttalelse.

Stovner bydelsutvalg finner at planforslaget er i tråd med føringene i S 4220, småhusplanen, og at en ny detaljreguleringsplan som bygger på Småhusplanens krav, kan gi planområdet en best mulig tilpasset utnyttelse samt gode uteoppholdsareal. Det forutsettes at BYA 24 % overholdes.

Videre bemerker bydelsutvalget:

Planforslaget innebærer to avkjørsler i stedet for en, noe som hindrer gjennomgangstrafikk på tomten og fordeler trafikk til lokalt veinett. Bydelsutvalget ber om at siktforhold og krav til avstand til naboer overholdes, og av hensyn til barns sikkerhet/skolevei opprettholder bydelsutvalget tidligere innspill om opparbeidelse av fortau i Fredheimveien.

Bydelsutvalget finner å kunne godta avsatt utforming av utomhusareal, men finner at dersom det velges en to-faseutbygging, må fellesområdet ferdigstilles som del av første byggetrinn for slik å sikre barn og beboere fellesareal med kvalitet til lek og opphold.

Bydelsutvalget bemerker at krav til støy og evt radon må sikres med tilstrekkelig avbøtende tiltak.

Det vises for øvrig til saksfremlegget i sin helhet, hvor reguleringsbestemmelsene bestemmelsene gjennomgås.

Maria Brattebakke
bydelsdirektør

Johan Torper
bydelsoverlege

Vedlegg

Sak 18/14 Utkast til kommuneplan Oslo mot 2030 - Smart, trygg og grønn. Offentlig ettersyn

Arkivsak: 201400100

Arkivkode: 511.2

Saksbehandler: Beier Reidunn Myster

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomitéen	05.05.14	43/14
Ungdomsrådet	05.05.14	
Miljø-, plan- og samferdselskomitéen	06.05.14	18/14
Oppvekst- og kulturkomitéen	06.05.14	
Arbeidsutvalget	08.05.14	
Råd for funksjonshemmede	15.05.14	
Bydelsutvalget	22.05.14	

Tidligere vedtak i saken:

Vedtak fra tidligere behandling(er) mangler.

UTKAST TIL KOMMUNEPLAN OSLO MOT 2030 - SMART, TRYGG OG GRØNN. OFFENTLIG ETTERSYN

Saken gjelder

Bydel Stovner har mottatt til høring «Kommuneplan Oslo mot 2030 – Utleggelse til offentlig ettersyn». Forslag til ny kommuneplan er utarbeidet i tråd med planstrategi og planprogram vedtatt av bystyret 26.9. 2012 og består av Samfunnsdel (del I) og Juridisk bindende arealdel (del II).

Frist for høringsuttalelser er satt til 30.5.2014. Uttalelser sendes:
postmottak@byr.oslo.kommune.no

Saksopplysninger

Kommuneplan for Oslo er å anse som en regional plan. Kommuneplanens planstrategi ble derfor oversendt Miljødepartementet 9.10.2012 for godkjenning, men er ennå ikke behandlet. I forståelse med departementet er planen nå lagt ut til offentlig ettersyn. Høringsutkastet er utarbeidet i tråd med bestemmelsene i ny plan- og bygningslov av 8.5.2009 og bygger på bystyrets vedtatte planstrategi og planprogram av 26.9.2012.

I tillegg til kommuneplanens samfunns- og arealdel er følgende dokumenter vedlegg i saken:

Plankart 1 av 2: Hovedkart (juridisk bindende)

Plankart 2 av 2: Sikrings- og faresoner (juridisk bindende).

Temakart T1: Støy (juridisk bindende jfr kartforskriften § 9, 6. ledd siste pkt), § 7.1

Temakart T2/T3: Luftforurensning (retningsgivende), § 7.2

Temakart T4: Naturmiljø (juridisk bindende jfr kartforskriften § 9, 6. ledd siste pkt), § 7.6

Temakart T5: Kulturminnevern (retningsgivende), § 8.1

Temakart T6: Storulykke (juridisk bindende jfr kartforskriften § 9, 6. ledd siste pkt), § 9.2

Temakart T7: Blågrønn struktur i byggesonen (juridisk bindende jfr kartforskriften § 9, 6. ledd siste pkt), §§ 12.3 og 13.3

Høringsutkast: Forslag til justeringer og endringer av markagrensen (egen sak).

Kystverket Sørøst 10.1.2014:Konsekvensutredning for utdyping av farled i Indre Oslofjord – Oslos del
Norconsult 26.6.2013: Transportanalyse for Oslos kommuneplan KP2013.

Bakerst i samfunnsdelen er det lagt inn kart som viser «Arealbruksstrategi mot 2030» og «Arealbruksstrategi mot 2050»

Alle dokumenter i saken er tilgjengelig på <http://www.sak.oslo.kommune.no/sru/default.asp>

Til saken

Planforslaget er den første juridisk bindende arealdel for Oslo innenfor kommunens administrative grenser og vil være et viktig arealpolitisk styringsverktøy for å kunne nå mål og føringer i samfunnsdelen og byutviklingsdelen.

Byrådets visjon for utvikling er «Oslo 2030: Smart, trygg og grønn». Hvert tema av 3 mål:

- Smart: landets kunnskapshovedstad - en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt - fremtidens oppgaver skal løses smartere.
- Trygg: trygg, åpen og tilgjengelig by – trygghet for å få kommunale tjenester med kvalitet – alle skal ha mulighet for et godt og aktivt liv
- Grønn: internasjonalt ledende miljøby, styrke Oslos blågrønne preg, vekst gjennom kompakt byutvikling og banebasert fortetting.
-

De tre temaene belyses i høringsdokumentets del 1, Samfunnsdel og byutviklingsstrategi. Kommuneplanens virkninger på miljø og samfunn er utredet (§4) på et overordnet nivå, men slik at utredningene er relevante for beslutninger om arealbruk og planbestemmelser. Byrådet foreslår, med tilslutning fra Miljøverndepartementet, endringer i markaloven etter en gjennomgang av reguleringsplanene i Marka (§8). *Justeringer av markagrensen følger kommuneplanen, men fremmes som egen sak.*

Arealdelen dekker alt areal i kommunen (byggesonen, Marka og sjøarealene). Juridisk arealdel fanger også opp nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging og føringer fra arbeidet i det regionale plansamarbeidet, jfr regional planlegging av areal- og transportplan for Oslo og Akershus.

Høringsdokumenter, innhold og vurdering

Oslo kommunes befolkningsframskriving tilsier at folketallet i 2030 vil kunne være 830 000 personer, og kommuneplanen skal legge til rette for et samfunn som takler befolkningsvekst og nye behov. I følge Statistisk sentralbyrå (SSB) vil en stor andel av befolkningsveksten komme som innvandring fra andre land.

Befolkningsvekst utløser behov for nye tjenester og tilbud; eksempelvis skoler, barnehager, omsorgstilbud i institusjoner og hjem. Det vil også være behov for økt tilbud innen kollektivtrafikk for å bidra til økt bærekraft og redusering av klimautslipp. Til hvert av målene i planen er det laget en rekke satsingsområder, men det vil være for omfattende å gå inn i hvert enkelt punkt.

Bydel Stovner kan gjennom kommuneplanens arealdel se for seg en fortetting i eksisterende boligområder samt utvikling av en ny delbydel på Nedre Rommen. Det er foreslått byutvikling som innebærer en antatt boligtilvekst på 5000* boliger (min- med*-max-utbygging), eller ca 10 000 nye innbyggere, hvorav kommunal tomteutredning beskriver mulig realisering av halvparten 2018 - 2030. Fortetting i området Stovner – Rommen vil kunne utgjøre 500 – 1000 boliger.

En «Smart» befolkningstilvekst utløser behov for ny sosial infrastruktur:

Eksempelvis 8 - 10 nye fastlegehjemler (vanlig liste i bydelen i dag er 1200 pasienter) og 5 - 6 fysioterapihjemler dersom behovet er som i dag, eller sagt på annen måte ett til to nye legesenter og et nytt fysikalsk institutt.

«Landets kunnskapshovedstad (mål 1, s 11)» har seks satsingsområder innen skole og barnehager: Bydel Stovner vil ha behov for 1 – 3 nye skoler (avhengig av størrelse) og 6 barnehager som kan bidra til at målet nås.

Satsingsområdene innen «Fremtidens oppgaver skal løses smartere (mål 3, s 11)» innebærer bl.a at kommunens tjenesteapparat skal gjøres mer tilgjengelig og brukerrettet, men også at det skal søkes nye løsninger for økt effektivitet. Vi ser behov for økt bemanning i bydelens tjenester (hjemmetjenester, sosialtjenester, helsestasjons- og skolehelsetjenester, psykiatri, barnevern samt tilbud til psykisk utviklingshemmede mv).

Sammenlignet med dagens befolkningstall og tjenestetilbud vil dette kunne utløse et gjennomsnittlig økt tjenestebehov på ca 25 -35 % innen det enkelte tjenesteområdet, ut fra dagens drift. Men «smarte» løsninger og fremtidig befolkningssammensetning vil være avgjørende for oppbygging av det fremtidige tjenestebehovet.

En «Trygg» utvikling skal bidra til at samfunnet oppleves trygt å bo og ferdes i, at innbyggerne skal oppleve trygghet for å få kommunale tjenester med kvalitet og at alle skal ha muligheter for et godt og aktivt liv. Tjenestetilbudet skal tilpasses endringer i befolkningens behov, også sosial boligpolitikk skal fange opp de med størst behov.

Oslo skal være i front på kvalitet i eldreomsorg og kommunen skal være ledende på folkehelsearbeid. Bydel Stovner finner at folkehelse bør være et overordnet mål for alle satsingsområder, da gode levekår, utdanning og sysselsetting samt et godt fysisk og sosialt miljø er grunnleggende individets utvikling og helse og kan ha betydning hvilke tjenestebehov som utløses. Dette vil også være i tråd med folkehelseloven.

Areal- og transportplanleggingen skal bidra til å redusere lokal luftforurensning og opprettholde gode nærmiljø. Bydel Stovner imøteser slike tiltak, jfr dagens passering av ca 175 000 biler (ÅDT) over bygrensen. Bydelen imøteser også en avsluttende utredning av Fossumdiagonalen, på en måte som muliggjør og frigjør arealer til byutvikling på Nedre Rommen, slik kommuneplanen foreslår.

Oslo skal være en by uten diskriminering, bidra til sosial mobilitet og reduksjon av dårlige levekår samt sikre alle barn gode oppvekstvilkår, omsorg og muligheter for fysisk utfoldelse. De fire satsingsområdene som er tilknyttet hvert mål for den trygge byen, er ambisiøse. Det skal de være i en overordnet plan, men det er viktig å kunne kvittere ut en viss form for måloppnåelse med konkrete indikatorer.

Oslo er en delt by, med store levekårsforskjeller og stor ulikhet mellom bydelene i sysselsetting, utdanning og inntekt. Bydel Stovner scorer dårlig på denne type parameter, jfr Oslostatistikken.

Bydelens befolkningstilvekst må møtes med nye anlegg for fysisk utfoldelse tilknyttet nye skoler, eksempelvis flerbrukshaller og badeanlegg. Kommunen har i Folkehelseplan 2013 – 2016 vektlagt satsing på barn og unge, og Bydel Stovner ser dette som et viktig valg i forhold til by- og befolkningsutvikling da det også har betydning for etablering av framtidige sosial infrastruktur.

Oslo som «Grønn» by kan bli en blir en utfordring på enkelte områder. Redusert klimagassutslipp samtidig med et økt behov for energi og transport kan i noen grad oppnås gjennom miljøvennlig person- og godstransport, effektiv ressursutnyttelse og banebasert byutvikling. Oslo er godt i gang på områder innen kretsløpsbasert avfallshåndtering og klimavennlig byutvikling, vern av Marka og sikring av blågrønn struktur og stille områder.

Utvikling av T-banenettet er under arbeid, men bydelen finner at også Jernbanen burde kunne utvikles videre, sett i et klimaperspektiv. Eksempelvis burde Gjøvikbanen, som i dag går i Nordmarka, legges gjennom Groruddalens boligsone for å fange opp nye beboere/brukergrupper.

I forbindelse med byvekst gjennom kompakt byutvikling og banebasert fortetting (mål 3) er hovedprinsippet for byutvikling «innenfra og ut». Nevnte prinsipp bør være ikke være enerådende, da utvikling av stasjonsområder i ytre by vil være et viktig bidrag der det er ledig byggeareal og tilrettelagt kollektivtransport, som i dag ikke utnyttes fullt ut, jfr området Nedre Rommen med nærhet til Rommen T-banestasjon og Haugenstua togstasjon. Utvikling av varierte boligområder blir viktig for å tiltrekke seg ulike beboergrupper.

Kommunens OL-søknad er viet egen plass i høringsdokumentets del 1, og vil tilsynelatende ikke berøre fysisk utvikling i Stovner bydel særlig grad. Bydelen ser likevel at tiltaket, dersom det blir aktuelt, vil kunne bidra til samfunnsutviklingen positivt gjennom utvikling av nye idrettsanlegg og negativt gjennom økte kommunale utgifter og mulig forsinket byutvikling på andre områder.

Juridisk bindende arealdel er basert på byutviklingsstrategi, jfr kap 3 i Samfunnsdelen, samt at den bygger på det regionale plansamarbeidet om en regional areal- og transportplan for Oslo og Akershus. Også Oslopakke 3 var vært retningsgivende for arbeidet sammen med Ruters strategiske kollektivplan K2012.

Byvekst gir signal om at Oslo er en attraktiv og konkurransedyktig by. Det er derfor viktig å ta et overordnet byplangrep som videreutvikler kommunens bymessige, naturgitte og arkitektoniske kvaliteter med mangfold og særpreg. Tabell 3.1 (vedlegg 1) viser sammenheng mellom kommuneplanens overordnede visjoner og mål samt at det er gjort vurdering av mål og satsingsområder.

«Arealpotensial og behov (s 40)» identifiserer områder for tilrettelegging av 100 000 nye boliger og 5 – 6 000 000 m² næringsareal i planperioden til 2030. Groruddalen er ett av fem store byutviklingsområder og skal kunne tilrettelegge for 25 000 boliger og 2,2 mill. m² næringsareal. Ulike byplangrep drøftes opp mot ulike andre tema (s 44); miljø og klima, attraktivitet og kvalitet, verdiskaping og konkurransekraft, regionale sammenhenger, infrastruktur og til sist gjennomførings- og risikoforhold.

Strategi 2030. Strategikart 2030 er kommentert i tabell 3.2 (vedlegg 2), hvor Stovner bydels utviklingsområder synliggjøres i forbindelse med prioriterte stasjonsnære områder og utviklingsområder i ytre by. Områdene langs banenettet er gjennomgått og det er funnet 13 steder langs eksisterende banenett der bymessig fortetting kan være egnet. Rommen og Stovner nevnt som prioriterte stasjonsnære områder og Nedre Rommen som utviklingsområde i ytre by (bebyggelse og anlegg § 11). Tabell 3.3 (vedlegg 3) viser periodisering av bolig- og næringspotensial, og viser nærings- og boligpotensial i Groruddalen for perioden 2011 – 2022 på hhv 390 000m² og 6000 boliger, og perioden 2023 – 2030 på 831 000 m² og 8000 boliger. Tabellen forutsetter tilstrekkelig infrastrukturinvestering. Lørenbanen ferdigstilles i 2016, øvrige store tiltak er ikke sikret finansiering.

Osloregionen mot 2050. I denne perioden fullføres transformasjon og byutvikling på Rommen og Nedre Rommen. Plansamarbeidet for Oslo og Akershus har til hensikt å føre til en felles forståelse av hvordan veksten skal håndteres samt at de tre korridorene til/fra Oslo skal utvikles til sammenhengende bybånd. Ruters K2012 skisserer T-baneforlengelser over bygrensen mens Intercity tog vil utvide regionen ytterligere. Ny T-bane i Groruddalen vil kunne bidra med ny T-banestasjon på Rommen.

Marka oppfattes som særlig verdifull og rekreativ ressurs for byen (§10). Planens intensjon er å unngå tiltak i marka, gjennom fortetting i byggesonen. På grensen mellom kommunens byggesone og Marka, er det i Marka avmerket areal med ny funksjon kalt «aktivitetssone».

Arealdelen angir hovedtrekkene i den fremtidige arealdisponeringen og har som formål å sikre en klimanøytral byutvikling som tar vare på byens kvaliteter. Planen er overordnet og fleksibel og består av planbeskrivelse, bestemmelser og kart. I det juridiske arealkartet markeres også areal som i strategisk kart er prioritert etter 2030, eksempelvis fremtidig infrastruktur og eller areal for bebyggelse og anlegg.

Byggesonen er i all hovedsak vist med reguleringsformålet «bebyggelse og anlegg (hovedformål)». I dette formålet inngår samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

Reguleringsplaner vedtatt før kommuneplanen skal fortsatt gjelde med mindre kommuneplanen angir noe annet.

Det benyttes rekkefølgekrav for sikring av teknisk infrastruktur, blågrønn struktur, offentlige rom (gater og plasser), energiforsyning, omlegging av høyspentlinjer, leke- og idrettsområder, samt avsetning av areal til sosial infrastruktur i utviklingsområder.

Kollektivknutepunkt er vist med eget kartsymbol ved stasjonspunkt, men er ikke avgrenset i areal. I indre by oppheves soneplanen og andre eldre uhensiktsmessige planer.

Kommuneplanen åpner for unntak fra plankrav av tomter under en viss størrelse, dersom visse kriterier er oppfylt. Generelle bestemmelser er knyttet til overvannshåndtering, støy og luft, universell utforming, kultur- og naturmiljø, estetikk og byutvikling.

Det er foreslått hensynssoner med tilhørende bestemmelser for sikring og faresoner, som kan gi begrensning i arealbruk. Det er også knyttet bestemmelser og/eller retningslinjer til temakartene til kommuneplanen som gir føringer for hensyn i plan- og byggesaksbehandlingen.

På infrastrukturensiden er det lagt inn enkelte store prosjekt, hvor det er markert både juridiske (planavklarte) og ikke- juridiske traseer (krever nærmere utredning).

Hoveddelen av Marka avsettes som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF), mens regulerte områder i Marka samt Huken og Grønmo er angitt med formål grønnstruktur.

I Markas randsone mot byggesonen avgrenses en «aktivitetssone» med bestemmelser som åpner for tilrettelegging av utendørs aktiviteter og friluftsliv. Endringer i Markaloven fremmes som egen sak og vises ikke på plankartet.

Sjø, småbåthavner og strandsoner og øyene, samt vern av vassdrag har sin plass i kommuneplanen, bortsett fra vassdrag berøres Stovner bydel i liten grad geografisk, selv om befolkningen kan ha glede av/benytt de aktuelle tilbudene (§13).

Kommuneplanen skal være grunnlag for planprosesser og rammetillatelser, og til arealdelen gjelder plankart 1 av 2: Arealformål for helekommunen samt Plankart 2 av 2: Hensynssoner – sikrings- og faresone. Plankart 1 og 2 viser nåværende og fremtidig arealbruk. Juridisk bindende plankart utgjør sammen med planbestemmelsene arealdelens juridisk bindende dokumenter.

Innholdet er strukturert som følger:

Generelle og tematiske bestemmelser §§ 1 – 9

Bestemmelser knyttet til arealformål §§ 10 – 13

Bestemmelser knyttet til hensynssoner §§ 14 – 17

Kommunen skal i hht § 12-1 alltid kreve reguleringsplan dersom nye tiltak kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Arealdelen åpner for at det kan gis byggetillatelse direkte på grunnlag av arealdelen, ut fra nærmere angitte bestemmelser § 3.2, eksempelvis gjelder dette områder som ikke er definert som utviklingsområder i ytre by, kollektivknutepunkt, transformasjonsområder mv.

For areal merket på Plankart 1 fremgår av kode H 810_2 at det er krav om felles planlegging

(§ 17), områderegulering for Stovner sentrum og Nedre Rommen samt tilgrensende område i Grorud bydel ved Bånkall. Arealkartet viser også bydelens del av Gjelleråsmarka har fått status «aktivitetssone», eventuelle nye tiltak må likevel behandles i hht Markaloven. Andre planverktøy som ikke er hjemlet i plan- og bygningsloven kan inngå i planprosesser, eksempelvis områdeprogram, områdeplan og veiledende planer for offentlig rom.

Kommuneplanens arealdel, som er overordnet juridisk bindende for hele Oslo kommune, er omfattende å sette seg inn i. Det avgis derfor kun bemerkninger til faktorer som er av stor betydning for kommunen som helhet og for Stovner lokalt.

Det er ikke mulig å gå inn i alle bestemmelser som drøftes i arealdelens kap 6. I en overordnet plan med byutvikling som resultat er krav til teknisk og sosial infrastruktur viktig for å lykkes og det stilles krav til skoler, barnehager, universell utforming samt uteområder og utomhusplan til skoler, barnehager og boliger. Det stilles også krav til boligtyper og størrelser. Temakart T 2/T 3 og anbefalte grenseverdier T-1520, jfr § 7.2 med krav til miljø, estetikk, natur, landskap og luftkvalitet.

Et viktig krav er at kabler og ledningsnett i byggesonen skal legges i grunnen, jfr § 7.4. Full utbygging på Nedre Rommen er avhengig av at Statnett og Hafslunds luftspenn legges i jordkabel (§17.2). Det samme gjelder også Temakart storulykke T6, § 9.2, hvor areal på Nedre Rommen må avklares mht «farlig anlegg» før transformasjon og nybygging kan utføres helt eller delvis.

Det er ingen kulturminner avmerket i kommuneplanens byutviklingsområder i bydelen, jfr Temakart 5 om kulturminnevern, § 8.1. Det er likevel avmerket areal av verdi samt automatisk fredede fornminner flere steder i bydelen, men disse ligger utenfor områder som berøres av byutvikling.

Temakart T 4 Naturmiljø, § 7.6 er grovmasket. I bydel Stovner er Tokerudtjern båndlagt for regulering etter plan- og bygningsloven. Området langs Tokerudbekken registrert med naturområder type b og Tangerud har områder type B og C. Langs Svarttjernbekken (Grorud og Stovner bydeler) er det avmerket område etter naturmangfoldsloven/båndlegging for regulering etter plan- og bygningsloven. *Tiltakene er kjente og bydelen har ingen bemerkning til de grovmaskede, avmerkede områdene.*

Temakart T 7 Blågrønn struktur i byggesonen §§ 12.3 og 13.3, gjør i realiteten tidligere «Grøntplan for Oslo – kommunedelplan for den blågrønne strukturen i Oslos byggesone» til en del av kommuneplanen – som vedtas i denne sak. Bydel Stovner har tidligere uttalt seg til planen, og har ingen merknader utover viktigheten av at *krysningspunkt skal legges der befolkningen går og ønsker å benytte slike, her nevnes spesielt krysningspunkt av Trondheimsveien v/Ragnhild Schibbyes vei der folk bor i stedet for Bånkall, som ble spilt inn av andre etater i planprosessen (begge er avmerket på temakartet).* Temakartet har også avmerket behov for parker i bydelens småhusområder. *Bydelen bemerker til dette at Høybråten og Gamle Stovner utvikles gjennom hagefortetting, og at det derfor er lite sannsynlig at det åpner seg for større parkanlegg i småhusområdene.*

Framtidig turdrag/prinsipptrase avmerket mellom Nedre Rommen og Jernkroken er interessant i et fremtidsperspektiv. Området ble i fb med utredning for grøntplanen (Asplan Viak 2.2.2009) markert som stagnasjonssone, og er utsatt for inversjon og kan derfor ha dårlig luftkvalitet. Foreslått trase med krysningspunkt, kom opp i arbeidet med KDP Alna Miljøpark i likhet med krysningspunktet ved Bånkall.

Plankart 2 viser hensynssoner for anlegg (gassanlegg), ras og skredfare, flom i bekker (H 310_2 og H 320_2) og kvikkleire (H 310_1), forurenset grunn (deponi, H 390_2) og anlegg i grunnen

(T-banetunneler, H 190_1). *Avmerkede hensynssoner (§14) er av betydning for Stovner bydel i et generelt samfunnsperspektiv og i byutviklingssammenheng.*

Temakart T 1 Støy (§ 7.1) er juridisk bindende og setter fokus på bydelens stille områder, avmerket som bydelens andel av Alna Miljøpark (egen Kommunedelplan), men med grense mot støyutsatte områder langs hovedveier og mye trafikkerte interne veier i bydelen. *Kartets avvikssone, § 7.3 b (blå strek) åpner for at bebyggelse med støyfølsomt bruksformål kan etableres.* I Stovner bydel er området Tokerud – Vestli (grovt anslag) samt området Gamle Stovner lagt utenom avviksområdet, mens resten av bydelen ligger inne i oppmerket avvikssone. Bydel Stovner ser med bekymring på forslag til avvikssone, da dette kan bidra til utvikling av områder med dårlig bokvalitet mht støy- og luftforurensning – i et område hvor det allerede er kartlagt dårlige levekår og med hovedfokus på folkehelse. Tiltaket er i strid med kommunens intensjon om at kommunen skal være ledende på folkehelsearbeid. *Bydel Stovner er i utgangspunktet belastet med støy og luftforurensning fra de mange hovedveiene og ber om at slike avviksgrenser ikke opprettes som del av kommuneplanen utenom på definerte utviklingsknutepunkt, og anbefaler ellers behandling i tråd med gjeldende statlige retningslinjer og regelverk for støy i arealplanleggingen.*

Det stilles i kap. 7 krav til forutsigbarhetsvedtak mht geografisk avgrensing, avgrensing etter type tiltak, boligpolitiske forhold og hovedprinsipp for kostnadsfordeling.

I kap. 8 ligger vurdering av uttalelser i forbindelse med varsel om oppstart av planarbeidet. Bydel Stovner merker seg 1) at konkrete forslag om byutvikling på Nedre Rommen er tatt til følge,

2) at nye og eksisterende idrettsanlegg inngår i formålet bebyggelse og anlegg, og at det gis bestemmelser om at flerbrukshaller skal vurderes innpasset i større skoleanlegg og at det avsettes areal til idrettshaller /-anlegg i utviklingsområder i ytre by. 3) Aktivitetssone i Markas randsone, hvor det tilrettelegges for idrett og friluftsmål. 4) Jernbaneterminalen på Alnabru vises som samferdselsanlegg – bane, med blandet arealbruk inkludert logistikkfunksjoner.

Kap. 9, Byggesonen, omhandler bebyggelse og anlegg, sosial infrastruktur, samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur herunder samordnet areal- og transportutvikling, gange og sykling, parkering og parkeringsnormer, havn, gods- og godsterminal, annen infrastruktur.

Parkeringsnormene er omtalt i kommuneplanen, men inngår ikke i kommuneplanprosessen da de er gjenstand for ekstern evaluering.

I tillegg omtales grønnstruktur og forsvaret. Til temaene oppgis juridisk forankring, eksempelvis Beredskapssenter på Alnabru/annet § 11.3, skoler og barnehager § 6.3, Utviklingsområder i ytre by, knutepunkt og stasjonsnære områder § 11.2, grønnstruktur og idrettsanlegg § 12.1 osv.

Marka omtales i kap. 10 hvor aktivitetssone og oppfølging av markaloven/hensiktsmessig markagrense er hovedtema. Bruk og vern av sjø og vassdrag, med strandsone er lagt til kap. 11, og for bydelen er § 13.3 om vassdrag mest aktuelt som tema. Hovedelementene i tidligere forslag til ny Grøntplan er innarbeidet i kommuneplanen – inkludert bekker/bekkeåpning og sikring av byggefelt belter på sidene. Kap. 12, hensynssoner er gitt en lokal gjennomgang, i forbindelse med Plankart 1 og 2, hvor Stovners ønskede byutvikling i noen grad avhenger av eksempelvis jordkabling av høyspentlinjer og fare fra lokal næringsvirksomhet. Det er også avmerket anlegg i grunnen, eksempelvis T-banetunneler og forurensning grunnet gammelt søppeldeponi. Sikring av byutvikling, kap. 13, er gitt en bred juridisk forankring med basis i flere av kommuneplankartene, herunder det nye er forslaget om avvikssone (tidligere omtalt), som bydel Stovner sterkt vil fraråde, selv om den er ment å gi handlingsrom i fb med samordnet areal- og transportplanlegging og fortetting i fremtidige utviklingsområder.

Det er gitt bestemmelser om tillatte støy nivåer inndelt i områdene A byggesonen utenfor avvikssonen, B avvikssonen og C småhusområder. Sammendrag konsekvensutredning (KU) og ROS-analyse gjennomgås i kap. 14 og viser til at KU er gjennomført i hht til overordnet nivå

og er beslutningsrelevant for konkrete forslag til arealbruk og planbestemmelser. ROS-analyse er gjennomført i hht plan- og bygningsloven og sikkerhetskrav fastsatt i Byggeteknisk forskrift (fare for flom, skredfare, kvikkleire, storulykkevirksomheter). I kap. 15 gjennomgås forhold til gjeldende planer, eksempelvis KDP 6 Oslos del av Marka, KDP 8 Grøntplan for Oslo, KDP 10 Gravplassarealer, KDP 17 Torg og møteplasser m fl – alle med juridisk bindende arealbruk. Noen foreslås opphevet: 6, 8. KDP, mens noen eksempelvis KDP 10 inngår i forslag til kommuneplan (se fullstendig liste s 77,78). Bystyrevedtak med føringer for plan- og byggesaksbehandling omtales og reguleringsplaner som foreslås opphevet inngår i kapittelet. Kap. 16. Vedlegg 1. Konsekvensutredning hvor virkning av arealdelen; fortetting som mulighet, behov for nytt og forsterket kollektivsystem, klimagassutslipp, konsekvenser for landskap og naturmangfold, støy og luftforurensning samt avbøtende tiltak. Her nevnes nedbygging fra 3 til 2 hovedveier i Groruddalen samt byutviklingstiltaket som innebærer lokk over E 6 ved Furuset. Bydelen har tidligere uttalt til lokk over E 6, at slik installasjon bør legges i støyutsatte boligområder, eksempelvis ved Høybråten eller v/Veitvet/Rv 4. Grunn og vannforurensning, kulturminner og kulturmiljø samt folkehelse, universell utforming, barn og unge er også tema i dette kapittelet. Bydel Stovner oppfatter at folkehelse (s 89 – 90) er gitt liten plass i kommuneplanen og forslaget om avvikssoner er et tiltak som vil være helseskadelig. I støy- og forurensningsutsatte områder vil avvikssone stå i motsetning til folkehelse. Kommuneplanen tar kun utgangspunkt i konkrete helselover, og tar lite hensyn til at 90 % av forebygging skjer utenfor dette området. Eksempelvis har forurensningsloven forskrifter hvor grenseverdier for støy og krav til luftkvalitet hjemles.

Det er generelt god helse og gode levekår i Oslo, fordi statistisk materiale omfatter hele kommunen i stedet for data for den enkelte bydel. Store levekårsutsatte områder i byen/bydeler med behov for ekstra satsing kamufleres gjennom dette i et kommunalt gjennomsnitt. Bydelen finner at etablering av nye sykkelveier og aktivitetssoner i Marka er gode folkehelsetiltak. Bestemmelser som sikrer areal til nye idrettsanlegg i utviklingsområder i ytre by er også viktig. Bydelens stilleområder er sammenfallende med Alna Miljøpark, og innbyr til rekreasjon og aktivitet. Universell utvikling skal sikres gjennom bestemmelser på reguleringsplannivå og det er foreslått retningslinjer som skal gjelde bevaringsverdige bygg og anlegg med publikumsrettede funksjoner. Bydel Stovner har ikke vurdert fjord, fiske eller farleder i særlig grad. Bydelen er opptatt av at friområder, badestrender og kyststier langs fjorden og på øyene må være allment tilgjengelig og at det må vurderes flere personferjer mellom nye utviklingsområder langs Oslofjorden.

Kap. 17 Ros-analyse Vedlegg 2. Kommuneplanen har avmerket områder med potensiell fare som hensynssoner på aktsomhetskart. Avmerkede hensynssoner må følges opp i fb med reguleringsplan eller byggesak. Eksempel på avmerket område for kvikkleire i Stovner bydel gjelder et område ved Garver Ytteborgs vei, må følges opp i videre planprosess.

Kap 18 Marka i kommuneplan viser at Oslomarka er 1 460km² og ligger i 19 kommune/5 fylker, Oslo kommunes andel utgjør 307 km² hvorav 40 % er i kommunal eie, resten er privateid.

Markaloven ble vedtatt 1.9.2009. Den tidligere kommunale Markaplanen av 5.6.1991 erstattes i sin helhet av kommuneplanens arealdel, samt at 27 reguleringsplaner forslås helt eller delvis opphevet (liste fra s 110). Områder i Stovner bydel nevnes på s 122.

Uregulerte områder i egen tabell fra s 127, dagens arealbruk i hovedsak Hovedbanen. Men også nye forslag til Bebyggelse anlegg på flg Gnr/bnr 105/602, 102/61, 102/271, 99/107, 99/442, 101/57. Grønnstruktur Gnr/bnr 102/838. Sjø/vassdrag Gnr/bnr 102/1106 , 107/255.

Areal som får nytt forslag gjennom kommuneplanen Gnr/bnr 99/69, 102/692, fra Bolig til Grønnstruktur, fra Vei/fortau mv til Grønnstruktur 105/320.

Kap. 20 gjelder endringer i marka og indre by uten særlig betydning for Bydel Stovner.

Kap 21 Vedtekter/forskrifter/retningslinjer som videreføres som bestemmelse i kommuneplanen om skilt- og reklame i Oslo av 17.6.2009 er også viktig for Bydel Stovner.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Stovner bydelsutvalg legger i sin uttalelse vekt på tema som spesielt avgår bydelen og har følgende bemerkninger til utkast til «Kommuneplan Oslo mot 2030 – Smart, trygg og grønn»:

Smart:

- *Plankart 1, Hovedkartet, angir juridisk bindende arealformål – bydelsutvalget har ingen bemerkninger utover området for Alnabruterminalen; som bør planlegges flyttet på sikt da dette er en plan for langsiktig utvikling (jfr arealbruksstrategi 2030 og 2050).*
- *Stovner er tilfreds med at områder på Stovner og Rommen er kommet inn i kommuneplanen som prioriterte, stasjonsnære byutviklings- og transformasjonsområder i ytre by, i perioden fram mot 2030 (tabell 3.3). Befolkningsvekst utløser behov for teknisk og sosial infrastruktur,*
- *Bydelsutvalget konstaterer at plankartet har hovedformål «bebyggelse og anlegg» og at det skal benyttes rekkefølgekrav for sikring av teknisk infrastruktur, blågrønn struktur, offentlige rom, energiforsyning, leke- og idrettsareal mv.*
- *Bydelsutvalget merker seg at det er krav om felles planlegging, områderegulering av Stovner sentrum og Nedre Rommen, noe bydelsutvalget anser som en fordel ut fra helhetsperspektivet.*
- *Bydelsutvalget finner at folkehelse ikke er gitt tilstrekkelig fokus i kommuneplanen. Hvis byvekst skal signalisere attraktivitet, er det «smart» å signalisere helseaspektet i byutvikling for å skape gode levekår.*

Trygg:

- *Bydelsutvalget vil bemerke til Plankart 2, Sikrings- og faresoner og Temakart T 6, Storulykke, at full transformasjon og byutvikling på Nedre Rommen innebærer at kommunen må ta stilling til Yaras virksomhet og plassering i videre planer.*
- *Bydelsutvalget vil videre bemerke at Statnetts og Hafslunds luftspenn må fjernes eller legges i bakken sammen med annen teknisk infrastruktur i byutviklingsområdet Nedre Rommen.*
- *Bydelsutvalget har merket seg at et mindre areal ved Garver Ytteborgs vei er markert som kvikkleireområde og at dette må hensyntas ved utvikling av arealet.*
- *Trygghet til tjenester med kvalitet, kan bli utfordrende kommunen/bydelene også budsjettmessig, og den kommende delbydelen Rommen vil utløse behov for nye kommunale og private tjenester til 10 000 – 15 000 mennesker, eller tilsvarende en vanlig norsk kommune.*

Grønn:

- *Temakart T 1, Støy, har markert stilleområder som primært ligger i Alna Miljøpark i Stovner bydel. Ingen bemerkninger.*
- *Temakart T2/T3, Luftforurensning er foreslått retningsgivende, og bydelsutvalget oppfatter at dette har sammenheng med avvikssoner markert i T 1. Bydelsutvalget vil bemerke at tilfredsstillende luftkvalitet er vesentlig sett i et folkehelseperspektiv.,*
- *Bydelsutvalget finner at forslag til avvikssone, slik den er utformet, er i strid med planens fokus på folkehelsesatsing og anbefaler generelt at byutvikling skal skje i tråd med statlig gjeldende regelverk/grenseverdier for støy- og luftforurensning. Bydelsutvalget finner likevel å kunne anbefale at avvikssoner kan opprettes på definerte utviklingsknutepunkt.*

- *Bydelsutvalget behandler «Forslag til endring i av Markagrensen» som egen sak. I kommuneplanen innføres «aktivitetssone» i Marka, som markerer mulighet for etablering av tiltak innen idrett og friluftsliv mot byggesonen. Bydelsutvalget anbefaler forslaget.*
- *Temakart T 4, Naturmiljø, viser at Tokerudtjern, Tokerudbekken og Tangerud er områder med spesielle kvaliteter etter naturmangfoldsloven og plan- og bygningsloven. Bydelsutvalget har ingen bemerkninger til de avmerkede områdene.*
- *Temakart T 5, Kulturminnevern – ingen bemerkninger.*
- *Temakart T 7 Blågrønnstruktur i byggesonen anbefales med merknad om at det er ønskelig med krysningspunkt v/Ragnhild Schibbyes vei framfor Bånkall, jfr innspill ved høring av Grønnplanen. Bydelsutvalget er tilfreds med at «Grøntplan for Oslo» nå inngår i kommuneplanen.*
- *T 7 markerer videre behov for parkanlegg i småhusområdene, og bydelsutvalget anser dette vanskelig da byutvikling i disse områdene innebærer hagefortetting og nedbygging av private grønne områder.*
- *Bydelsutvalget vil bemerke at all byutvikling må innebære forsterket kollektivsatsing. Spesielt må det satses på skinnegående trafikk, og det må vurderes om Gjøvikbanen kan flyttes fra sin trase i Nordmarka til befolkningstette områder i Groruddalen.*

Det vises for øvrig til saksfremlegget i sin helhet.

Maria Brattebakke
bydelsdirektør

Johan Torper
bydelsoverlege

Vedlegg

Sak 19/14 Forslag til endringer av markagrensen - offentlig ettersyn

Arkivsak: 201400100

Arkivkode: 511.2

Saksbehandler: Beier Reidunn Myster

Saksgang	Møtedato	Saknr
Miljø-, plan- og samferdselskomitéen	06.05.14	19/14
Arbeidsutvalget	08.05.14	
Råd for funksjonshemmede	15.05.14	
Bydelsutvalget	22.05.14	

FORSLAG TIL ENDRINGER AV MARKAGRENSEN - OFFENTLIG ETTERSYN

Saken gjelder

Bydel Stovner har mottatt «Høringsdokumentet – Forslag til justeringer og endringer av Markagrensen», fra Byrådsavdeling for finans.

Offentlig ettersyn ble vedtatt i Byrådssak 1013.1/14. Frist for uttalelse er satt til 30.5.2014.

Saksopplysninger

Lov om naturområder i Oslo og nærliggende områder, markaloven, av 1.9.2009 er i hovedsak basert på markagrensen slik den ble fastsatt i Kommunedelplan for Oslos del av Oslomarka (Markaplanen) i 1991. Markaloven åpner for at grensen kan både innskrenkes og utvides gjennom forskrift, jfr § 2 annet ledd.

Forslag til justeringer og endringer av markagrensen vises på kommuneplankartet som et ikke juridisk objekt, og forslagene sendes derfor ut på høring parallelt med forslag til ny kommuneplan.

Til saken

Siden markagrensen ble gjennomgått ved Markaplanen i 1991 er det blitt vedtatt flere reguleringsplaner langs grensen uten at markagrensen er tilpasset ny arealbruk. Dette har medført at det ikke er en logisk sammenheng mellom vedtatt arealbruk og det som er et naturlig skille mellom byggesonen og marka.

Det forutsettes at regulert arealbruk som ikke er i tråd med markalovens formål bør ligge i byggesonen, og regulert arealbruk som er i tråd med markaloven (friområder/friluftsområder) bør ligge i Marka – uavhengig av om planens arealbruk er gjennomført eller ikke dersom arealformålet fortsatt er aktuelt. Spesielt gjelder det der gjeldende regulering ikke er i tråd med markalovens formål.

Aktuelle endringer foreslås som tilpasning til:

- terreng/vegetasjon/karakter
- til framtidig arealbruk
- til markagrensen fastsatt i kommunedelplan for Oslos del av marka.

I særskilte tilfeller kan det være hensiktsmessig å ta i bruk områder som i dag ligger i marka til utbyggingsområder, dette gjelder Ravnkollen ved Romsås, Lysopp og Fredheim øst for Gjersrud-Stensrud, samt mindre justeringer ved Holmenkollen leir.

Markalovnes grense er sammenfallende med Kommunedelplan for Marka med unntak av området ved Riksarkivet og ved Tangerud. Disse avvikene er uhensiktsmessig og ønskes endret slik at de blir sammenfallende, og bidrar til utvidelse av Markalovens virkeområde.

Seterbråten og Hellerudtoppen, er områder som ble endret som del av kommunedelplanen, men ikke i praksis. De to stedene foreslås endret i tråd med vedtaket i kommunedelplan for Marka.

I høringsdokumentet foreslås totalt 27 justeringer og endringer av markagrensen, hvor noe areal legges til Marka og noe trekkes ut fra Marka. Tre større områder i Marka som vurderes til framtidig byutvikling legges inn i byggesonen, mens to områder i byggesonen forestås til marka som et makeskifte.

Vurdering

Bydel Stovner finner at de prinsipper som legges til grunn for justeringer av markagrensen er godt begrunnet og at arealregnskap for større grenseendringer er ivarettatt (528 daa ut/inn).

Bydel Stovner velger å vurdere de mest nærliggende lokalitetene. Vi ser derfor bort fra lokaliteter 1 – 10 i Nordmarka, lokaliteter 16 – 22 i Østmarka, lokaliteter 26 -27 i Grønliåsen. Lokalitet 11,12 og 15 gjelder Lillomarka, hvor vi vil kommentere Tangerud som ligger i bydelen.

De endringene som har størst betydning for bydelen og nærområdet er lokalitetene 13 Ravnkollen, 14 Bånkallia og 15 Tangerud.

Lokaliteten Tangerud er en del av Gjelleråsmarka i som går langs kommunegrensa mot Skedsmo.

Ved Tangerud følger markagrensen i dag kommunegrensen, mens et gammelt steingjerde danner grense for regulert boligområde. Tilgrensende areal i Skedsmo kommune ligger i Marka. Det oppfattes naturlig og logisk å flytte markagrensa til steingjerdet. Bydel Stovner tiltrer forslaget og Marka tilføres 5,4 daa, som følge av justeringen.

Når det gjelder endringer ved at 123 daa ved Ravnkollen legges inn i byggesonen, og tilsvarende areal i Bånkallia legges til Marka er dette mer komplekst. Bydelene nord i Groruddalen trenger et løft og Ravnkollen vil kunne gi attraktive vestvendte boligområder, samtidig vil området nær Franzefoss Bruk AS i Bånkall utvides til fordel for marka. Området har store natur- og friluftverdier. Bånkallområdet grenser mot Stovner og bydelen ser positivt på slikt makeskifte. Området er i dag avsatt til nåværende bebyggelse og anlegg i kommuneplanen, som del av byggesonen.

Bydelen vil også være lydhør overfor Bydel Groruds syn i denne saken, da det er denne bydelen som er vert for endringer og foreslått makeskifte. En boligutvikling i Ravnkollen vil kunne styrke delbydelen Romsås positivt. Bydel Stovner ønsker ikke å ta stilling til antydte boligtall som er 300 boliger i tett-lav bebyggelse og 750 i lavblokkbebyggelse. Et endret arealbruksformål må følges opp planmessig etter behandling av grenseendringen som forskrift etter markaloven.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Stovner bydelsutvalg har mottatt «Forslag til justeringer og endringer av marka grensen» til høring.

Bydelsutvalget har følgende bemerkninger:

1. Stovner bydelsutvalg tiltrer foreslått endring i lokalitet 15 Tangerud, dvs markagrensen skal følge Markaplanen og ikke kommunegrensen, slik at et areal på 5,4 daa innlemmes i marka.
2. Bydelsutvalget er positive til utvidelse av markagrensen ved Bånkall, slik at 123 daa fra byggesonen innlemmes i marka.
3. Stovner bydelsutvalg er positive til at område i Ravnkollen endres fra marka til byggesone, da dette vil kunne bidra positivt til utviklingen i delbydel Romsås i Grorud bydel.
4. Til pkt punkt 2 og 3, vil Stovner bydelsutvalg presisere at uttalelse fra Grorud bydelsutvalg skal tillegges sterkest vekt, da lokalitetene ligger i denne bydelen.

Det vises for øvrig til saksfremlegget i sin helhet.

Maria Brattebakke
bydelsdirektør

Reidunn Myster Beier
spesialkonsulent

Vedlegg

Sak 20/14 Folkehelseplan 2014-2018 Bydel Stovner

Arkivsak: 200500271

Arkivkode: 202

Saksbehandler: Stolpe Madelene

Saksgang	Møtedato	Saknr
Helse- og sosialkomitéen	05.05.14	41/14
Ungdomsrådet	05.05.14	
Oppvekst- og kulturkomitéen	06.05.14	
Miljø-, plan- og samferdselskomitéen	06.05.14	20/14
Arbeidsutvalget	08.05.14	
Eldreråd	12.05.14	
Råd for funksjonshemmede	15.05.14	
Bydelsutvalget	22.05.14	

FOLKEHELSEPLAN 2014-2018 BYDEL STOVNER

Vedlagt er administrasjonens forslag til Folkehelseplan for Bydel Stovner 2014-2018.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

Folkehelseplan 2014-2018 Bydel Stovner vedtas.

Maria Brattebakke
bydelsdirektør

Johan Torper
bydelsoverlege

Vedlegg

Sak 21/14 Eventuelt

Arkivsak: 201400012

Arkivkode: 026.9

Saksbehandler: Aas Turid

Saksgang

Miljø-, plan- og samferdselskomitéen

Møtedato

06.05.14

Saknr

21/14

EVENTUELT

Sak 22/14 Orienteringssaker

Arkivsak: 201400011

Arkivkode: 026.9

Saksbehandler: Aas Turid

Saksgang

Miljø-, plan- og samferdselskomitéen

Møtedato

06.05.14

Saknr

22/14

ORIENTERINGSSAKER

Oslo kommune
Bydel Stovner
Administrasjonen

Folkehelseplan 2014-2018

Bydel Stovner

Madelene Stolpe

Stovner bydelsutvalg

15.05.2014

Innhold

1 Innledning	3
1.1 Organisering av arbeidet	3
1.2 Oppbygging av planen	4
2 Lovverk, prinsipper og definisjoner	5
2.1 Lovverk.....	5
2.2 Grunnprinsipper for helsefremming og forebygging, påvirkningsfaktorer og definisjoner	6
3 Folkehelse – utfordringsbildet gjennom determinantene	9
3.1 Ulikhet i helse: Nasjonale og lokale utfordringer	9
3.2	9
Demografiske forhold	9
3.3 Sosiale ulikheter i helse	10
3.4 Arbeid, utdanning og deltagelse.....	11
3.5 Migrasjon	14
3.6 Ytre miljøfaktorer og møteplasser.....	15
3.6.1 Bebyggelsesstruktur	16
3.6.2 Tilgang til grøntområder/friområder.....	16
3.6.3 Samferdsel	16
3.6.4 Luftforurensning og støy.....	16
3.6.5 Boligutbygging	17
3.7 Barn og ungdom	17
3.8	19
Livsstilssykdommer.....	19
3.8.1 Hjerne,-karlidelser og diabetes	19
3.8.2 Kroniske smerter.....	20
3.8.3 Psykisk helse	21
3.8.4 Rus	21
3.8.5 Helseatferd og forebygging av livsstilssykdommer.....	22
4 Folkehelseplanen for Oslo 2013-2016; føringer og konsekvenser for Bydel Stovner	23
4.1 Mål og prinsipper.....	24
4.2 Oslo kommunes strategier for folkehelsearbeid	24

4.3 Budsjett.....	25
4.4 Satsningsområder for Bydel Stovner	26
5 Handlingsplan	27
5.1	27
<i>Satsingsområde barn og unge</i>	27
5.1.1 Oslo kommunes mål 1:	27
5.1.2 Oslo kommunes mål 2	29
5.1.3 Oslo kommunes mål 3	30
5.1.4 Oslo kommunes mål 4	31
5.1.5 Oslo kommunes mål 5	32
5.1.6 Oslo kommunes mål 6	33
5.1.7 Oslo kommunes mål 7	34
5.2 Satsningsområde arbeid og utdanning.....	34
5.2.1	34
Bydelens mål.....	34
5.3 Ytre miljø og møteplasser	37
5.3.1 Bydelens mål.....	37
5.4 Luftforurensning og støy.....	39
5.4.1 Bydelens mål.....	39
6 Vedlegg	40

1 Innledning

Oslo bystyre vedtok en ny folkehelseplan for perioden 2013-2016 30. januar 2013, sak 8.

Med dette som utgangspunkt har bydelen valgt å utarbeide en ny folkehelseplan med virkeområde 2014-2018. Planen vil bli rullert i forhold til endrede behov eller endringer i Oslo kommunes folkehelseplan i virkningsperioden.

Det fastslås i Oslos Folkehelseplan at folkehelsen i Oslo er bedre enn noen gang med høyere forventet levealder og flere leveår med god helse.

Samtidig er det store, og stadig økende, forskjeller i helse ut i fra inntekt utdanning, yrke og etnisitet. Stovner bydel gjenspeiler forskjellene med delbydeler med meget gode levekår og helse, og samtidig delbydeler med store utfordringer sammenlignet både med Oslo for øvrig og nasjonalt.

Bydelens nye folkehelseplan tar utgangspunkt i nasjonale mål, Folkehelseloven, Oslos folkehelseplan, kunnskap om de viktigste utfordringene og hva som er de viktigste determinantene (bakenforliggende faktorer som påvirker helse) for god folkehelse, samtidig som den søker å møte det spesifikke lokale utfordringsbildet.

Bydel Stovner har gjennom mange år hatt store ambisjoner og gjennomført ambisiøse tiltak for å bedre folkehelsen for alle og utjevne ulikheter i helse i vår befolkning og vedtok som første bydel i Oslo sin folkehelseplan i 2006. I 2009 fikk bydelen Oslo kommunes folkehelsepris for dette arbeidet.

Med denne planen ønsker bydelen fortsatt å prioritere arbeidet med god folkehelse for innbyggerne, også i en periode der bydelen har betydelige økonomiske utfordringer.

1.1 Organisering av arbeidet

Arbeidet har vært initiert av bydelsdirektøren og har involvert hele ledergruppa. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe ledet av bydelsoverlegen som har gjort et omfattende arbeid med fremskaffing av bakgrunnsmateriale.

Planen er godt forankret i bydelens ledergruppe, og aktuelle enheter har deltatt i ulike medvirkningsprosesser for å sikre god implementering av satsningsområdene og overordnede målsettinger.

1.2 Oppbygging av planen

Planen beskriver i første del folkehelseloven. Deretter omtales grunnprinsipper for folkehelse, påvirkningsfaktorer og definisjoner.

Innenfor de viktigste områdene gis et sammendrag av kunnskapsoppsummeringer nasjonalt og internasjonalt, samt tilgjengelig kunnskap om levekår og helse i bydelen. I tillegg til tilgjengelig statistikk inkluderer dette ulike rapporter som bydelen har fått utarbeidet, blant annet gjennom planverk for øvrig i bydelen som kan lenkes mot området. I planen er det utelatt en del kildehenvisninger for å gjøre den lettere tilgjengelig. For interesserte henvises det til vedlegg 2, som er en lenke til bydelens utdypende kunnskapsoppsummering. Her fremkommer også flere kildehenvisninger.

Deretter presenteres Oslo kommunes folkehelseplan med føringer og strategier; både internasjonale, statlige og kommunale.

Med dette som bakgrunn er bydelens hovedsatsingsområder valgt.

Til slutt kommer bydelens handlingsplan.

Det er tradisjon for å rapportere folkehelsetiltak i henhold til Oslo kommunes folkehelseplan, til helseetaten.

Bydel Stovner valgte derfor å lage en handlingsplan som beskriver tiltak ut i fra målene i Oslo kommunes folkehelseplan. Det legges spesiell vekt på tiltak som svarer ut de 7 målene for hovedsatsingsområdet barn og unge, i tillegg til bydelens eget satsingsområde arbeid og utdanning.

Bydel Stovner har også en rekke tiltak som allerede er etablert, og som møter målene som er satt, både for det sentrale satsningsområdet og bydelens tilleggssatsning på arbeid og utdanning. Handlingsplanen beskriver derfor både nye og eksisterende tiltak for å tydeliggjøre helheten i bydelens folkehelsearbeid og synliggjøre hvordan kravene satt i Oslo folkehelseplan svares ut. Det skjer mange folkehelsetiltak også i tillegg til hovedsatsingsområdene. Derfor vedlegges rapporterte folkehelsetiltak fra 2013. Hovedmålene i folkehelseplanen er forøvrig godt integrert i bydelens tjenester og det skjer mye arbeid som er i tråd med satsingen som ikke beskrives i folkehelseplanen eller tilhørende vedlegg.

Administrasjonen utarbeider i tillegg til planen et internt dokument som fordeler ansvar for gjennomføring av tiltak.

2 Lovverk, prinsipper og definisjoner

2.1 Lovverk

Folkehelseloven

Loven om folkehelse trådte i kraft 01.01.2012.

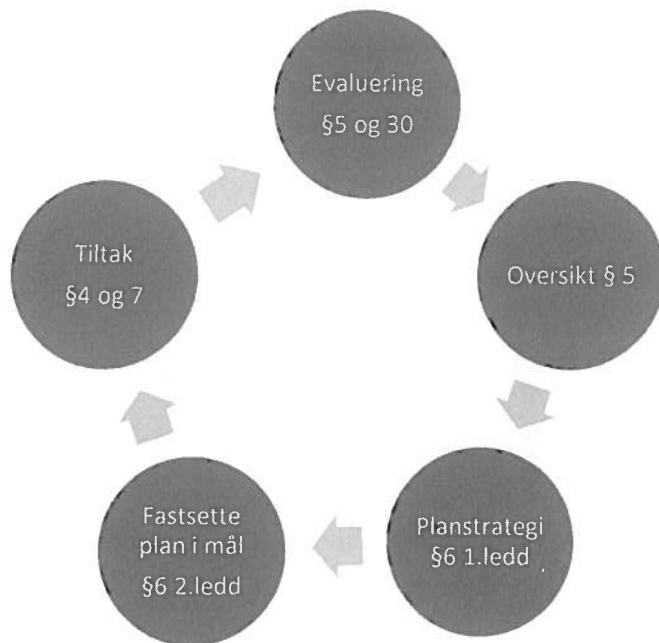
Folkehelseloven bygger på fem prinsipper for folkehelsearbeidet:

- 1) utjevning
- 2) helse i alt vi gjør
- 3) bærekraftig utvikling
- 4) føre-var
- 5) medvirkning

Formålet med loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Den vektlegger langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor.

Figur 1: Planprosessen med henvisning til paragrafer i folkehelseloven

Andre aktuelle lover som har innflytelse på folkehelsearbeidet er plan og bygningsloven, lov om kommunal helse og omsorgstjenester, smittevernloven, lov om psykisk helsevern med flere.

2.2 Grunnprinsipper for helsefremming og forebygging, påvirkningsfaktorer og definisjoner

Folkehelsearbeid

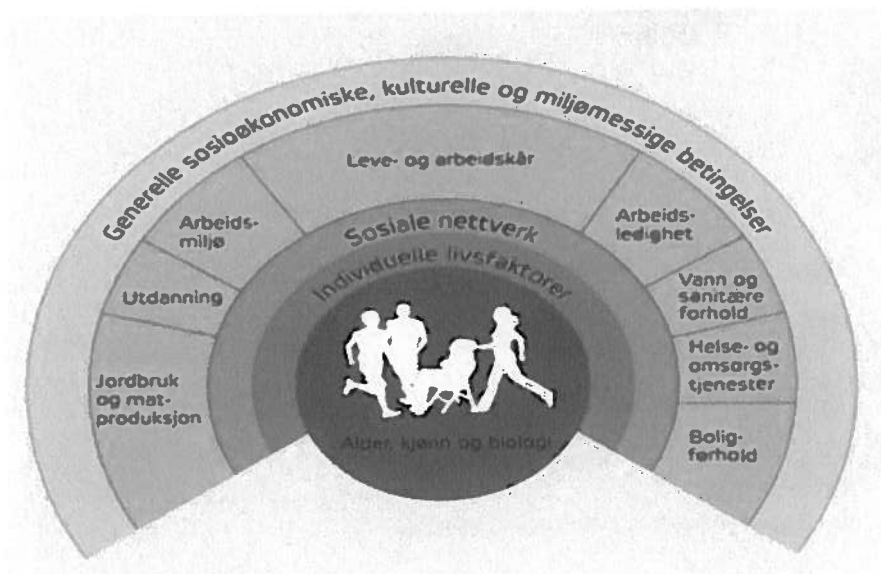
Folkehelsearbeid defineres som samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Forebygging i et folkehelseperspektiv

Det er mange årsaker til helseforskjeller, fra bakenforliggende faktorer som økonomi og oppvekstsvilkår, via risikofaktorer som arbeids- og bomiljø, til mer umiddelbare påvirkningsfaktorer av individet som helseatferd og bruk av helsetjenester.

Det er økende forståelse for at folkehelsepolitikken må ta utgangspunkt i bakenforliggende faktorer som påvirker helsen (helsedeterminanter). Eksempler på helsedeterminanter er

utdanning, arbeid, inntekt, bo- og nærmiljø, sosial inkludering, tilgang til tjenester, samt tilgang til «friskfaktorer» som ren luft, naturområder, gang- og sykkelveier og fravær av støy. Helsedeterminantene påvirkes primært på andre arenaer enn i helse og omsorgssektoren.

Figur 2: Påvirkningsfaktorer for helse (Dahlgren, G., Whitehead, M. (1991). Policies and strategies to promote social equity in health. Stockholm: Institute of Futures Studies)

Helsefremmende og forebyggende tiltak tidlig i livet er mer effektivt, rettferdig og samfunnsøkonomisk bedre enn å «reparere» etablerte ulikheter.

Folkehelsefremmende tiltak

Universelle (= befolkningsrettede) tiltak

- Retter seg mot hele befolkningen eller store grupper.
- Mange av de universelle tiltakene er knyttet til lovgiving eller annen myndighetsutøvelse; alkoholpolitikk, restriksjoner på røyking og salg av tobakk, prispolitikk, samt påbud om bruk av motorsykelhjelmer og bilbelte.
- Et eksempel er det anbefalte vaksinasjonsprogrammet til barn og unge.

Selektive (= grupperettede) tiltak

- Retter seg mot undergrupper av befolkningen som har særlige kjennetegn.
- Et eksempel er påvirkning av livsstil (kosthold og fysisk aktivitet) hos grupper med særlig høy risiko for utvikling av Type 2 diabetes: Diabetes kurs for ulike innvandrere på morsmål gjennom Stovner Frisklivs og Mestringssenter. Stork Groruddalen intervensjoner mot gravide.

Indikative (= individrettede) tiltak

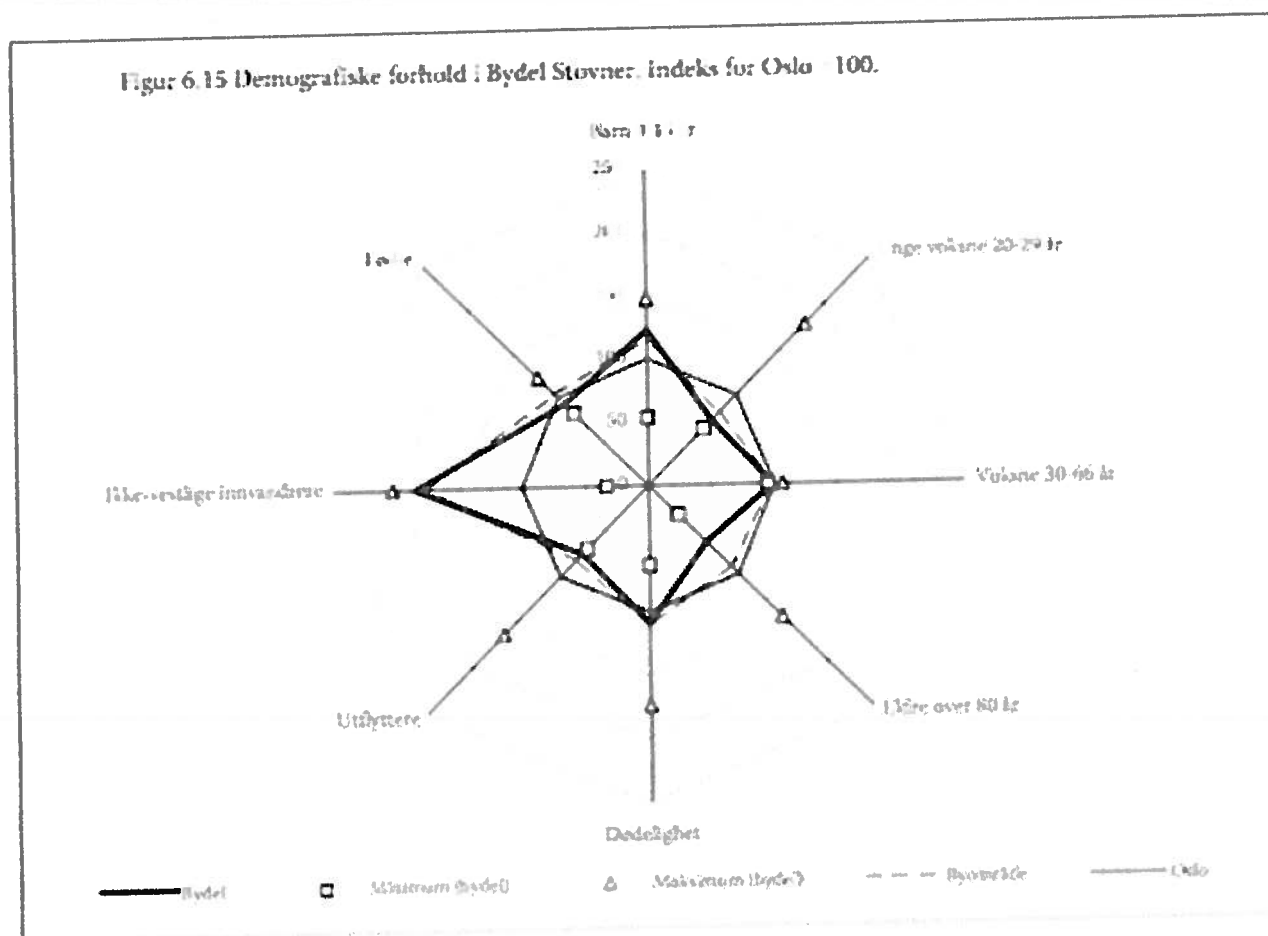
- Retter seg mot enkeltpersoner med særlige helsemessige kjennetegn.
- Eksempler kan være råd om livsstil til personer som har fått påvist høyt kolesterol eller rådgivning og støtte til reduksjon av alkoholkonsum hos en person med høyt forbruk: frisklivsresepter Stovner Frisklivs- og Mestringssenter.

Universelle tiltak vil nesten alltid være initiert av nasjonal myndighet. Selektive og indikative tiltak har bydelen derimot mange egeninitierte eksempler på.

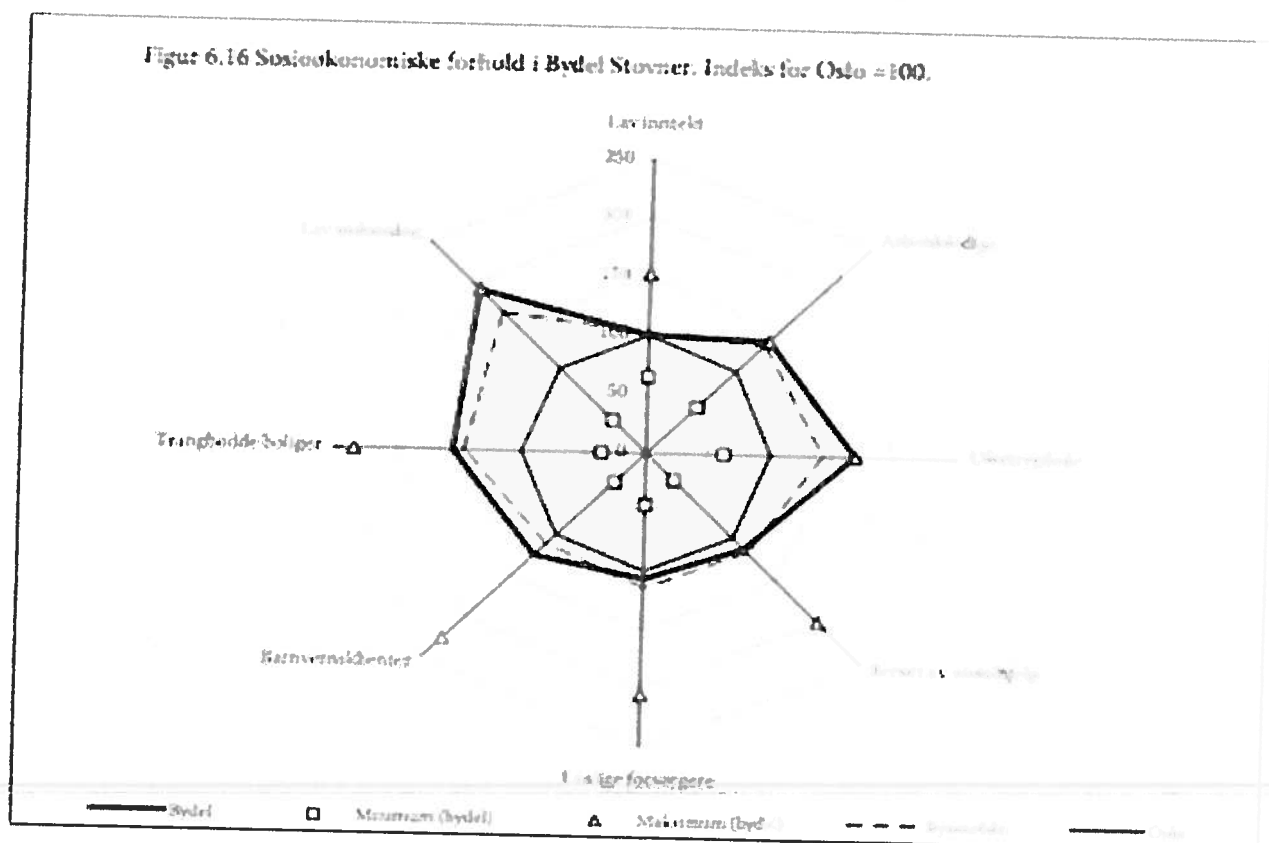
3 Folkehelse – Påvirkningsfaktorer og utfordringer nasjonalt og lokalt

Nasjonalt tar planen i vesentlig grad utgangspunkt i Folkehelse rapporten fra 2010 fra Folkehelseinstituttet. For Oslo og bydelen brukes Oslo folkehelseplan, samt ulike kilder beskrevet i innledningen. Data om innbyggernes helse og levekår fremkommer også i forskningsprosjekter som gjennomføres i samarbeid med universitet, høyskoler og forskningsmiljø som Folkehelseinstituttet og Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Et eksempel på et slikt prosjekt er Stork Groruddalen som omhandler mor og barns helse og intervensjoner rettet mot gravide i Groruddalen. Prosjektet ble initiert og ledet av helsestasjonen i Bydel Stovner. Helsetilstanden hos gravide i Groruddalen ble bredt kartlagt og funnene er i ettertid publisert i mange nasjonale og internasjonale vitenskapelige tidsskrift. Med utgangspunkt i funnene utviklet bydelene i Groruddalen tilpassede tiltak og tilbud for å møte utfordringene som var blitt avdekket.

3.2 Demografiske forhold

Figur 3: Demografiske forhold i Bydel Stovner

Figur 4: Sosioøkonomiske forhold i Bydel Stovner

Stjernerdiagrammet over viser at bydelen har store utfordringer i forhold til utdanning og velferdsavhengighet, samt at det er store sosiodemografiske forskjeller mellom de ulike delbydelene (se maksimum og minimum på hvert område).

Bydel Stovner har den laveste andelen av barn 1-5 år med barnehageplass i Oslo, og den høyeste andelen av barn 1-2 år som mottar kontantstøtte (Statistisk årbok 2012).

3.3 Sosiale ulikheter i helse

Sosiale forhold knyttet til bolig og boforhold, oppvekst, utdanning, jobb, funksjonsevne, etnisitet, hva vi spiser, røyking, rusbruk og mulighetene til trening og fysisk aktivitet er alle faktorer som er avgjørende for helsen. Hjerte- og karsykdommer, kroniske lungelidelser, lettere psykiske lidelser, muskel og skjelettlidelser og kreft har blitt de nye folkesykdommene. Røyking er den enkeltfaktoren som har sterkest negativ innvirkning på flere store folkesykdommer. De sosiale helseforskjellene forbundet med røyking har økt da det er flere med høy utdanning og høy inntekt som slutter å røyke.

Utjevning av sosiale ulikheter vil være et viktig bidrag til bedre folkehelse i alle samfunn.

3.4 Bolig, boforhold og trygge nærmiljø

Bolig er et grunnleggende velferdsgode, og en trygg, stabil og egnet bolig er en forutsetning for den norske velferden og for å kunne stå i et utdanningsløp, danne familie, ha en stabil tilknytning til arbeidslivet og ta vare på sin helse. Boligen er en ramme for et sosialt liv og gir en tilhørighet til et nærmiljø og lokalsamfunn, og er et utgangspunkt for å kunne ivareta, og nyttiggjøre seg tilbud knyttet til utdanning, sysselsetting, aktivisering og helse.

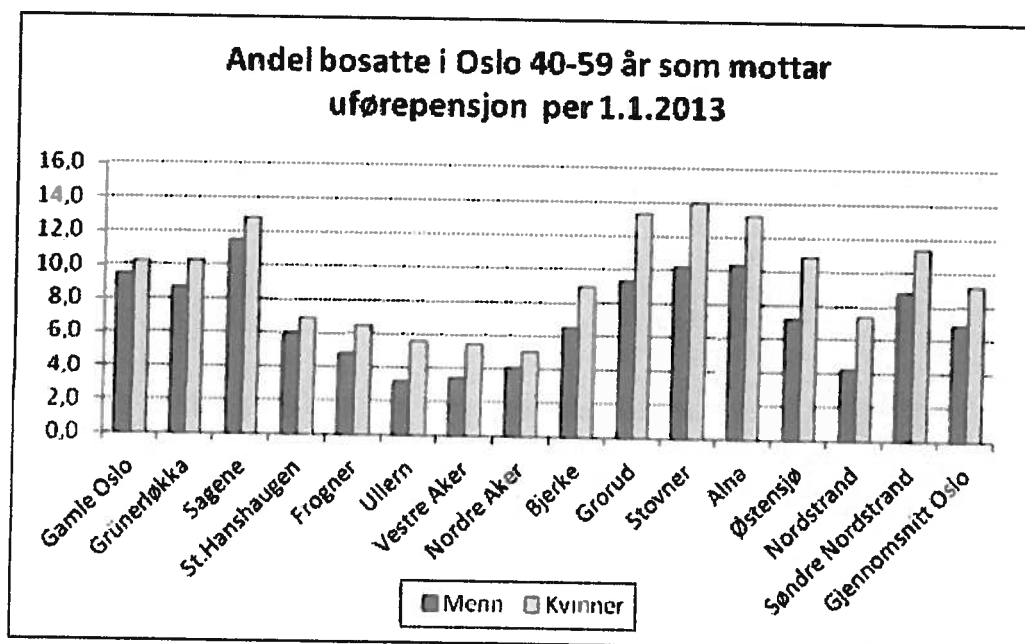
De aller fleste bor svært godt i Norge i dag. Men å bo dårlig eller å være bostedsløs kan ha store negative konsekvenser for livskvaliteten og det blir vanskeligere å ta imot og ha nytte av helse-, omsorgs- og velferdstjenester, gjennomføre utdanning og delta i arbeidslivet. En utrygg bosituasjon kan vanskeliggjøre integrering, og veien til kriminalitet, rusproblemer og psykiske vansker kan bli kortere. Særlig alvorlig er det når boligen og bomiljøet ikke bidrar til trygge oppvekstsvilkår for barn og unge.

Barnefamilier som bor i kommunale utleieboliger, har i gjennomsnitt en betraktelig dårligere bostandard enn andre lavinntektsfamilier som bor i en bolig de selv eier.

For mer informasjon om bydelens arbeid knyttet til dette, henvises det til Boligsosialt utviklingsprogram (BOSO) handlingsplan for 2013, samt Ny nasjonalstrategi for boligsosialt arbeid, 2014-2020

3.5 Arbeid, utdanning og deltagelse

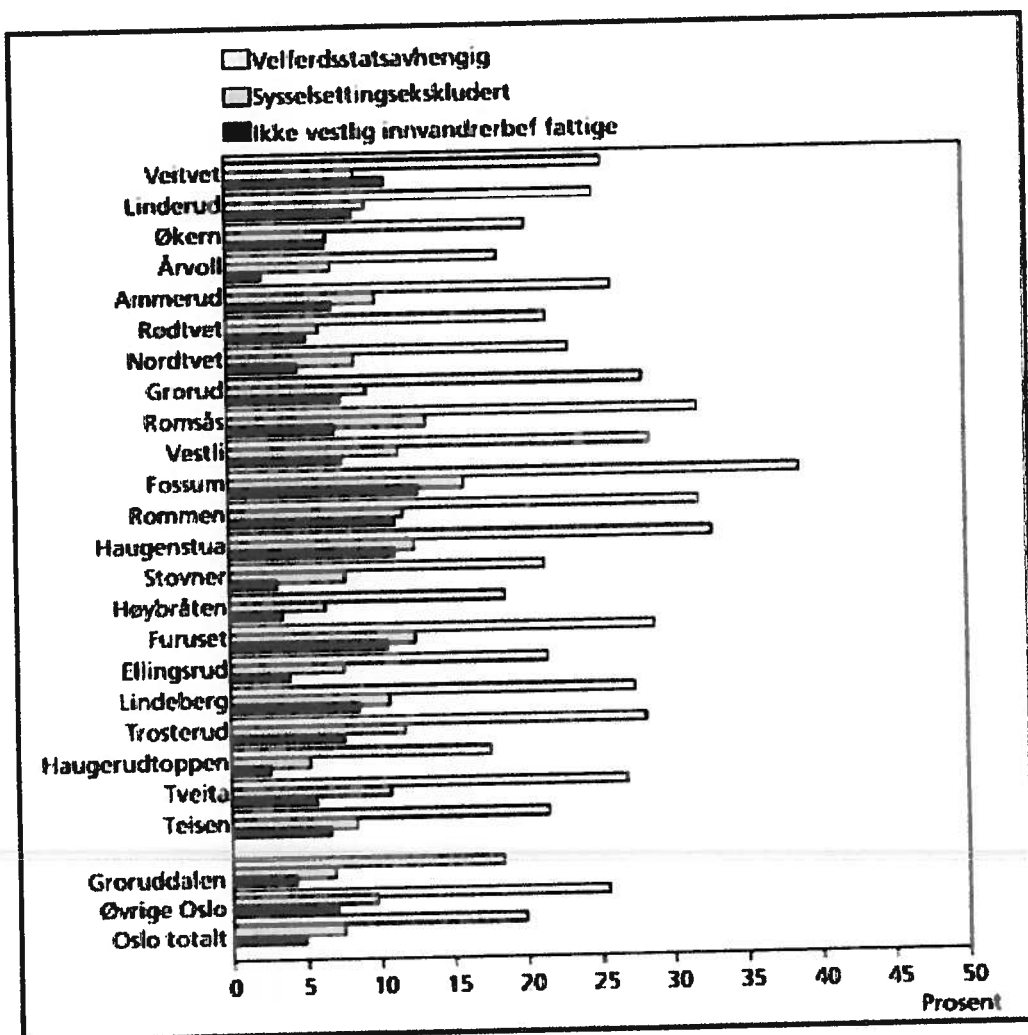
Mye tyder på at ulikhet i helse også øker mellom de som er innenfor og de som er utenfor arbeidslivet.

Figur 5: Uføre i Oslo og bydelene 40-59 år.

Bydel Stovner har sammen med bydel Sagene høyest andel uføre i aldersgruppen 40-59 år, med i underkant av 10 prosent (1.1.2013). Antall med uførepensjon i alt var 1976, herav 1108 kvinner og 868 menn. 1142 mottok arbeidsavklaringspenger. Bydel Stovner har lavest andel sysselsatte i aldersgruppen 15-74 år med 59,4 prosent som er vesentlig under Oslogjennomsnittet på 69,4 prosent. Stovner har også høyest andel med kontantstøtte-mottakere med 48,8 prosent, mens Oslogjennomsnittet her er på 23,6 prosent.

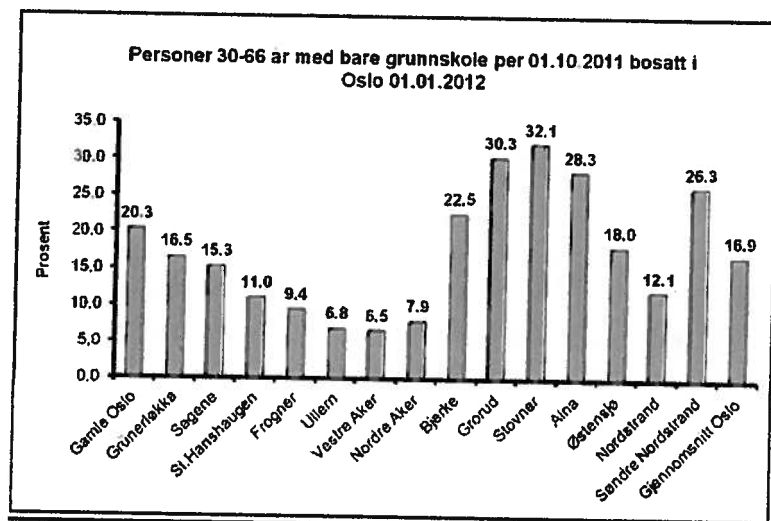
Generelt er sysselsettingsgraden lavere i Groruddalen enn i Oslo for øvrig. Dersom man ser på gruppen med ikke-vestlig bakgrunn i Groruddalen, er det samtidig en større andel ikke-vestlige som er sysselsatt i Groruddalen sammenliknet med samme gruppe andre steder i Oslo.

Av de velferdsstatsavhengige er 33,4 prosent samtidig sysselsettingsekskludert, og 31,9 prosent er personer med ikke-vestlig bakgrunn under fattigdomsgrensen.

Figur 6: Andel personer som har mer enn halvparten av sin inntekt fra offentlige overføringer (velferdsstatsavhengige), andel personer som ikke har vært sysselsatt i noen av årene 2000-2005 (sysselsettingsekskluderte) og andel personer med ikke-vestlig bakgrunn som er under fattigdomsgrensen. Etter delbydel. Personer 16-67 år (Kilde: Statistisk sentralbyrå)

Det er påvist sammenheng mellom lavt utdanningsnivå og dårlige levekår. Høy utdanning er sammenfallende med høy arbeidsdeltagelse, god helse og lengre levealder. I 2005 kunne en mann med universitetsutdanning forvente å leve mer enn sju år lenger enn en mann med grunnskole. For kvinner var forskjellen fem år. Disse forskjellene i levealder har steget de siste 40 årene, men flere tar høyere utdanning i dag enn tidligere. Den samme utviklingen gjelder også i de andre nordeuropeiske landene. Bydel Stovner har høyest andel lavt utdannede i Oslo.

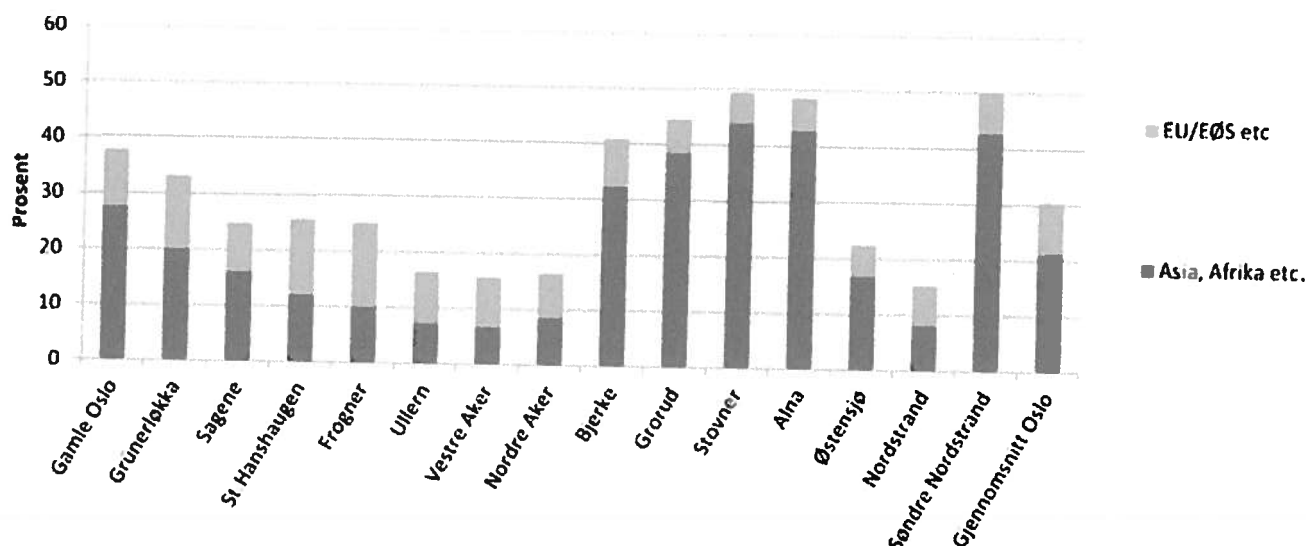

Figur 7: Personer 30-66 år med bare grunnskole per 01.10.2011 bosatt i Oslo 01.01.2012

Det viktigste tiltaket for å sikre god helse og god fordeling av helse i et generasjonsperspektiv er i enda større grad å *forhindre at mennesker faller ut av skolen og arbeidslivet*.

3.6 Migrasjon

En stadig større andel av Oslos befolkning har innvandrerbakgrunn.

Figur 8: Innvandrerbefolkningen i bydelene per 1.1.2013. Prosent av befolkningen (Kilde: Statistisk årbok Oslo 2013)

Migrasjon medfører betydelig økt risiko for helseproblemer både i forhold til psykisk og fysisk helse. 67 prosent i innvandrerbefolkningen mot 86 prosent i hele befolkningen vurderte sin helse som god eller svært god.

Høy forekomst av type 2 diabetes blant noen grupper innvandrere kan delvis knyttes til at mange har overvekt eller fedme, og mange er inaktive. Rundt halvparten av pakistanske og tyrkiske kvinner har fedme med KMI (kroppsmasseindeks) over 30 kg/m. I tillegg kan det være en medfødt lavere tålegrense for fedme.

Helseforskjeller mellom sosioøkonomiske grupper i Norge er betydelige. Et mindretall i innvandrerbefolkningen har dårligere levekår (manglende utdanning, lavere sysselsetting, lavere inntekt, mindre deltakelse, usikre boforhold med mer) med risiko for at barna arver levekårsulempene til foreldrene.

Ulikheter i helse og levekår for deler av innvandrerbefolkningen representerer en betydelig utfordring i Stovner bydel både med hensyn til å påvirke deres helsedeterminanter positivt og for å yte likeverdige helse og omsorgstjenester med behov for kultursensitiv tilnærming. For eksempel er det, gjennom forskning gjort av Anh Thi Tran, fastlege Stovner/forsker UiO, påvist at innvandrerbefolkningen med påvist diabetes er dårligere regulert enn den vestlige befolkningen

Mer enn halvparten av verdens befolkning lever i kulturer der ekteskap mellom foreldre som står i nært slektsskap er vanlig. Det er kjent at slike ekteskap medfører overhyppighet av dødfødsler, nedsatt funksjonsnivå og barnedødelighet. Det kan være konflikt mellom kulturelle hensyn og de negative konsekvensene disse ekteskapene kan få for barna og deres familier. Bydelens befolkning gjør at problemstillingen er aktuell.

3.7 Ytre miljøfaktorer og møteplasser

Helse skapes der folk lever og bor. Det ytre miljøet skal ivareta et godt, tilgjengelig, miljøvennlig og trygt transportsystem, et nærmiljø tilrettelagt for helsefremmende aktivitet og sosial kontakt for forskjellige innbyggergrupper med akseptabelt støynivå og god luftkvalitet. Luftforurensning, inneklima, stråling, støy og kjemikalier er sentrale miljøfaktorer som i ulik grad kan påvirke befolkningens helse.

Gode møteplassers betydning for å styrke tilhørighet og fellesskap har fått økt oppmerksomhet i senere år. Særlig er det viktig å styrke møteplasser i områder med stort kulturelt mangfold, levekårsutfordringer og trangbodde leiligheter. To av tre innbyggere i delbydel Rommen og Fossum opplever at området har gode steder å møte andre mennesker (Rambøll, 2013). Møteplasser gir også mulighet for deltakelse i frivillige aktiviteter og organisasjonsliv. Eksempler på viktige innendørs møteplasser i levekårsutsatte områder er Stovner bibliotek, Rockefabrikken, Motorsenteret og skatehallen, Verdenshuset Haugenstua, Rommen scene og kultursenter, en rekke skoler og barnehager og sist, men ikke minst, Stovner senter som er en viktig møteplass i lokalsamfunnet. Bydelen har også en rekke parker, idrettsanlegg og to torg som fungerer som møteplasser.

3.7.1 Bebyggelsesstruktur

Rekkehusene og blokkbebyggelse fra 1970-tallet i bydelen er i stor grad bygget i tun, slik at boligområdene har uteareal med lekeplasser, lokale skulpturer samt skole og barnehage i nærmiljøet. Mange bor i eldre områder med eneboliger som på Gamle Stovner og Høybråten.

Bydelen har et lavt antall enkeltpersonhusholdninger på 17 prosent mot gjennomsnittlig 28 prosent i Oslo. Bydelen har høy andel store husholdninger (fire personer eller mer) med 45 prosent motgjennomsnittet i Oslo 31 prosent. Bydelen forventer å ta del i Oslos befolkningsvekst gjennom transformasjon av næringsområder og bygging på tidligere ubebygde areal. Bydelen har et nært samarbeid med Plan- og bygningsetaten som har startet planprosessen for de aktuelle områdene

3.7.2 Tilgang til grøntområder/friområder

Bydel Stovner er den bydelen i Oslo med det største grønne området sett ut fra prosent av totalt areal med en andel på 24,2 prosent. Bydelen preges av Alna miljøpark, som strekker seg fra Gjelleråsen til Haugenporten langs Tokerudbekken. I grenseområdet mot Skedsmo kommune ligger Gjelleråsmarka. Markaområdet har lysløypetrase med universell utforming og kan benyttes av alle uansett årstid. På tvers i bydelen er det regulert grønne korridorer og turveier med folkehelseløyper.

3.7.3 Samferdsel

Bydel Stovner trafikkeres av T-banelinje 5 Vestli fra stasjonene Rommen, Stovner og Vestli med hyppige avganger. Fra 2014 vil Hovedbanen øke antall avganger til 15 minutters rute fra stasjonene Haugenstua, Høybråten og Lørenskog. Busstilbudet mellom Stovner og Furuset, som dekker Stovnerskogen sykehjem og Høybråten samt regionbuss til Ahus, er så langt ikke i tråd med befolkningens ønsker.

Bydelen har et godt utbygget gang-, sykkel- og turveinett. I bydelens områder er det langs Rv 4 etablert sykkelvei, langs Rv 163 er sykkeltrase påbegynt og langs E 6 er det delvis bygget sykkeltrase. Når siste fase er fullført vil bydelen ha sammenhengende gang- og sykkelvei langs Fossumveien mellom Rv 4 og Rv 163.

3.7.4 Luftforurensning og støy

Bydel Stovner har med sin beliggenhet på bygrensen mot Akershuskommunene Lørenskog, Skedsmo og Nittedal felles arbeids og boligområde med inn- og utpendling. For riksveiene Rv

4, Rv 163 og E 6 utgjør samlet årsdøgntrafikk 175 000. I tillegg preges områder av bydelen i noen grad av innflygning til Oslo lufthavn Gardermoen. Hovedbanen har transport på døgnbasis fordelt på gods og kollektivtrafikk, mens bane 5 Vestli kjører 16 ruter i timen med nattpause. Trafikkbildet tilsier at bydelen er utsatt for luftforurensning og støy, og arealene nærmest de mest trafikkerte områdene mer enn andre.

3.7.5 Boligutbygging

Det er forventet at Bydel Stovner skal ta sin andel av befolkningsvekst i regionen frem mot 2030. Bydelen har tomteareal til dette, men det forutsetter at det tas hensyn til støysoner ved etablering av støyfølsomme formål som boliger, barnehager og skoler.

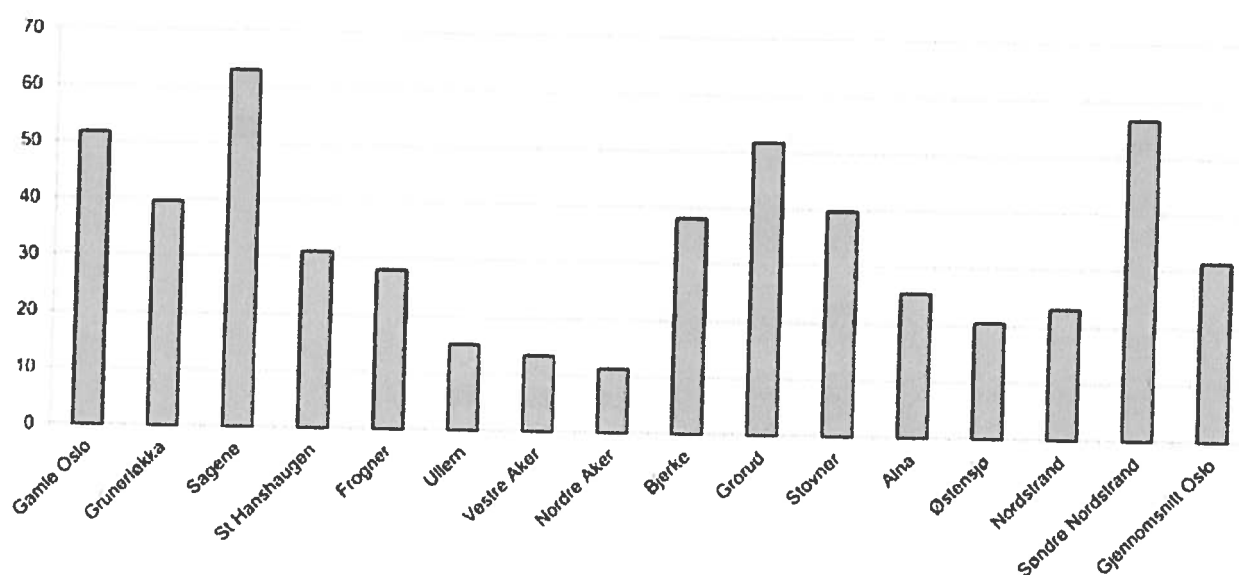
I enkelte byer, bydeler eller boligområder er levekårs- utfordringene store, vedvarende og sammensatte. I slike områder kan en felles innsats fra både stat og kommune være hensiktsmessig for å motvirke negativ utvikling. En forutsetning for at arbeidet lykkes, er at satsingene strekker seg over flere år. I evalueringen av Groruddalssatsingen, som er den største av områdesatsingene, trekkes satsingens brede og tverrsektorielle tilnærming fram som positiv. Satsingen har skapt entusiasme blant innbyggerne, gitt økt deltakelse og økt aktivitet i nærmiljøet. Fysiske og sosiale tiltak har gitt synlige resultater i bo- og nærmiljø.

3.8 Barn og ungdom

Fafo rapporten 2012 «Rurbane møter» fra Bydel Stovner fant i en kvalitativ undersøkelse at mange barn og unge oppfatter det flerkulturelle oppvekstmiljøet i bydelen som en selvfølge. Ungdom uttrykte i stor grad at de trives på Stovner, og de syntes ikke at det var noen stor sak å vokse opp som en av mange etniske minoriteter i området. Det fremkom av undersøkelsen at ungdom som deltar i aktivitetstilbud på fritiden i større grad trives med å bo i Bydel Stovner enn de som ikke er aktive.

Samtidig er det mange barn i bydelen som vokser opp i familier med inntekt under fattigdomsgrensen.

I underkant av 8 prosent av befolkningen var berørt av sosialhjelp (mottaker, ektefelle/ samboer eller barn). 01.01.2013 hadde 3,8 prosent av barna (0-17 år) i Bydel Stovner tiltak i barnevernet mens gjennomsnitt for Oslo var 2,8 prosent. Det er store bydelsvise forskjeller i antall barn 0–17 år i barnevernet. Bydel Sagene toppe med 63 barn per 1 000 bosatte barn, i Bydel Søndre Nordstrand er tallet 57 barn. Bydelene Nordre Aker og Vestre Aker ligger lavest med henholdsvis 11 og 13 barn per 1 000 bosatte.

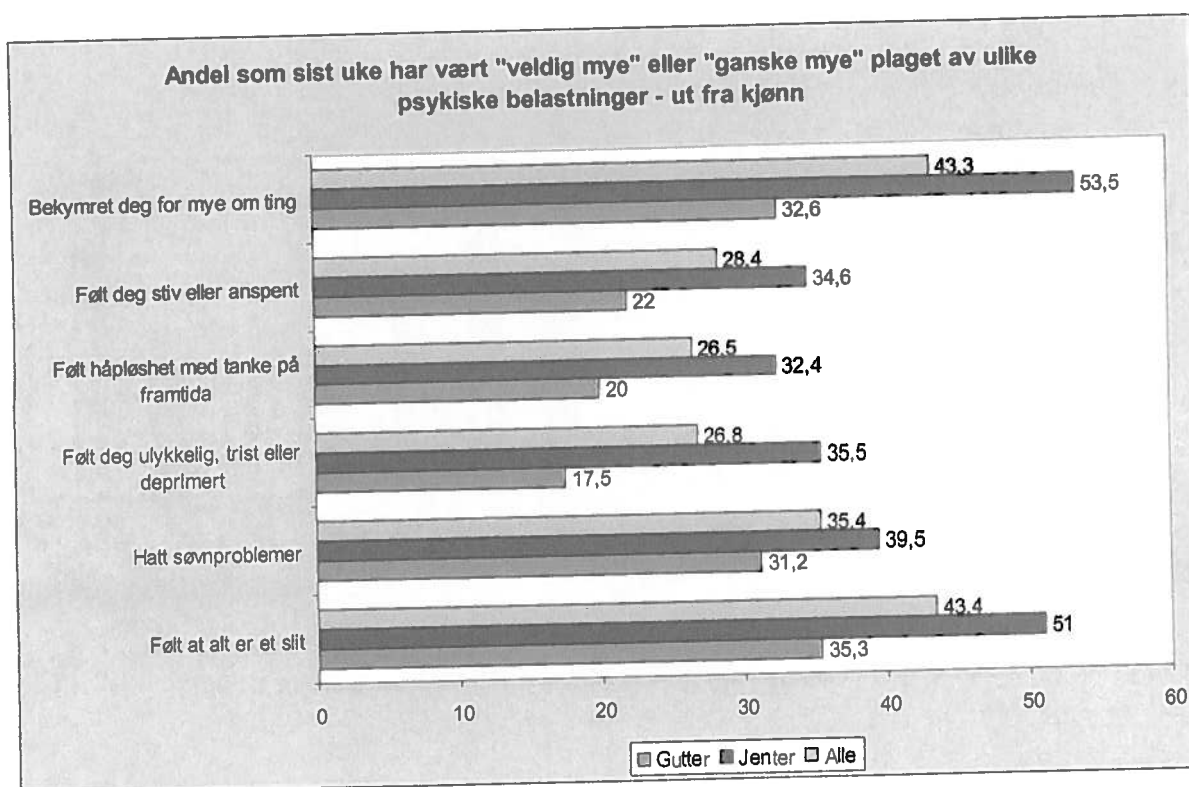
Figur 9: Barn 0–17 år med tiltak i barnevernet per 31.12.2012 per 1 000 bosatte barn per 1.1.2013

For barn og ungdom er det av avgjørende betydning at foreldrene er delaktige i arbeidslivet både i forhold til barnas egen trivsel, deltagelse og helseutfordringer.

Flere undersøkelser viser at det er en sammenheng mellom sosioøkonomisk posisjon og overvekt. Det gjelder både voksne, unge og barn. Ungdommer fra familier med dårlig familieøkonomi har høyere forekomst av overvekt og fedme sammenliknet med barn som kommer fra familier med god familieøkonomi. I vestlige bydeler er 15–19 prosent av barna i alderen 8–12 år overvektige, mens 26–29 prosent er overvektige i østlige bydeler.

22 prosent av husholdninger med barn i delbydelen Fossum er under fattigdomsgrensen, noe som er høyest i Groruddalen, der snittet er 10,8 prosent. I bydel Stovner kommer dernest Rommen (15,7 prosent), Haugenstua og Vestli. Ser en på barn under 17 år, er det 33,3 prosent av barna på Fossum som er under fattigdomsgrensen, 21,8 prosent på Rommen, 20,7 prosent på Haugenstua og 18,8 prosent på Vestli. Dersom en ser på barn med ikke-vestlig bakgrunn, er det 37 prosent på Fossum som er under fattigdomsgrensen, 30,5 prosent på Vestli, over 26 prosent på Stovner, Haugenstua og Høybråten og i underkant av 26 prosent på Rommen. Disse barna er mer avhengig av gode og tilgjengelige tjenestetilbud og aktiviteter.

Mange unge har psykiske plager. Nivåene er til dels svært høye og stigende fra 1996 til 2012. Jenter rapporterer flere plager enn gutter.

Figur 10: Andel (15-17år) i Oslo plaget av psykiske belastninger i løpet av sist uke – tall fra 2012 (Kilde: Tormod Øie, personlig meddelelse)

3.9 Livsstilssykdommer

Forventet levealder ved fødsel i Stovner bydel er cirka to år under Oslogjennomsnittet. For kvinner i bydelen er forventet levealder ved fødsel i dag 80 år, og for menn 76 år. Det er grunn til å anta at dette i vesentlig grad skyldes livsstilssykdommer.

3.9.1 Hjerte-, karlidelser og diabetes

Selv om dødsårsaksstatistikken viser at forholdsvis få dør av hjerte- og karsykdommer før 60–70 års alder, er likevel hjerte- og karsykdommene fortsatt et folkehelseproblem i den voksne delen av Norges befolkning. Flere overlever den akutte fasen, og dette forklarer trolig at andelen som lever med en hjerte- og karsykdom holder seg høy. Hver femte middelaldrende har en hjerte- og karsykdom.

I tillegg til økt diagnostisering kan økt forekomst av overvekt og fedme forklare økningen av diabetes type 2. På slutten av 1960-tallet hadde kun om lag fem prosent av norske middelaldrende menn fedme. I dag er andelen rundt 20 prosent for menn og vestlige kvinner i 40–45-årsalderen, mens halvparten av kvinner fra det subindiske kontinent er rammet.

Økningen i overvekt og fedme blant barn og unge ser ut til å flate ut og økningen blant voksne er ikke like sterk som før. Overvekt og fedme er allikevel en viktig utfordring i fremtidens folkehelsearbeid. Dette gjelder særlig i sosiodemografisk utsatte grupper.

Hjerte- og lungesykdommer er den sykdomsgruppen som skaper de største helseforskjellene. Ulikhet i røykemønster er den viktigste enkeltforklaring på dette. Men også forekomsten av type 2-diabetes er høyere i grupper med lav sosioøkonomisk status.

Forskjellene i dødelighet av hjerte- og karsykdommer har økt de senere årene fordi dødeligheten har gått mer ned blant personer med høy sosioøkonomisk status enn blant de med lav sosioøkonomisk status.

Prosjekt STORK Groruddalen viste en forekomst av svangerskapsutløst diabetes som var 10 ganger høyere enn tilsvarende nasjonale tall fra medisinsk fødselsregister. Bydelene som deltar, Bjerke, Grorud og Stovner, er preget av stor andel lavt utdannede og lav familieinntekt.

3.9.2 Kreft

Årsakene til kreft er uklare. Den mest kjente identifiserbare årsaken er røyking. Fedme og kosthold er andre årsaker, i tillegg til radioaktiv stråling og en del kjemikalier. Kreft risikoen er høyere blant personer med lav utdanning og inntekt. Dette har primært sin årsak i røykevaner, men også annen helseatferd som kosthold og fysisk aktivitet. Unntaket er brystkreft som rammer flest med høy utdannelse og inntekt.

3.9.3 Kroniske smerter

Anslagsvis 30 prosent av voksne har kroniske smerter i Norge i dag. De viktigste årsakene er muskel- og skjelettplager, revmatiske sykdommer, ryggplager og ulike smertetilstander. Forekomsten av kroniske smerter er høyere i Norge enn i andre europeiske land. Årsakene til dette er ikke kjente. Flere kvinner enn menn oppgir slike plager. Det er også nær sammenheng mellom kroniske smerter og angst, depresjon, søvnplager og selvmord.

Smertefulle muskel- og skjelettlidelser er sykdommer som i størst grad påvirker kvinners hverdag, og medfører høyere sykefravær og uførhet blant kvinner.

Samlet sett er kroniske smerter et stort folkehelseproblem. Det er anslått at kroniske smerter er årsak til over halvparten av uførhetstilfellene i Norge. I 2012 var muskel- og skjelettlidelser alene hoveddiagnose i 46 prosent av sykefraværsdager hos menn og 35 prosent hos kvinner.

3.9.4 Psykisk helse

Psykiske lidelser er svært utbredt. Nesten en fjerdedel av den voksne norske befolkningen har en psykisk lidelse, og mellom en tredjedel og halvparten av befolkningen vil bli rammet en eller flere ganger i løpet av livet.

Opptrappingsplanen for psykisk helse har styrket behandlingstilbudet for pasienter med alvorlige psykiske lidelser i kommunene. En utfordring fremover vil være å styrke forebygging av psykiske helseplager og utvikle lett tilgjengelige behandlingstilbud for de med mindre alvorlige psykiske lidelser.

Risikoen for å utvikle psykiske lidelser er sammensatt og den øker med antall risikofaktorer den enkelte utsettes for. Noen av de viktigste risikofaktorene er omsorgssvikt og overgrep i barneårene, samlivsproblemer og -brudd, ensomhet, sosial isolasjon og manglende sosial støtte, dårlig økonomi, mangel på bolig og lav sosial status. På den andre siden vil sosial støtte og utvikling av egenmestringsteknikker, for eksempel gjennom kurs i mestring av depresjon eller belastninger i livet, kunne øke motstandsdyktigheten og redusere risikoen for å utvikle psykiske lidelser på et senere tidspunkt.

En tidel av alle konsultasjoner hos fastlegene har psykiske lidelser som hovedårsak og opptil 40 prosent av pasientene har psykiske symptomer. Det betyr at Bydel Stovner har cirka 8000 fastlegekonsultasjoner per år hvor psykiske plager er hovedproblem..

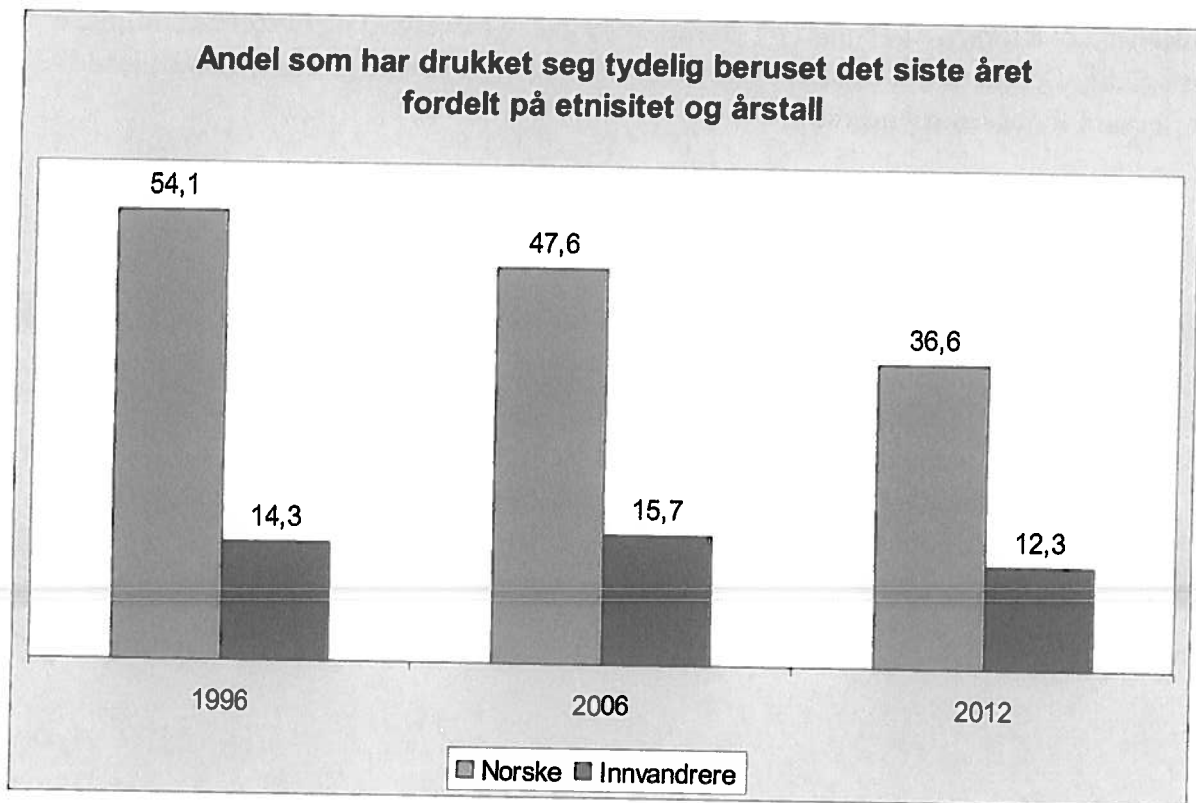
Prosjektet STORK Groruddalen fant betydelig forhøyet risiko for depresjon i svangerskapet, særlig for kvinner med minoritetsbakgrunn (Nilam Shakeel). Dette representerer en meget stor risiko for den videre utviklingen av mor og barns helse. Grunnlaget for god psykisk helse hos barn legges tidlig. Barn av deprimerte mødre løper en helserisiko for nedsatt oppmerksomhet fra mor med tilknytningsvansker og psykiske lidelser senere i livet som mulig resultat.

3.9.5 Rus

Misbruk av rusmidler kan få store helsemessige og sosiale konsekvenser.

Hele befolkningen sett under ett har bydelen et relativt lavt rusmisbruk. Samtidig har vi en høy andel bosatte personer med store rusplager, ofte kombinert med psykiske lidelser. Personer med innvandrerbakgrunn fra Asia og Afrika har lavere rusmiddelbruk enn etnisk norske og innvandrere fra Europa. Bruk av alkohol, hasj og snus er lavere både blant voksne og ungdom med bakgrunn fra Asia og Afrika, spesielt blant kvinner fra disse områdene (Vedøy og Amundsen 2008). Selv om ungdom med innvandrerbakgrunn i all hovedsak

bruker mindre rusmidler enn ungdom med norsk bakgrunn, er det likevel mye som tyder på at dette er i forandring (Helsedirektoratet 2009). Bruk av khat er pekt ut som et særskilt problem, spesielt i utvalgte etniske miljøer. Flere somaliere anser khatbruk som et stort problem, både medisinsk, økonomisk og sosialt (Arbeids- og inkluderingsdepartementet 2009)

Figur 11: Andel unge (15-17år) i Oslo som har drukket seg tydelig beruset siste år – tall fra 2012 (Kilde: Tormod Øie, personlig meddelelse)

3.9.6 Helseatferd og forebygging av livstilssykdommer

Verdens helseorganisasjon har anslått at opptil 80 prosent av type 2 diabetes, hjerteinfarkt og hjerneslag kan forebygges med endringer i kosthold og alkoholbruk, mer fysisk aktivitet og røykestopp. Røyking er en uavhengig risikofaktor også for type 2 diabetes.

Å bekjempe tobakksrøyking er det viktigste tiltaket for å få ned kreftforekomsten.

Kun én av fem voksne i Stovner bydel er i dag fysisk aktive tilsvarende anbefalingen om minst 30 minutters moderat intens fysisk aktivitet hver dag.

Folkehelserapporten fra 2010 konkluderer med at uførepensjonering også kan forebygges. Eksempelvis vil en økning i overvekt trolig medføre en belastning også på trygdesystemet over tid. Tiltak som reduserer den økende overvekten og fedmen, kan derfor være en mulighet for forebygging. Riktigere ernæring og økt fysisk aktivitet kan gi stor helsegevinst. Bedre behandlingstilbud for lettere og moderate psykiske lidelser som angstlidelser og depressive lidelser, samt kroniske smertetilstander, kan også være effektive. Tiltak som kan få flere til å mosjonere, øke forbruket av frukt og grønnsaker og unngå overvekt og overdreven soling, er også viktig. Det samme er tiltak i arbeidslivet for å beskytte ansatte mot kreftfremkallende stoffer som for eksempel asbest.⁴

4 Folkehelseplanen for Oslo 2013-2016; føringer og konsekvenser for Bydel Stovner

Planen er en overordnet, strategisk plan som tar sikte på at folkehelseiltak integreres i de enkelte virksomhetenes daglige arbeid. Den gir føringer folkehelsearbeidet i alle virksomheter i Oslo kommune.

4.1 Mål og prinsipper

Hovedmålet for Oslos folkehelsearbeid er «at alle skal ha mulighet for god helse og trivsel, uavhengig av hvem du er og hvor du bor i Oslo. For å oppnå dette skal kommunen tilrettelegge slik at den enkelte kan foreta valg som bidrar til bedre helse».

Grunnprinsippene i Folkehelseplanen er:

1. Utjevning
2. Bærekraftig utvikling
3. Medvirkning
4. "Føre var"
5. "Helse i alt vi gjør"

4.2 Oslo kommunes strategier for folkehelsearbeid

1. *Forankring* av folkehelsearbeidet er en vedvarende strategi for måloppnåelse, forståelse og godt samarbeidsklima.
2. *Helseovervåkning* er en vedvarende strategi for å holde oversikt, følge loven, sette inn tiltak og nå fastsatte mål.
3. *Kommunikasjon* er en vedvarende strategi for å oppnå samarbeid, formidle kunnskap og skape forståelse rundt muligheter og utfordringer knyttet til innbyggernes helse og levekår.
4. *Satsningsgruppe* er en vedvarende strategi for å konsentrere innsatsen på et prioritert område i folkehelsearbeidet.

Det påpekes at bydelenes strategiske planer skal inneholde strategier for folkehelsearbeidet. Bydelene må tilby lokalt tilpassede folkehelseiltak eller folkehelseiltak som imøtekommer definerte utfordringer.

Det vises til at det fra nasjonalt hold er gjort flere vurderinger og evalueringer av folkehelsestrategier de siste årene. Noen av de viktigste funnene som er kommet frem er:

- Sterkere innsats overfor det lokale utfordringsbildet
- Større oppmerksomhet rundt folkehelse i policy- og politikkutforming.
- Samfunnsplanlegging og planloven i gjennomføringen av Samhandlingsreformen skal brukes i tråd med folkehelseloven og helse- og omsorgstjenesteloven
- Videreutvikle verktøy for tverrsektorielt samarbeid om folkehelse
- Kommuner og aktører på regionalt nivå må tilføres god fagkompetanse om fremming og betydning av god folkehelse i kommunen
- Utjevning av sosiale helseforskjeller bør drøftes. Det må legges tydelige og klare mål og aktiviteter for utjevning av sosiale helseforskjeller i planarbeidet

4.3 Budsjett

Oslo Folkehelseplan peker på at lokale hovedprioriteringene i folkehelsearbeidet skal vektlegges i virksomhetenes budsjetter. Kriteriesystemet er et viktig verktøy i kommunens arbeid for å utjevne ulikhet i helse og levekår. Med bakgrunn i ulike fastlagte levekårsfaktorer mottar bydelene økonomiske tilskudd fra Oslo kommunes sentrale budsjetter for å utjevne forskjeller og tilstrebe en større likhet mellom bydelene.

Groruddalssatsingen har pågått siden 2007. Satsningen kan også sees som et uttrykk for å forsøke å legge til rette å påvirke helsedeterminanter i gunstig retning. Bærekraftig byutvikling, synlig miljøopprustning, bedre livskvalitet og samlet sett bedre levekår i Groruddalen har vært satsningens hovedmål. Ses prosjektet i lys av den nye folkehelseloven, er det et eksempel på hvordan kommunen gjennom et områdeløft kan ivareta forventningene som ligger til kommunens ansvar for folkehelsearbeidet. Groruddalssatsingen er forankret i kunnskap om status og tilstand i de involverte bydelene og i overordnede planer og budsjetter.

En følge av bydelens folkehelseplan er at de enkelte tiltak som skisseres innarbeides i bydelens årlige budsjetter og planer

4.4 Satsningsområder for Bydel Stovner

Oslo kommune har vedtatt at barn og unge skal være hovedsatsningsområde i perioden 2013-2016. Arbeid og utdanning og bedre levekår for utsatte familier er viktige premisser for en trygg og god barndom og ungdomstid.

Beskrivelsene under 3.5 viser at Bydel Stovner har utfordringer i forhold til velferdsavhengighet og utdanning. Sysselsetting er viktig for fysisk og psykisk helse, og det er viktig fordi forskjeller i inntekt og utdanning er en av de viktigste enkeltfaktorene som forklarer ulikheter i helse. Høy sysselsetting kan være med på å sikre ikke bare individet, men også familiers levekår og helse.

Bydelen velger derfor to hovedsatsningsområder:

1. Barn og unge
2. Arbeid og utdanning

5 Handlingsplan

5.1 Satsingsområde barn og unge

5.1.1 Oslo kommunes mål 1:

Alle barn og unge opplever at de har voksne som de har tillit til og kan snakke med.

Bydelens delmål 1:

Foreldre er i stand til å yte best mulig omsorg for sine barn

Begrunnelse for valg av mål:

Foreldre ønsker det beste for sine barn. Bydelens tjenester erfarer at mange av bydelens foreldre trenger mer kunnskap om hva som hemmer og hva som fremmer god fysisk og psykisk helse for barna. Kloke hodet sier «en god barndom varer livet ut». God tilknytning mellom barn og foreldre tidlig i livet legger grunnlag for god psykisk og fysisk helse, og forebygger utvikling av psykiske lidelser senere i livet. Tiltak som styrker foreldrerollen, vil således være viktig i det helsefremmende arbeidet med barn og unge i bydelen.

Bydelens tjenester har de siste årene hatt økt fokus på helhetlig tenkning rundt barn, unge og deres familier.

Nye tiltak:

- Nye Mødre er et pilotprosjekt i bydelen i samarbeid med Universitetet i Oslo der helsesøster skal arbeide meget tett med mor og familier i løpet av svangerskap og etter fødsel. Pilotprosjektet tar sikte på å bedre mors og barns helse og deltagelse i arbeid, utdanning, barnehage, skole og fritid. Pilotprosjektet starter våren 2014.
- Rask psykisk helsehjelp er et pilotprosjekt som har som mål å etablere et kommunalt behandlingstilbud til bydelens voksne befolkning som har lettere psykiske problemer. Dette etableres 2014.
- Foreldrerollen og utfordringer knyttet til den implementeres i barnehagens foreldresamtaler
- Helsefremmende møteplass: Etablere et treffsted for gravide og småbarnsforeldre
- Circle of security (COS) er et tilknytningsfremmende program, som har grunnlag i tilknytningsteori, objektreasjonsteori og moderne spedbarnsforskning. Tilbudet skal gjøres tilgjengelig for alle foreldre med behov for dette.

Eksisterende tiltak:

Bydelen har flere verktøy til disposisjon som skal utnyttes bedre og mer systematisk enn i dag.

- International Child Development Program (ICDP) er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program foreldreveiledningsprogram som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten. Bydelen har utdannende ICDP veiledere på flere tjenestesteder. ICDP grupper skal implementeres fast.
- Edinburgh postnatal depresjonsskår (EPDS) er et kartleggingsverktøy for å avdekke depresjon hos kvinner etter fødselen. Implementeres 2014 på helsestasjonen.
- Kurs i mestring av depresjon (KID-kurs) er et forskningsbasert forebyggende og behandlende tiltak. Årlig tilbud fra 2013.
- Kurs i mestring av belastning (KIB-kurs) er lagt opp som undervisning hvor deltakerne lærer en kognitiv forståelsesmodell og tilhørende teknikker og metoder rettet mot å mestre belastninger knyttet til både arbeid og privatliv. Årlig tilbud.
- Hovedmålsetningen for barnevernets arbeid er at foreldre skal være i stand til å gi god omsorg til sine barn

Bydelens delmål 2

Barn og unge opplever gode og trygge møter med ansatte i bydelen

Begrunnelse for valg av mål:

Trygghet, tilhørighet og fellesskap med andre er avgjørende for å utvikle en god helse. Barn, unge og deres foresatte møter bydelens ansatte på mange arenaer. Disse møtene skal være preget av trygghet og kompetanse. Barn og unge ønsker lavterskeltilbud der de kan møte opp når de er i behov for hjelp og veiledning. Til tross for at bydelen har mange gode ungdomstiltak, viser en del tilbakemeldinger at befolkningen ikke er klar over de tiltak som finnes.

Nye tiltak:

- Etablere undervisningsopplegg om psykisk helse og uhelse i samarbeid med bydelens skoler
- Gruppetilbud for barn som opplever eller er vitne til vold i nære relasjoner.
- Utarbeide strategi for informasjon om lavterskeltilbud som møter behov til barn, unge og deres foreldre

Eksisterende tiltak

- Aggression Replacement Training (ART) tilbys grupper i barne- og ungdomsskolen. ART er et program for innlæring av adferd og strategier som kan fungere som alternativer til uønsket adferd.
- Styrket mestring i livet (SMIL) er et gruppebasert lærings- og mestringstilbud for barn og unge i alderen 8-12 år som har foreldre med psykisk sykdom og/eller rusproblemer. Årlig tilbud.
- Systematisk opplæring i profesjonelle barnesamtaler for ansatte i barneverntjenesten. Profesjonelle barnesamtaler er en strukturert samtalemetodikk basert på kommunikasjonsteori der formålet er å få barnet i fri fortelling, det vil si at barnets egne erfaringer og perspektiver skal være sentrale.
- Familielos: Et prosjekt som utvikler nye metoder og arbeidsmåter for å bistå store barnefamilier som er avhengige av velferdstjenester og bedre familiens mestringsevne. Nav implementerer erfaring og kompetanse fra prosjekt «familielos» i egne tjenester for å ivareta barns situasjon i velferdsavhengige barnefamilier

5.1.2 Oslo kommunes mål 2

Alle arenaer der barn og unge oppholder seg er tilrettelagt for utvikling av helse og trivsel

Bydelens delmål:

Barn og unge har kunnskap om sunt kosthold og viktigheten av fysisk aktivitet.

Begrunnelse for valg av mål:

Barn og unge i dag er mindre fysisk aktive enn tidligere. Høyde/vektmålinger av bydelens elever på 8. trinn viser en klar økning i vekt. Inaktivitet og overvekt påvirker barn og unges helse og kan senere i livet medvirke til utvikling av diabetes 2 og andre livsstilssykdommer. Bydelen ønsker å satse på formidling av sunt kosthold og fysisk aktivitets betydning for utvikling av god helse.

Bydelen har flere samlingssteder for ungdom som er aktuelle for formidling av kunnskap, og for aktivt å bruke kroppen. Mange idrettslag er lokalisert i bydelen. Flere av disse samarbeider med bydelen om tiltak til ulike grupper, og potensialet er til stede for ytterligere samarbeid.

Nye tiltak:

- Utvikle tiltak og informasjon om kosthold og fysisk aktivitet på de ulike arenaene.
- Utvikle tiltak til førskolebarn og elever som trenger oppfølging i forhold til overvekt i tråd med de statlige retningslinjene for høyde/vektmåling i helsestasjon og skolehelsetjenesten.
- Alle bydelens barnehager skal i planperioden delta i «Stork Groruddalen prosjektet». Prosjektet skal gi barna en sunnere hverdag med bedre kosthold, mer fysisk aktivitet gjennom kvalifisering og aktivisering av foreldre og ansatte.

Eksisterende tiltak

- Videreutvikle og kvalitetssikre matkurs som en del av tiltakene til ungdom
- I samarbeid med ungdommen og idrettslag utvikle og etablere tilbud om fysiske aktiviteter som har appell til ungdom.
- Det er i 2013 utviklet verktøy som rettes mot godt kosthold og fysisk aktivitet som benyttes overfor barn og skoleungdom.

5.1.3 Oslo kommunes mål 3

90 prosent av elever ved videregående skole fullfører sitt utdanningsløp

Bydelens delmål:

Bidra til å øke andelen av ungdom som fullfører videregående skole

Begrunnelse for valg av mål:

Forskning viser at ungdom som ikke fullfører videregående skole i større grad enn andre ikke kommer inn på arbeidsmarkedet og får reduserte muligheter til å delta i samfunnslivet. Skolefravall har høyt fokus både på lokalt og nasjonalt nivå.

Nye tiltak:

- Gjennomføre prosjektet «Nav-veileder i videregående skole», i samarbeid med Stovner videregående skole og øvrige aktører på feltet.
- Samarbeide med skolen om tilrettelegging av alternativ undervisning for umotiverte elever på ungdomsarenaene i bydelen.(eks. «Leven» på Stovner rockefabrikk)

- Det er inngått partnerskapsavtale mellom bydelen og Stovner videregående skole med fokus på lærlingeplasser.
- Berørte instanser i bydelen skal koordinere og systematisk samordne sine tiltak rettet mot ungdom som står i fare for å falle ut av videregående skole.

Eksisterende tiltak

- Videreføre koordineringsfunksjonen omkring "Oslo-standard" for samarbeid om gjennomføring av videregående opplæring. Dette er en samarbeidsavtale mellom skolene, bydelene og Nav-kontorene i Oslo mot ungdom som har falt ut/står i fare for å falle ut av videregående skole.
- Følge opp partnerskapsavtalen med Stovner videregående skole ved å tilrettelegge for flere lærlingeplasser i bydelens tjenester
- Videreføre prosjekt «utviklingsfremmende samtaler» med BUP Ahus, Stovner VGS og skolehelsetjenesten
- Bydelens barne- og ungdomsarbeidere er til stede ved skolene, med ART-undervisning for å bidra et bedre klasse-/skolemiljø

5.1.4 Oslo kommunes mål 4

Satsning på barn og unge fører til utjevning av sosial ulikhet i helse

Bydelens delmål 1:

Fritidstilbud til barn og unge er tilgjengelige for familier med trange økonomiske kår

Begrunnelse for valg av mål:

Mange barn i bydelen vokser opp i familier med inntekter under fattigdomsgrensen. Det er viktig at barna kan delta i fritidsaktiviteter som andre barn. For mange barn er det uaktuelt å reise på ferie grunnet familiens økonomi, og de har også små muligheter for å benytte seg av tilbud som kino og eller teater.

Nye tiltak:

- Styrke samarbeidet med idrettslag og frivillige for å få flere åpne lavterskeltilbud til barn og unge som ikke ønsker / har mulighet til å delta i organiserte idrettsaktiviteter
- Utvide ikke- konkurransepreget treningstilbud.
- Vurdere utlånssentral for diverse sportsutstyr

Eksisterende tiltak

- Bydel Stovner har et variert tilbud til barn og unge med ingen eller en symbolsk egenandel for at alle som ønsker skal ha mulighet til å delta. Tiltakene er geografisk spredd, noe er lokalisert på skoler andre i egne lokaler.
- Bydel Stovner samarbeider med skolesektoren om bedre tilrettelagt obligatorisk svømmeopplæring og det tilbys utvidet svømmeopplæring til barn på 4.trinn slik at alle barn på Stovner lærer å svømme.
- Det samarbeides med lag og organisasjoner for å utvikle lavterskeltilbud til ungdom som ikke deltar i ordinære aktiviteter i bydelen.
- I ferier kan barn og ungdom gjennom prosjektet «Aktiv ferie og fritid» få gode og varierte opplevelser.

5.1.5 Oslo kommunes mål 5

Forekomst av selvmordsatferd blant barn og unge skal reduseres

Bydelens delmål:

Bydelens ansatte har økt kunnskap om selvmordsforebyggende arbeid og ansatte er mer kompetente og trygge i å håndtere selvmordsrisiko

Begrunnelse for valg av mål:

Selvmordsforebyggende arbeid har et vidt spenn, god og riktig oppfølging og behandling av barn og ungdom anses som det viktigste tiltaket. Men det er også viktig å ha kunnskap om de som er selvmordstruet, til forebygging av kjente risikofaktorer som blant annet tilgang på selvmordsmetoder. Mange instanser og enkeltpersoner blir involvert ved selvmord, blant annet leger, psykiatriske sykepleiere, helsesøstre, sosionomer, pedagoger, politi, skole, kamerater med fler.

Det foreligger ingen lokale data om selvmordfrekvens eller forsøk på selvmord på bydelsnivå og et konkret mål er derfor ikke mulig.

Nye tiltak:

- Etablere samarbeidsformer/struktur mellom bydelen og aktuelle berørte instanser.
- Sørge for felles kompetanseheving for ansatte når det gjelder å observere faresignal og i å intervenere
- Utvikle gode melderutiner ved fare for suicid

- Arrangere temadager om selvmord i planperioden
- Bidra til at «psykisk helse» er et fast tema i skolene
- Tilby Kurs i mestring av depresjon til ungdom (DU)

Eksisterende tiltak:

- Helsestasjonen for ungdom er et lavterskeltilbud uten forutgående timebestilling. Mange henvendelser handler om psykiske plager.
- Fastlegene: 10 prosent av alle konsultasjoner er primært knyttet til psykiske plager.
- Psykologer er tilgjengelig på noen skoler

5.1.6 Oslo kommunes mål 6

Antall aborter i aldersgruppen under 24 år skal reduseres

Bydelens delmål:

Antall aborter i aldersgruppen 20-24 år er på nivå med gjennomsnittet for Oslo

Begrunnelse for valg av mål:

Bydel Stovner har høye aborttall i aldersgruppen 20 – 24 år. I Oslo ble det i 2011 utført 37 aborter pr. 1000 kvinner og i bydel Stovner 48 aborter pr. 1000 kvinner.

Instanser som kommer i kontakt med abortsøkende kvinner er særlig fastleger, helsesøster ved videregående skole, og helsestasjon for ungdom. Bydelens innsats må rettes mot abortsøkende kvinner før de kommer i en situasjon hvor de er blitt abortsøkende Både fastleger og helsesøstre gir prevensjonsveiledning til sine pasienter og brukere.

Nye tiltak:

- Tilrettelegge for prevensjonsveiledning og familieplanlegging i større grad enn i dag ved å tilby samtale hos jordmor etter fødsel

Eksisterende tiltak

- Gratis prevensjon ved helsestasjon for ungdom
- Helsepersonell samarbeider om informasjon til ungdom som benytter seg av bydelens fritidstilbud om temaet seksualitet og prevensjon.

5.1.7 Oslo kommunes mål 7

Forekomsten av karies blant barn ved 5 års alder skal reduseres

Bydelens delmål:

Foreldre skal ha god kunnskap om tannhelse

Begrunnelse for valg av mål:

Undersøkelser viser at kunnskapen om karies er lav hos småbarnsforeldre i innvandrerbefolkningen. Forskning viser at tannråte kan være et symptom på dårlige levekår. Forebygging av karies er et viktig område i levekårsforbedring og for å kunne beholde egne tenner inn i alderdommen. Dårlig tannhelse reduserer livskvaliteten.

Nye tiltak:

- Utvikle og pilotere «Bra mat for bedre helse til hele familien» kurs inkludert samarbeid med tannhelsetjenesten.
- Barnehagene skal ha tannhelse som tema
- Skolehelsetjenesten skal ha tannhelse som tema ved skolestartundersøkelsen.

Eksisterende tiltak

- Oslo kommunes tannhelseklinikker ivaretar barnas tenner og gir gratis behandling til fylte 18 år.
- Bydelens ansatte ved Helsestasjon har regelmessig oppfølging av barna de første leveårene, og årlige møter med tannhelseklinikken i henhold til samarbeidsavtale.

5.2 Satsningsområde arbeid og utdanning

5.2.1 Bydelens mål

Sysselsettingsgraden i Bydel Stovner øker i samsvar med målsettingen som rammeprogrammet for økt sysselsetting i Groruddalen setter

Som nevnt i kapitlet om arbeid og utdanning har bydelen lavest sysselsettingsandel i Oslo for den voksne befolkningen med 10 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i Oslo. Sammenhengen mellom voksnes mulighet til sysselsetting og levekår for familien er vesentlig og viktig og henger nøye sammen. Arbeid og utdanning er antagelig den viktigste faktoren for å utjevne sosiale helseforskjeller.

Sysselsetting har avgjørende betydning for å ha tilstrekkelig inntekt, anskaffe egen bolig og delta i meningsfylte fritidsaktiviteter for både barn og voksne, og er viktig for inkludering og integrering og for å delta på sosiale arenaer.

Det er særlig deler av bydelens innvandrerbefolkning som har lav sysselsetting. Mange har utilstrekkelige norskferdigheter til å komme i arbeid. I velferdsavhengige familier ser en også et betydelig innslag av helseproblematikk hos foreldrene.

Målsetning for all virksomhet i Nav er at arbeidsføre personer skal komme i lønnet arbeid.

Delmål 1:

Arbeidsledige som ikke står langt fra arbeidslivet er i arbeid

Begrunnelse for valg av mål:

En prioritering av tiltak mot denne gruppen vil gi størst effekt for å få flere i arbeid og motvirke fattigdom.

Nye tiltak:

- Utarbeide plan for bekjempelse av fattigdom
- Delta i samarbeidsprogrammet for økt sysselsetting i Groruddalen
- Tilby KIB (kurs i mestring av belastning) for personer som er nær sysselsetting
- Utføre systematisk helse og funksjonsvurdering for sosialhjelpsmottakere samt deltakere i introduksjonsprogrammet, kvalifiseringsprogrammet og Jobbsjansen, i samarbeid med fastlegene.
- Vurdere, utvikle og systematisere helsefremmende tiltak for personer som bør inn i sysselsetting

Eksisterende tiltak:

- Deltakelse i rammeprogram for økt sysselsetting i Groruddalen med øvrige bydeler, utdanningsetaten, IMDI lokale NAV-kontor og NAV Oslo

- Lokalbasert yrkesrettet norskopplæring, statlige arbeidsmarkedstiltak med språkstøtte, samarbeid med arbeidsgivere, målrettet bruk av og samarbeid med Voksenopplæringen
- Løpende tiltak i Nav som retter seg mot arbeidsmarkedet, og mot arbeidsledige som trenger kurs, opplæring eller annen bistand for å komme i arbeid

Delmål 2

Sosialhjelpsmottakere med helseproblematikk er tilstrekkelig utredet og behandlet

Begrunnelse for valg av mål:

Resultatet av utredning og behandling viser om klientene er i stand til å gjennomføre tiltak med tanke på senere sysselsetting, eller om de må over på varig trygdeytelse. Dette kan gi mer målrettede og effektive tiltak.

Nye tiltak:

- Tilby behandling og mestringstrening i samarbeid med bl.a. Nav, fastlegene, fysioterapeuter, psykolog lav terskeltilbud og Frisklivs- og mestringssenteret

Eksisterende tiltak:

- Helse- og arbeidsavklaringskonsulent i Nav sosialtjenesten bistår sosialhjelpsmottakere for å få gjennomført tilstrekkelig helseutredning og funksjonsvurdering, i samarbeid med fastlegene, rådgivende lege og samarbeidende spesialister i NAV

Delmål 3

Nyankomne flyktninger er tilstrekkelig helseundersøkt og nødvendige helserettede tiltak er gjennomført

Begrunnelse for valg av mål:

Migrasjonssenteret på Aker tilbyr førstegangsundersøkelse. Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester har uttrykt at oppgaven skal overføres til bydelene når nødvendig kompetanse er tilført fastlegene og bydelene. Dette skal være med på å sikre kontinuitet i oppfølging for nyankomne flyktninger. Bydelen har mange fastleger med ulik innvandrerbakgrunn. Disse kan være en ressurs i forhold til nyankomne flyktninger hvor språk representerer en stor utfordring med tanke på å gjennomføre gode kartlegginger.

Nye tiltak:

- Etablere forpliktende samarbeidsavtale med fastlegene
- Etablere tverrfaglig team for å følge opp målgruppen i forhold til somatiske og psykososiale problemstillinger
- I større grad bistå flyktninger til å gjøre seg kjent med det norske helsetilbudet og til å ta imot tilbud om helsehjelp

Eksisterende tiltak:

- Individuell oppfølging av flyktninger som bosettes og deltakerne i introduksjonsprogrammet med fokus på bistand ved helseproblematikk
- Lokalbasert norskopplæring med samfunnskunnskap for deltakere i introduksjonsprogrammet for flyktninger, ved klasseromsundervisning og på praksisplasser

5.3 Ytre miljø og møteplasser

5.3.1 Bydelens mål

Bydelens ytre miljø skal bidra til å fremme folkehelsen og være tilrettelagt for fysisk aktivitet med gode møteplasser for innbyggerne.

I planen er det tidligere gjort rede for at det ytre miljøet representerer viktige helsedeterminanter. Groruddalsatsingen har i senere år bidratt til et nødvendig fokus og satsing på ytre miljøfaktorer.

Delmål 1

Bydelen skal medvirke i utforming av mange gode møteplasser

Begrunnelse for valg av mål:

Gode møteplasser bidrar til å styrke sosial tilhørighet, deltagelse og fellesskap.

Nye tiltak:

- Bydelen skal søke samarbeid med frivillige organisasjoner, privat næringsliv og andre offentlige etater for å styrke og utvikle møteplasser spesielt i de mest levekårsutsatte områdene.
- Frivilligsentralen flyttes til nytt flerbrukslokale i underetasjen på Fossum kirke som ligger sentralt plassert i forhold til det nye områdeløftet..

Eksisterende tiltak:

- Se vedlegg 1.

Delmål 2

Uteområdene i bydelen skal være lett tilgjengelige for befolkningen og bidra til økt fysisk aktivitet.

Begrunnelse for valg av mål:

Nærhet fra bolig til uteområder som fremmer aktivitet og god helse er viktig for å øke befolkningens aktive bruk av uteområder. Fysisk aktivitet og sosiale ulikheter med konsekvens for helsen er en utfordring i bydelen. Bydelens innbyggere i alle aldre skal øke bruk av tilgjengelig grøntareal/friområder for å fremme egen helse og fysisk aktivitet.

Eksisterende tiltak:

- Bydelen skal bidra til planlegging og gjennomføring av prosjekter i områder hvor det er underdekning på gode uteareal
- Bydelen skal bidra til å opprettholde medvirkning for beboerne i forbindelse med etablering av Linjeparken og ombygging av Fossumveien.

Nye tiltak:

- Gjennomføre aktiviteter som øker kjennskap og bruk av Folkehelseløypene og bydelens godt utbygde gang-, sykkel og turveinett.

- Bydelen skal sammen med ansvarlige etater og virksomheter medvirke til holdningsskapende arbeid for å hindre uønsket trafikk på gang- og sykkelveier.
- Samarbeide med frivillige organisasjoner om utvikling av nye tilbud i tilknytning til Liastua
- Bydelen skal aktivt bidra til å fremme folkehelse i planlegging av nye uteområder eksempelvis «Jesperudjordet for alle».

Eksisterende tiltak:

- Se vedlegg 1 eksisterende tiltak.

5.4 Luftforurensning og støy

5.4.1 Bydelens mål

Bydelen skal arbeide aktivt for å redusere luft og støybelastning.

Begrunnelse for valg av mål:

Bydelen har flere store trafikkårer, spesielt riksvei 163, E 6 og Fossumveien. Disse ligger tett inntil etablerte og planlagte boligområder. En eventuell Fossumdiagonal vil øke forurensningsproblematikken og bidra negativt i nye byutviklingsområder.

Trafikkbildet tilsier at bydelen er utsatt for luftforurensning og støy, og arealene nærmest de mest trafikkerte områdene er mest utsatt. Luftforurensning og støy kan forebygges gjennom økt andel miljøvennlige transport, og gjennom planer som fremmer, tilrettelegger og sikrer miljøvennlige transportløsninger og sikrer miljøhensyn ved ny bebyggelse.

Nye tiltak:

- Bydelen skal arbeide aktivt for å fremme miljøvennlig transport som begrep ved alle planer for ny infrastruktur for å forebygge luftforurensning og støy

Eksisterende tiltak:

- Bydelen er høringsinstans i plansaker og gir innspill til ansvarlige myndigheter på et tidlig tidspunkt i saksbehandlingen med spesielt fokus på plassering av støyfølsomme formål.
- I Områdeløftet Stovner sentrum, har bydelen tatt en aktiv pådriverrolle for å få fram planer som skal sikre en attraktiv bymessig utvikling med miljøvennlig transport og gode bo- og oppvekstforhold.
- Bydelens behandling av bygge- og anleggsstøy skjer i tråd med gjeldende forskrifter.

6 Vedlegg

Vedlegg 1: Rapporterte folkehelseiltak i 2013

Vedlegg 2: Kunnskapsoversikt folkehelse for bydel Stovner ([lenke](#))

Iht. adresseliste

Dato: 10.04.2014

Deres ref:

Vår ref (saksnr): 201311299-24
Oppgis alltid ved henvendelse

Saksbeh: Ingrid S. Heiberg

Arkivkode: 512.1

**KUNNGJØRING OM OFFENTLIG ETTERSYN
FRA 14.04.2014 TIL 02.06.2014
FORSLAG TIL DETALJREGULERING - HØYBRÅTENVEIEN 52**

Plan- og bygningsetaten har 04.04.2014, med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-10 og i henhold til delegert myndighet, vedtatt å legge ovennevnte planforslag ut til offentlig ettersyn og sende det på høring.

Området foreslås regulert til boligbebyggelse. Det foreslås å rive eksisterende enebolig på eiendommen og oppføre 14 eneboliger utformet i to tun med avkjørsel fra hver sin kant av eiendommen. Forslaget er utformet i tråd med bestemmelser og intensjoner i gjeldende plan for området (Småhusplanen).

Planforslag til offentlig ettersyn er tilgjengelig som plankunngjøring og i saksinnsyn på Plan- og bygningsetatens nettsider <http://http://www.pbe.oslo.kommune.no/> på vår referanse.

Orientering om planforslaget kan fås ved henvendelse til Plan- og bygningsetatens kundesenter, Vahlsgt 1. Varslingsbrev med planforslaget kan også ses på:

- Deichmanske bibliotek i Arne Garborgs plass 4 og
- Opplysningstjenesten i bydel Stovner, Karl Fossums vei 30.

Høringsfrist

Eventuelle bemerkninger til planforslaget må sendes Plan- og bygningsetaten **senest 02.06.2014**. Vi gjør oppmerksom på at også innsigelser fra myndigheter med innsigelsesrett må sendes innen fristen. Vennligst oppgi saksnummer.

Vi ber om at bemerkningen gjøres kort, evt. at det lages et sammendrag på 1/2-1 side egnet for trykking. Bemerkninger som kommer inn er grunnlaget for å bearbeide planforslaget og saksframstillingen før saken sendes videre til byrådet. Vi har dessverre ikke kapasitet til å gi hver enkelt innsender et personlig svar, men vil kommentere bemerkningene samlet i vår fremstilling til byrådet. Kopi av bemerkningene følger saken når den sendes til politisk behandling.

Byrådet avgir sin innstilling til byutviklingskomiteen som behandler saken med de bemerkninger som er kommet inn. Deretter vil saken bli lagt frem for bystyret til endelig godkjenning. Når endelig vedtak er fattet, vil det bli gitt melding både ved brev og ved kunngjøring i Aftenposten samt som plankunngjøringer på etatens nettsider <http://http://www.pbe.oslo.kommune.no/>. Vedtaket kan da påklages.

Plan- og bygningsetaten

Boks 364 Sentrum
0102 Oslo

Besøksadresse:
Vahls gate 1, 0187 Oslo

www.pbe.oslo.kommune.no

Sentralbord: 02 180

Kundesenteret: 23 49 10 00

Telefaks: 23 49 10 01

E-post: postmottak@pbe.oslo.kommune.no

Bankgiro: 1315 01 01357

Org.nr.: 971 040 823 MVA

Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep., 0032 Oslo, fmoapostmottak@fylkesmannen.no
Hafslund Fjernvarme AS, , 0247 Oslo, Firmapost.fjernvarme@hafslund.no
Hafslund Nett, , 0247 Oslo, firmapost@hafslund.no
Høybråtenveien 52 AS, Postboks 122 Bogstadveien, 0323 OSLO, bent@entras.no
Kontaktutvalget for velforeninger i Oslo v/ Per Brandsdal, Vetlandsveien 98 A, 0685 Oslo, eobrand@online.no
Opplysningstjenesten i Bydel Stovner, Karl Fossums vei 30, 0985 Oslo
Oslo politidistrikt, Trafikkseksjonen, Trafikkplan, Postboks 8101 Dep. 2, 0030 Oslo, post.oslo@politiet.no
Oslo politidistrikt, v/politisjefen, Grønlandsreiret 44, 0190 Oslo, post.oslo@politiet.no
POULSSON / PRAN AS, Hoffsvæien 23, 0275 OSLO, jonas@poulssonpran.no
Renovasjonsetaten, Gjerdrums vei 10 B, Pb. 4533 Nydalen, 0404 Oslo, postmottak@ren.oslo.kommune.no
Ruter AS, Plandirektøren, Pb. 1030 Sentrum, 0104 Oslo, post@ruter.no
Rådet for funksjonshemmede, Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, Rådhuset, 0037 Oslo, postmottak@byr.oslo.kommune.no
Telenor A/S, Servicesenter for nettutb., Postboks 7150, 5020 Bergen, sfn@telenor.com
Undervisningsbygg Oslo KF, Pb. 6473 Etterstad, 0605 Oslo, postmottak@ubf.oslo.kommune.no
Vann- og avløpsetaten, Pb. 4704 Sofienberg, 0560 Oslo, postmottak@vav.oslo.kommune.no

REGULERINGSBESTEMMELSER FOR HØYBRÅTENVEIEN 52

Høybråtenveien 52

Gnr.107 Bnr.36

§ 1 Avgrensning

Det regulerte området er vist på plankart merket 385 A-4-007 Planområde.pdf av 10.03.2014.

§ 2 Formål

Området reguleres til:

Bebyggelse - og anlegg - boligbebyggelse

§ 3 Utnyttelse

Tillatt prosent bebygd areal (% BYA) skal ikke overstige % BYA = 24 %

§ 4 Plassering og terrengtilpassing

Bebyggelsen skal plasseres innenfor byggegrense mot vei som vist på plankartet.

Ved alle tiltak etter plan- og bygningsloven (pbl) skal det legges stor vekt på bevaring av eksisterende terreng og vegetasjon. Terrenginngrep for å oppnå høyere utnyttelse, annen plassering eller høyere terreng, gesims- og eller mønehøyde enn tomtens naturlige topografi legger til rette for tillates ikke. Ferdig planert terreng skal tilsvare eksisterende terrengnivå.

§ 5 Høyder

Bebyggelsen skal ha en gesimshøyde på inntil 6,5 meter og mønehøyde på inntil 9,0 meter. For bebyggelse med flate tak tillates gesimshøyde inntil 7,0 meter. Med flate tak menes tak med maksimalt 4 graders takvinkel. For pulttak tillates høyeste gesims inntil 7,5 meter og laveste gesims inntil 6,5 meter. Alle høyder måles ut i fra eksisterende terrengs gjennomsnittsnivå rundt bygningen. Rekkverk til takterrasse tillates plassert 1,2 meter over maksimal gesims.

§ 6 Utforming

Nye tiltak skal ha god bruksmessig, fysisk og estetisk kvalitet.

Nye tiltak skal ha småhuskarakter.

Takene skal vurderes som del av byens taklandskap og behandles som en del av tiltakets samlede arkitektoniske uttrykk. Ved nybygg og ombygging skal tekniske anlegg som heisoppbygg og ventilasjonsanlegg m.m. integreres i den arkitektoniske utformingen.

Takterrasser kan godkjennes hvis de er trukket minimum 1 meter tilbake fra fasadeliv.

Rekkverk skal ha en transparent utforming.

§ 7 Krav til uteoppholdsareal

Det skal settes av minimum 200m² uteoppholdsareal per enebolig og 300m² for tomannsboliger. Det skal settes av minst 100m² per boenhet der BRA er lik eller større enn 55m² ved rekkehus eller annen type flermannsbolig. Hver boenhet skal minst ha et samlet areal med minste størrelse på 8x8 meter i tilknytning til boligen. Uteoppholdsareal skal plasseres best mulig i forhold til sol, støy og andre miljøbelastninger, skal være egnet for aktivitet og lek og skal ligge godt tilgjengelig fra boligen.

Takterrasser skal ikke medregnes i uteoppholdsareal.

Det skal opparbeides felles uteoppholdsareal på terreng med en minste størrelse på 8x12 meter eller tilsvarende areal og med en minimumsbredde på 8 meter.

§ 8 Avkjørsel og kjøreareal

Eiendommen skal ha to avkjørsler som vist med piler på plankartet. Det skal ikke være mulig med gjennomgangstrafikk internt på eiendommen mellom de to avkjørslene. Det skal gjennomføres fartsbegrensende tiltak for intern biltrafikk. Dette skal minst omfatte kantstein eller fartsdump nær avkjørsler. Ikke overdekte parkeringsplasser på terreng skal merkes med farge eller belegg.

§ 9 Parkering

Parkering skal anordnes etter den til enhver tid gjeldende parkeringsnorm. Parkeringplasser på terreng, dvs. frittstående, i carport eller garasje, skal være minimum 18m² per plass og medregnes i bebygd

areal (BYA). Minimum 25 % av parkeringsplassene, dog minst én plass, skal ligge på terreng og være felles for beboerne. Felles parkeringsplasser på terreng skal ikke være overbygd.

§ 10 Utomhusplan

Sammen med søknad om rammetillatelse skal det innsendes utomhusplan i målestokk 1:200. Planen skal vise beplantning, leke- og oppholdsarealer, gangveier, interne veier med snuareal og parkering for bil og sykkel, overvannstiltak og stigningsforhold. Planen skal redegjøre for eksisterende og fremtidig terreng samt vegetasjon. Utomhusplanen skal godkjennes samtidig med rammetillatelse.

Uteoppholdsarealene skal være ferdig opparbeidet i henhold til planen før midlertidig brukstillatelse gis. Ved ferdigstillelse i vinterhalvåret kan tilsåing og beplantning om nødvendig utsettes til neste gunstige vekstsesong, dog ikke mer enn 6 måneder fra det er søkt brukstillatelse.

Ved eventuell trinnvis utbygging kan ferdig opparbeidelse av uteområder begrenses til de ferdigstilte bygningenes andel av uteoppholdsareal, parkering og kjøreadkomst. Felles uteoppholdsareal tilsvarende 8x12 meter skal være opparbeidet senest innen det er søkt brukstillatelse for 4 boenheter.

§ 11 Støy

Støynivå på uteoppholdsareal skal på søknadstidspunktet tilfredsstillende anbefalte grenser i tabell 3 i «Retninglinje for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442/2012», eller senere retninglinje som erstatter denne.

Avbøtende tiltak mot utendørs støy skal skje i form av oppføring av støyvoll. Overkant støyvoll skal følge tilstøtende veis stigning slik at støvollens høyde regnet fra veibane og vinkelrett på kant vei ikke overstiger 1,0 meter. Støyvoll kan oppføres utenfor byggegrense.

§ 12 Overvann

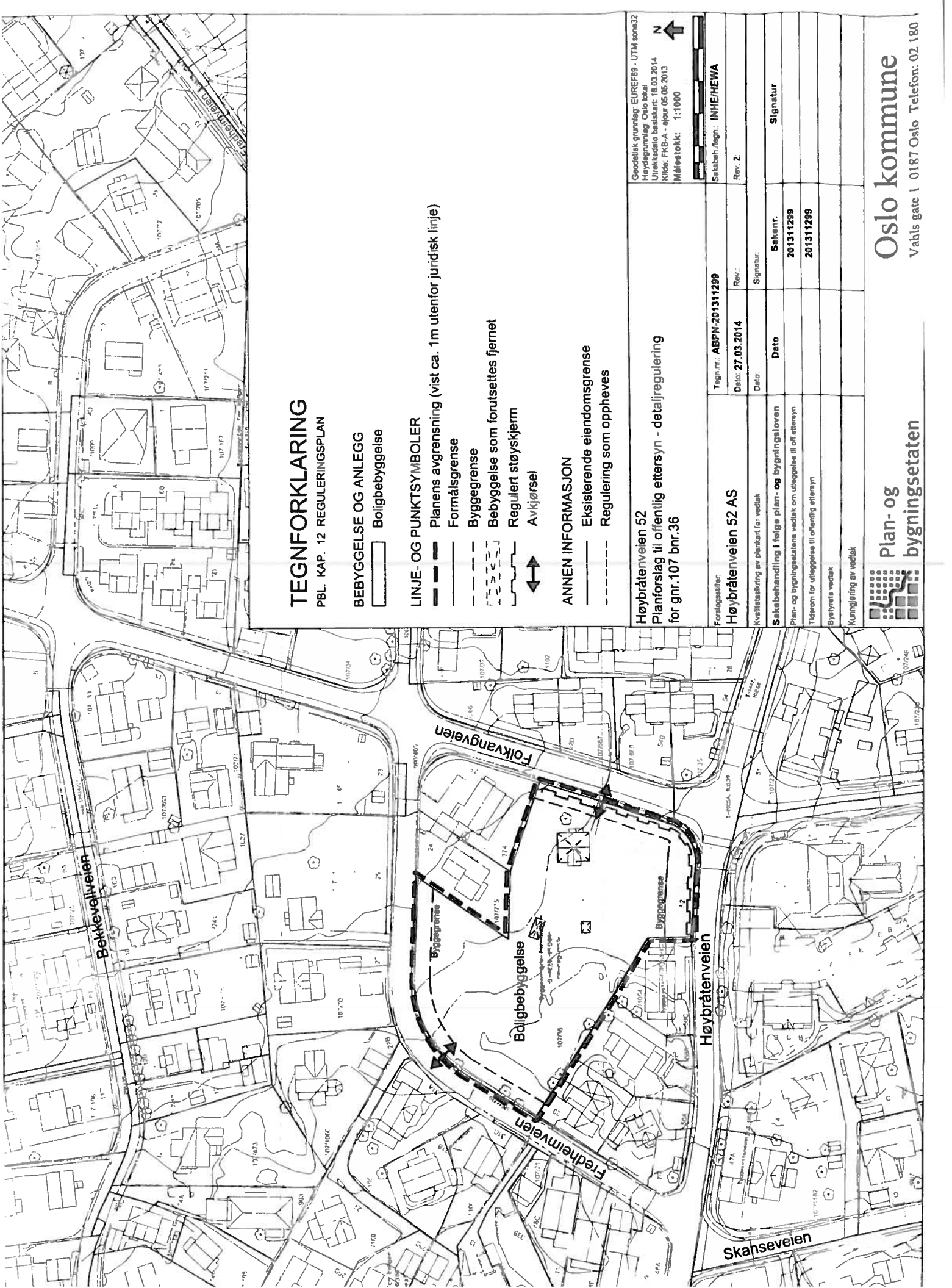
Maksimalt 45 % av tomtens areal, inklusive bebygd areal (BYA), kan opparbeides med harde, vann-ugjennomtrengelige overflater. Overvann skal håndteres lokalt på egen eiendom. Det skal redegjøres for behandling av alt overvann, både takvann, overflatevann og drensvann, ved søknad om rammetillatelse.

§13 Fjernvarme

Tiltak innenfor områder som omfattes av konsesjon gitt etter energiloven skal tilknyttes fjernvarmeanlegget. De til enhver tid gjeldende retningslinjer for bruk av fjernvarme i Oslo skal legges til grunn. Det skal gjøres unntak fra dette i følgende tilfeller:

- Tiltakshaver kan anvende alternative energikilder dersom det dokumenteres at bruk av disse energimessig og miljømessig er bedre enn fjernvarme.
- Dersom rørnett ikke er eller vil være tilstrekkelig utbygget i løpet av en periode å 5 år fra søknadstidspunktet.
- Dersom konsesjonshaver ikke ønsker tilknytning.

(Tiltaket er ved reguleringstidspunktet ikke innenfor konsesjonsområde for fjernvarme.)

TEGNFORKLARING

PBL. KAP. 12 REGULERINGSPPLAN

BEBYGGELSE OG ANLEGG

- Bolibyggesone

LINJE- OG PUNKTSYMBOLER

- Planens avgrensning (vist ca. 1m utenfor juridisk linje)
- Formålsgrense
- Byggegrense
- Bebyggesone som forutsettes fjernet
- Regulert støyskjerm
- Avkjørsel

ANNEN INFORMASJON

- Eksisterende eiendomsgrense
- Regulering som oppheves

Høybråtenveien 52
Planforslag til offentlig ettersyn - detaljregulering
for gnr.107 bnr.36

Geodetisk grunnlag: EUREF89 - UTM sone32
Høydegrunnlag: Oslo lokal
Uttrekkdato bestemt: 18.03.2014
Kilde: FKB-A - sjour 05 05 2013
Målestokk: 1:1000

Forslagstiller: Høybråtenveien 52 AS		Tegn nr.: ABPN-201311299	
Kvalitetssikring av planene for vedtak		Rev. 2	
Saksbehandling i følge plan- og bygningsetaten		Rev. 2	
Plan- og bygningsetatens vedtak om utleggelse til offentlig ettersyn		Saksnr.	
Tidsrom for utleggelse til offentlig ettersyn		201311299	
Bystyrets vedtak		201311299	
Kunngjøring av vedtak		Signatur	

Plan- og bygningsetaten

Oslo kommune

Vahls gate 1 0187 Oslo Telefon: 02 180

Regulering
Høybråtenveien 52

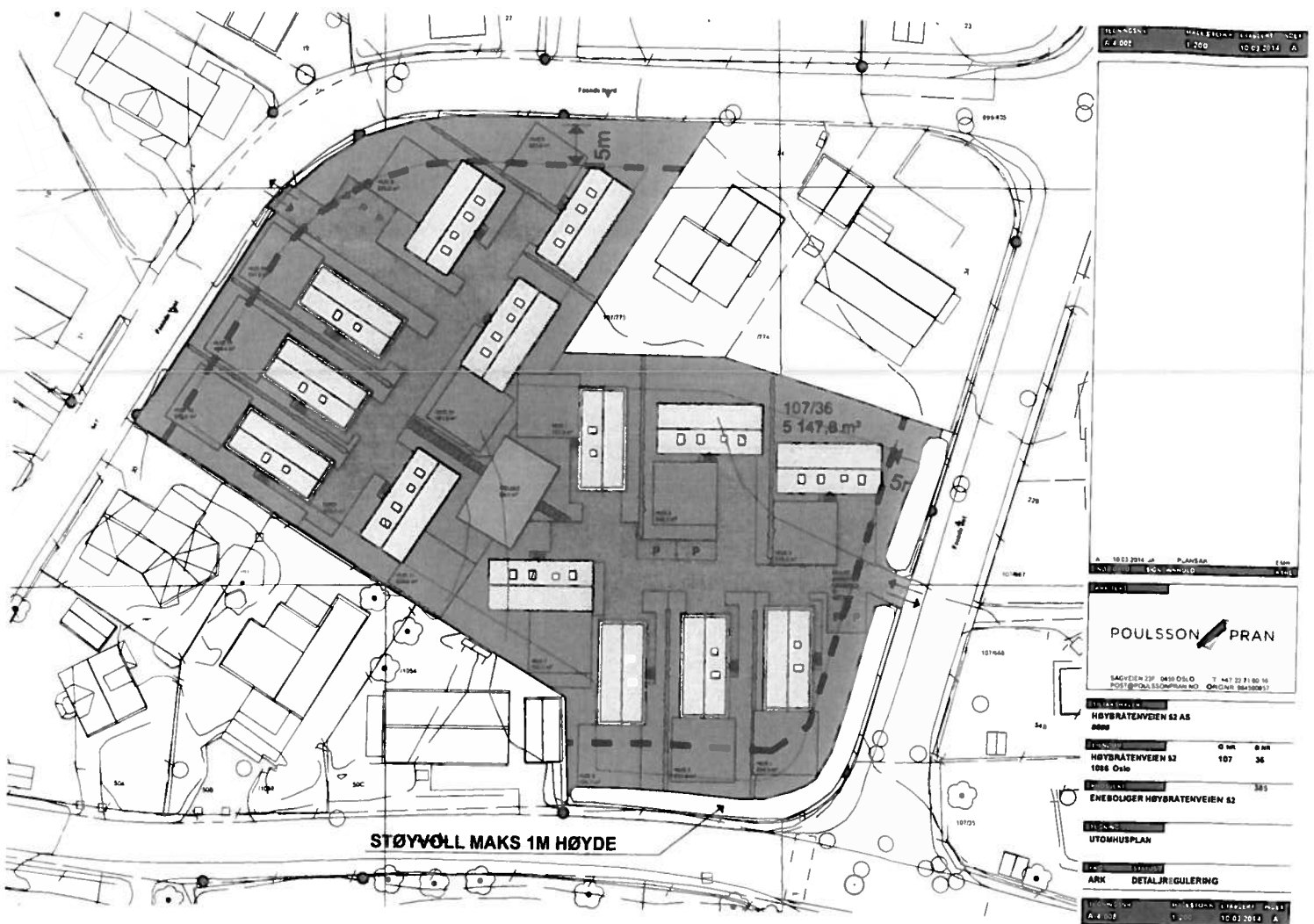
ROS-analyse

POULSSON / PRAN AS
08.01.2012

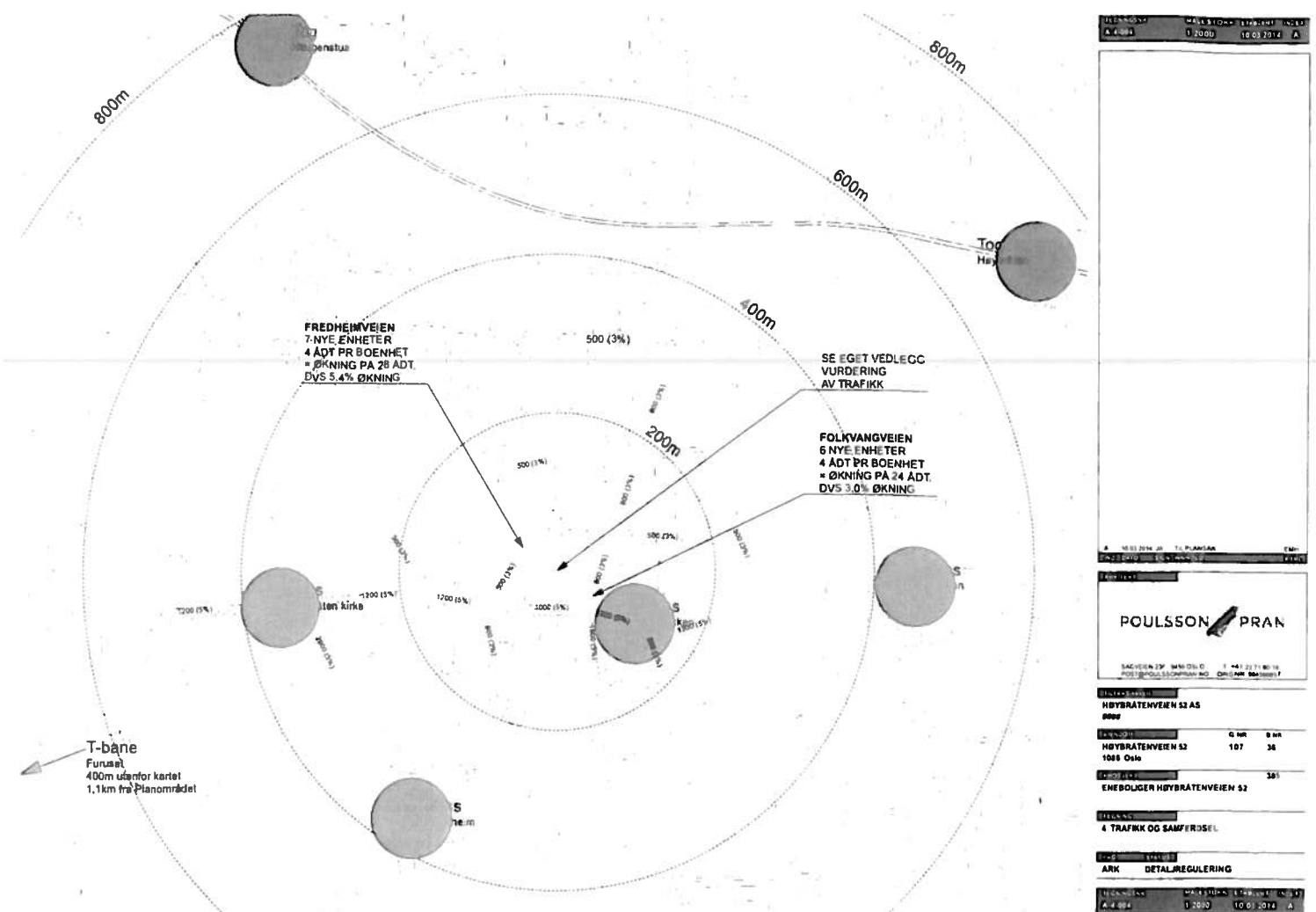
Faretype	ja	nei	kommentarer
1. Naturfare			
a) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for eller medføre jord-, stein- eller fjellskred		NEI	
b) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for eller medføre masseutgliding (ustabile grunnforhold, kvikkleire)		NEI	
c) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for eller medføre flom/overvann/ flomskred/erosjon		NEI	
d) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for stormflo (medregnet antatt høyere havnivå i 2100)		NEI	
e) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for radonstråling	JA		Mulighet for radonstråling fra alunskifer i grunnen. Ikke farlig for utendørs opphold. Enkle bygningsmessige tiltak hindrer fare for innemiljø. Kan avklares i byggesaker.
f) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for annen naturfare		NEI	
2. Virksomhetsfare			
a) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for eksplosjon i /akutt forurensning fra nærliggende virksomhet (herunder håndtering/ lagring/transport av farlige stoffer, terrormål etc)		NEI	
b) Planområdet/Tiltaket medfører risikoer omtalt under 2a for nærliggende arealbruk		NEI	
c) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for stråling fra høyspenningsanlegg		NEI	
d) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for fare fra skytebane eller område for militær virksomhet		NEI	
e) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for/skape annen virksomhetsfare		NEI	
f) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for miljøgifter/forurensning		NEI	Grunnundersøkelser avdekker ikke høye konsentrasjoner

g) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for trafikkstør	JA		Støyberegninger viser overskridende verdier på begrensede deler av uteareal. Kan avbøtes med lav støyvoll langs vei.
3. Forsynings- og beredskapsfare			
a) Planområdet/Tiltaket kan være utsatt for eller medføre svikt i kritiske samfunnstjenester knyttet til energi, vann- og avløp, renovasjon, tele, transport og beredskap/utrykning		NEI	
b) Annen forsynings- og beredskapsrisiko		NEI	

Utömráttur

Trafikk og Samferds

**KOMMUNEPLAN "OSLO MOT 2030" - UTLEGGELSE TIL OFFENTLIG
ETTERSYN**

Foreliggende forslag til ny kommuneplan er utarbeidet i tråd med planstrategi og planprogram vedtatt av bystyret 26.09.2012 og består av to deler:

Del 1: Samfunnsdel med tre satsingsområder; Smart, trygg og grønn med tilhørende mål og satsinger, samt en byutviklingsstrategi som angir en fysisk utvikling av byen som bygger oppunder disse satsingsområdene.

Del 2: Juridisk bindende arealdel som er et viktig arealpolitisk styringsverktøy for å kunne nå mål og føringer i byutviklingsstrategien. Del 2 består av bl.a plankart, temakart, bestemmelser, retningslinjer, forutsigbarhetsvedtak og konsekvensutredning. Den inneholder også en gjennomgang av planer i Marka for å bringe dem i samsvar med markaloven. Foreliggende planforslag er den første juridisk bindende arealdel for hele Oslo innenfor dens administrative grenser.

Det legges i tillegg ut til offentlig ettersyn et eget høringsdokument med forslag til endringer av markagrensen. Grensejusteringsforslag må behandles etter markalovens § 2 og vil bli fremmet overfor bystyret i egen sak, men legges ut til offentlig ettersyn parallelt med byrådets kommuneplanforslag.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Denne saken har ikke økonomiske og administrative konsekvenser

Vedtakskompetanse

Bystyret vedtok 17.06.2009 sak 201 å delegere til byrådet å fatte vedtak etter plan- og bygningslovens § 11 – 14 om utleggelse av kommuneplanforslag til offentlig ettersyn.

Byråden for finans innstiller til byrådet å fatte følgende vedtak:

1. Byrådets forslag til kommuneplan "Oslo mot 2030 – Smart, trygg og grønn" legges med hjemmel i plan- og bygningslovens § 11-14 ut til offentlig ettersyn og sendes på høring med frist for høringsuttalelser 30.05.2014.

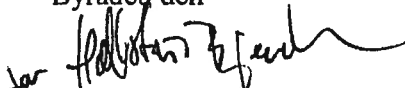
2. Forslag til endringer av markagrensen i medhold av markalovens § 2, legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring med høringsfrist 30.05.2014.

Byrådsavdeling for finans, den 11 FEB 2014

Torger Ødegaard

Byrådet tiltrådte innstillingen fra byråden for finans.

Byrådet, den 11 FEB 2014

Stian Berger Røsland

Vedlegg tilgjengelig på Internett:

1. Høringsutkast: Kommuneplan for Oslo. Oslo mot 2030. Del 1 Samfunnsdel og byutviklingsstrategi.
2. Høringsutkast: Kommuneplan for Oslo. Oslo mot 2030. Del 2 Juridisk arealdel
3. Plankart 1 av 2: Hovedkart
4. Plankart 2 av 2: Sikrings- og faresoner
5. Temakart T1: Støy
6. Temakart T2 og T3: Luftforurensning
7. Temakart T4: Naturmiljø
8. Temakart T5: Kulturminnevern
9. Temakart T6: Storulykke
10. Temakart T7: Blågrønn struktur i byggesonen
11. Høringsutkast: Forslag til justeringer og endringer av markagrensen
12. Kystverket Sørøst 10.01.2014: Konsekvensutredning for utdyping av farled i Indre Oslofjord – Oslos del
13. Norconsult 28.06.2013: Transportanalyse for Oslos kommuneplan KP2013

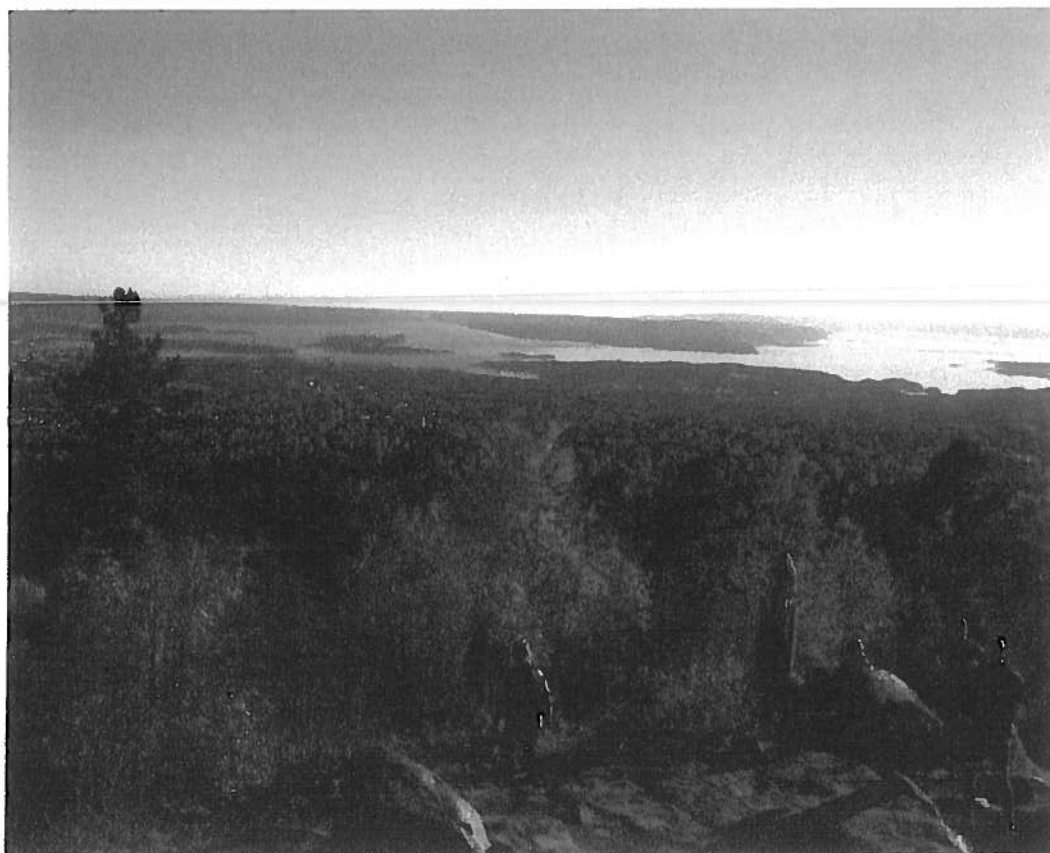
Vedlegg ikke tilgjengelig på Internett: Ingen

Oslo kommune
Byrådet

Høringsdokument

Forslag til justeringer og endringer av markagrensen

INNHold

1. Innledning
 2. Prinsipper for fastsettelse av markagrensen
 3. Forslag til justeringer av markagrensen
-

1 FORORD

Lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner, markaloven, ble iverksatt 01.09.2009. Markaloven åpner for å gjøre justeringer av markagrensen gjennom forskrift, jf. § 2 annet ledd. Loven åpner for at grensen både kan innskrenkes og utvides gjennom forskrift.

Markalovgrensen av 01.09.2009 er i hovedsak basert på markagrensen slik den ble fastsatt i Kommunedelplan for Oslos del av Oslomarka (Markaplanen) i 1991. Siden markagrensen ble gjennomgått i forbindelse med kommunedelplanen er det skjedd endringer i faktisk situasjon og regulering langs markagrensen som medfører behov for en ny gjennomgang av grensen. Markagrensen er derfor gjennomgått på nytt med tanke på å få en naturlig og forvaltningsmessig fornuftig grense mellom byggesonen og Marka.

Forslag til justeringer og endringer av markagrensen vises på kommuneplankartet som ikke-juridisk objekt, og forslagene sendes nå ut på en forhåndshøring parallelt med forslag til ny kommuneplan. Etter bystyrets vedtak av kommuneplanen vil forslag til grensejusteringer- og endringer oversendes Miljøverndepartementet for videre behandling som forskrift. Dersom Miljøverndepartementet mener foreslåtte grensejusteringer faller inn under forskriftshjemmelen i markalovens § 2 vil forslag til forskrift om grensejusteringer sendes ut på offentlig høring før videre behandling og vedtak.

2 PRINSIPPER FOR FASTSETTELSE AV MARKAGRENSEN

En del justeringer vurderes som hensiktsmessig å gjøre for å tilpasse dagens grense til eksisterende arealbruk/situasjon og/eller regulert arealbruk/ønsket framtidig arealbruk. Av hensyn til en praktisk og effektiv saksbehandling vil det i en del tilfeller også være fordelaktig at områder kan forvaltes i forhold til gjeldende reguleringsplan og/eller kommunedelplan, og ikke etter markaloven som forutsetter en mer omstendelig og tidkrevende prosess. I det følgende beskrives nærmere hvilke prinsipper som er lagt til grunn for foreslåtte grensejusteringer.

Tilpasning til regulert arealbruk

Siden markagrensen ble gjennomgått i Markaplanen i 1991 har det blitt vedtatt flere reguleringsplaner langs Markas grense uten at grensen er tilpasset den nye arealbruken. Det har medført at markagrensen en del steder ikke lenger har et like logisk løp i forhold til vedtatt arealbruk og det som er naturlig skille mellom byggesonen og Marka. Som utgangspunkt er det forutsatt at regulert arealbruk som ikke er i tråd med markalovens formål bør ligge i byggesonen, mens regulert arealbruk som er i tråd med markalovens formål (eksempelvis friområder/friluftsområder med markakarakter) bør ligge i Marka. Dette er uavhengig av om planens arealbruk er gjennomført eller ikke, men det er en forutsetning at arealformålet fortsatt anses ønskelig. Dette gjelder spesielt der gjeldende regulering forutsetter en arealbruk som ikke er i tråd med markalovens formål.

Tilpasning til eksisterende arealbruk

Noen steder er eksisterende arealbruk utslagsgivende for ønsket om justering. Dette gjelder i hovedsak der eksisterende arealbruk er uregulert eller der eksisterende arealbruk ikke samsvarer med regulert arealbruk. Det er en forutsetning at bruken er ønskelig å opprettholde. Dette gjelder spesielt der bruken av området ikke er i tråd med markalovens formål. Der det er gjort tilpasning i forhold til eksisterende bruk gjelder det i hovedsak bruk til allmenntilleggs/offentlig formål. En justering av markagrensen

forutsettes fulgt opp ved at eksisterende bruk sikres med arealbruksformål/bestemmelser i kommuneplanen.

Tilpasning til terreng/vegetasjon/karakter

Enkelte områder som i dag ligger i byggesonen oppleves som en del av Marka på grunn av terreng, vegetasjon og/eller brukskarakter. For områder der denne bruken ønskes opprettholdt bør disse forvaltningsmessig være en del av Marka.

Tilpasning til framtidig arealbruk

I særskilte tilfeller kan det være hensiktsmessig å ta i bruk områder som i dag ligger i Marka til utbyggingsområder, for eksempel for videreutvikling av eksisterende områder i byggesonen. Tre større områder som i dag ligger i Marka vurderes som mulige framtidige utviklingsområder. Dette er Ravnkollen ved Romsås, og Lysopp og Fredhem øst for Gjersrud-Stensrud. I tillegg er det behov for mindre justeringer i forbindelse med pågående planarbeid ved Holmenkollen leir.

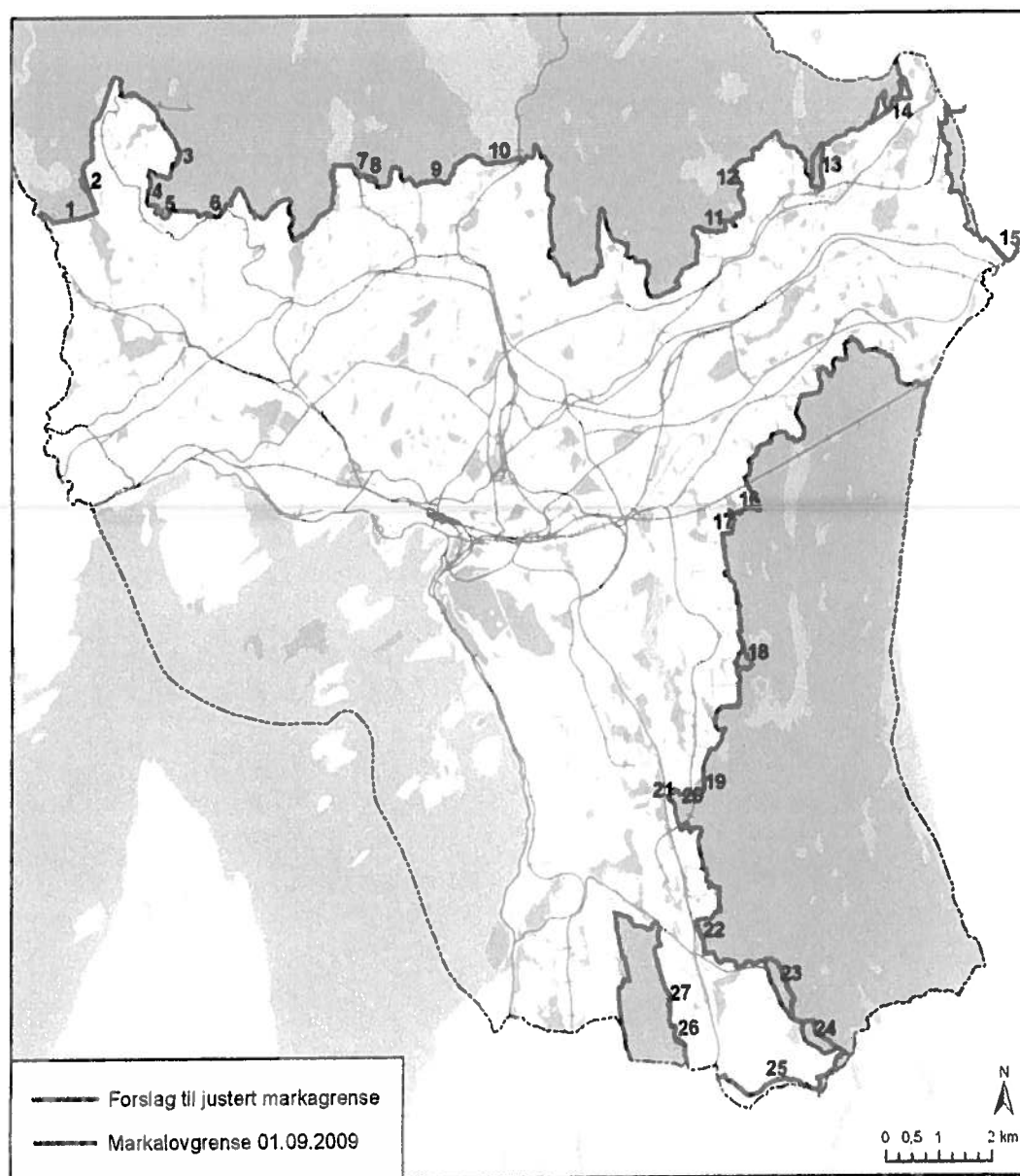
Tilpasning til markagrensen fastsatt i kommunedelplan for Oslos del av marka

Utover det overnevnte har markalovens grense blitt vurdert i forhold til grensen slik den ble fastsatt i kommunedelplan for Marka. Markalovens grense og kommunedelplanens grense er sammenfallende, med unntak av to steder; Riksarkivet og Tangerud. Avvikene virker uhensiktsmessige, og det er ønskelig at markalovens grense justeres slik at den faller sammen med kommunedelplanens grense, som på disse stedene virker mer naturlig, både med hensyn til eiendomsgrenser, plansituasjon og faktiske forhold. I begge tilfellene vil en endring innebære at markalovens virkeområde utvides.

I tillegg er to av grenseendringene som ble vedtatt i kommunedelplanen ikke blitt endret i praksis i ettertid (Seterbråten og Hellerudtoppen). Disse foreslås derfor endret nå i tråd med vedtaket av kommunedelplanen for Marka.

3 FORSLAG TIL JUSTERINGER AV MARKAGRENSEN

Det foreslås 27 justeringer og endringer av markagrensen. Det gjelder både justeringer der areal legges til Marka og fra Marka. Det er i all hovedsak snakk om små justeringer som ikke medfører endring i eksisterende forhold. I tillegg vurderes tre større områder som i dag ligger i Marka som mulige framtidige utviklingsområder og foreslås lagt inn i byggesonen. To områder i byggesonen foreslås som makeskifteareal for disse.

Oversiktskart som viser foreslåtte grensejusteringer- og endringer.

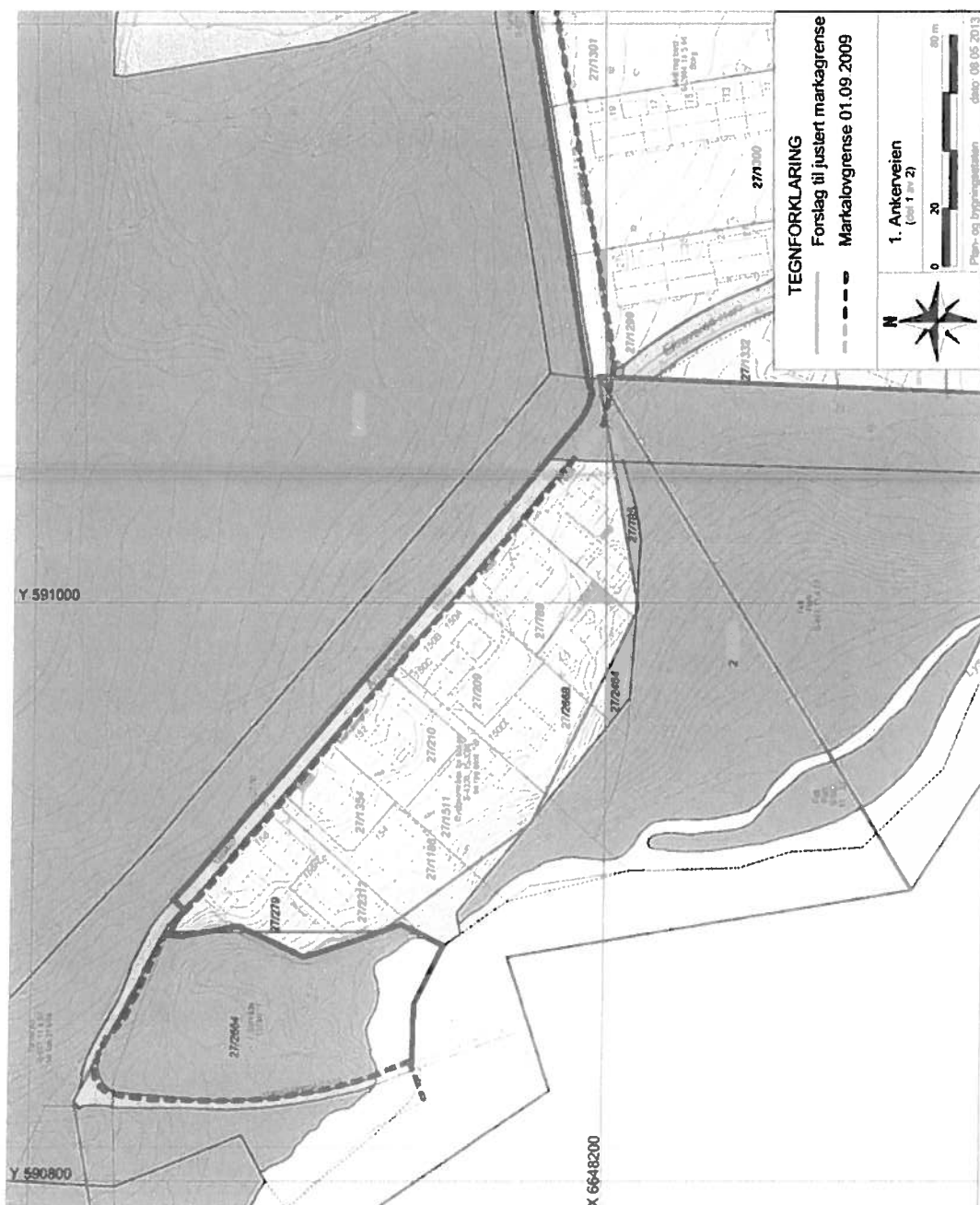
3.1 Forslag til grensejusteringer

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av foreslåtte grensejusteringer som er vist med nummer i kartet over. Utover de 22 grensejusteringene som nå foreslås er det flere andre steder som er blitt vurdert, men som av ulike grunner ikke er gått videre med.

Nordmarka

1. Ankerveien

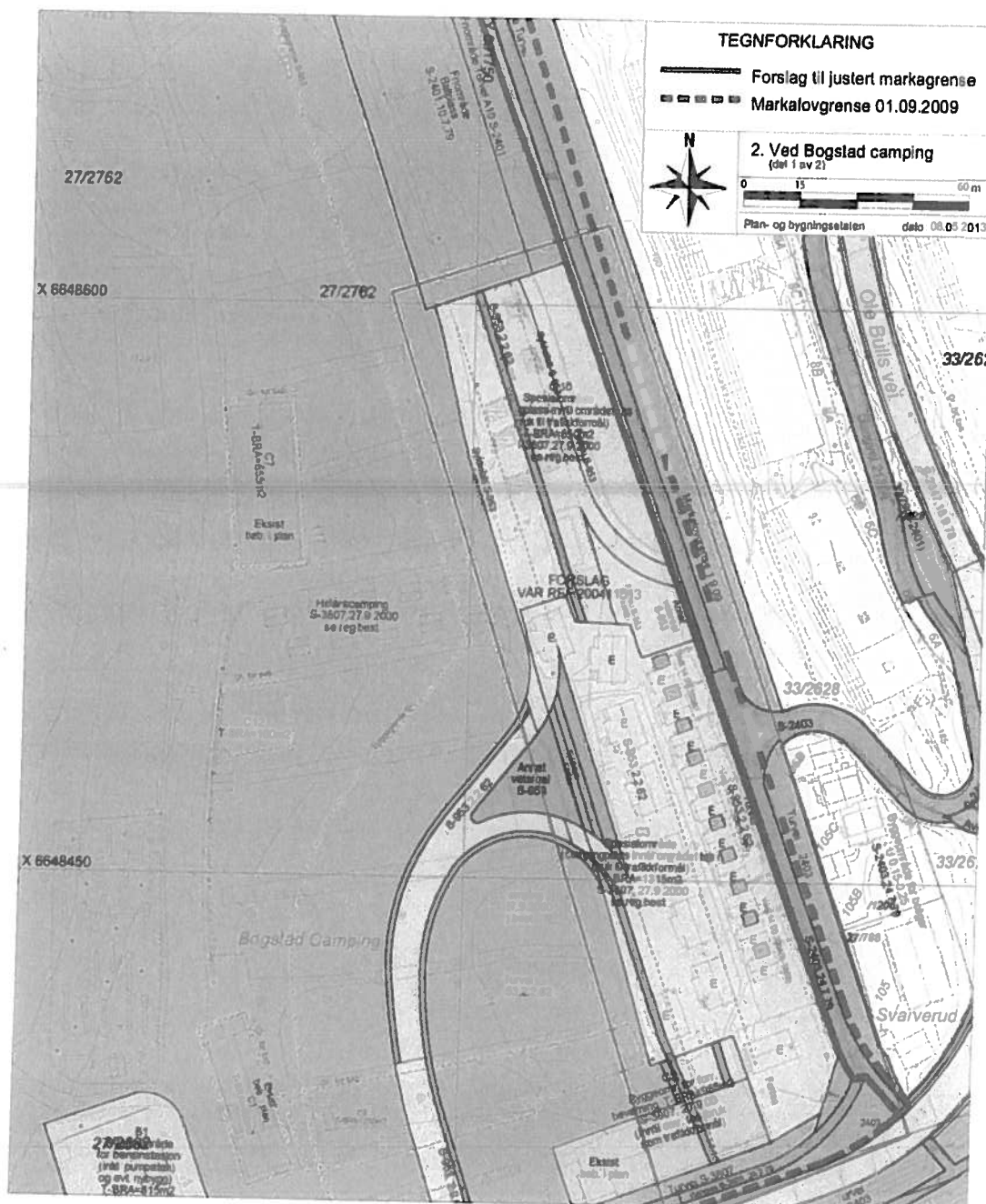
Ankerveien ligger i dag i marka. Veien fungerer både som atkomst til private eiendommer og som turvei. Det foreslås at markagrensen legges langs Ankerveiens nordside, med unntak av strekningen lengst vest som ikke er opparbeidet som vei. Regulert friområde mellom Ankerveien og boliger i Ankerveien 146 – 156 foreslås innlemmet i marka.

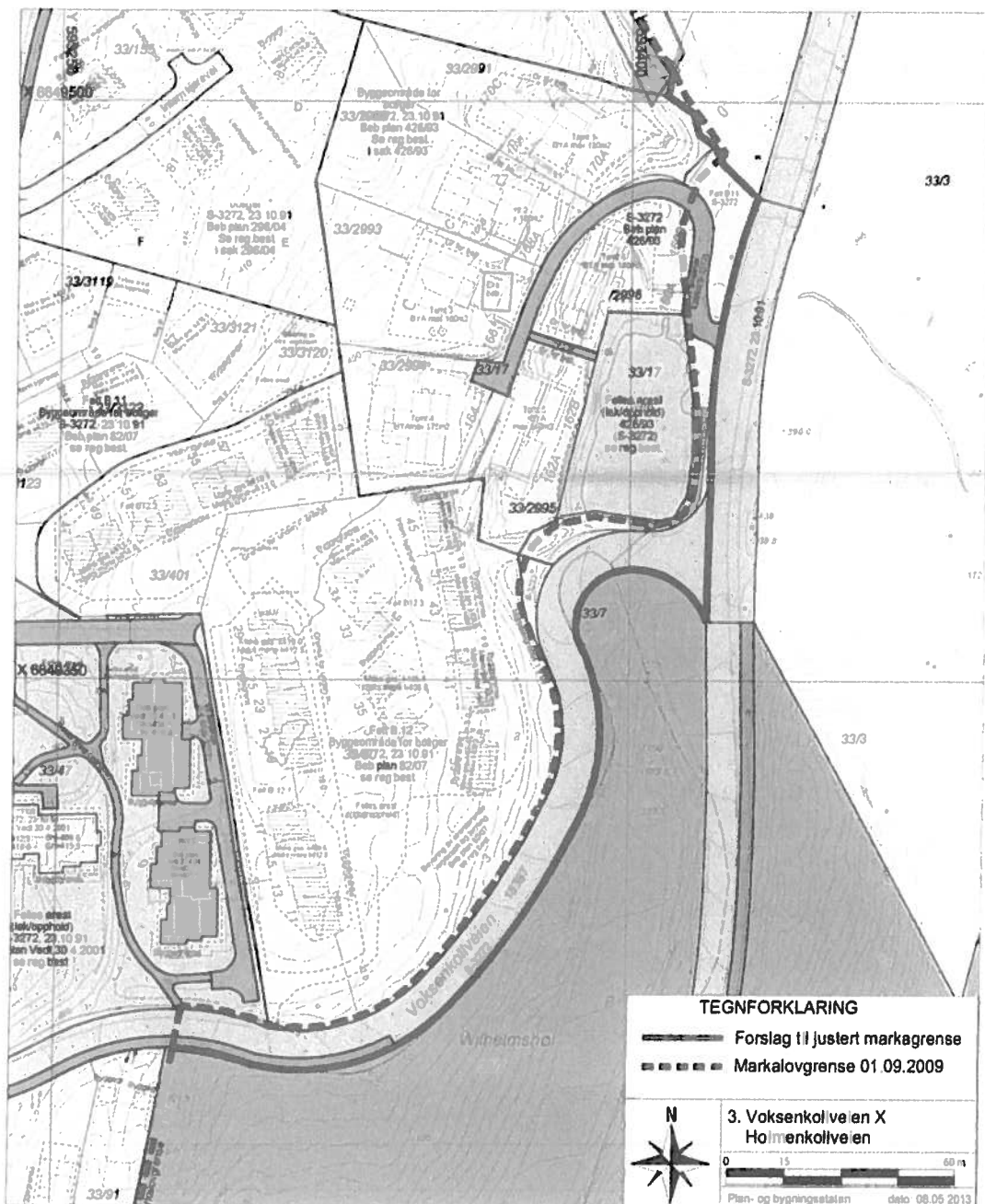
2. Ved Bogstad camping

Langs østsiden av Bogstad camping følger markagrensen eksisterende høyspentledning. To eiendommer som er bebygd og regulert til hhv. kommunalteknisk virksomhet og bolig ligger i marka. Det foreslås at markagrensen justeres slik at de to bebygde eiendommene innlemmes i byggesonen. Videre sørover foreslås markagrensen å følge vestsiden av turvei A4, som i hovedsak sammenfaller med eiendomsgrensen.

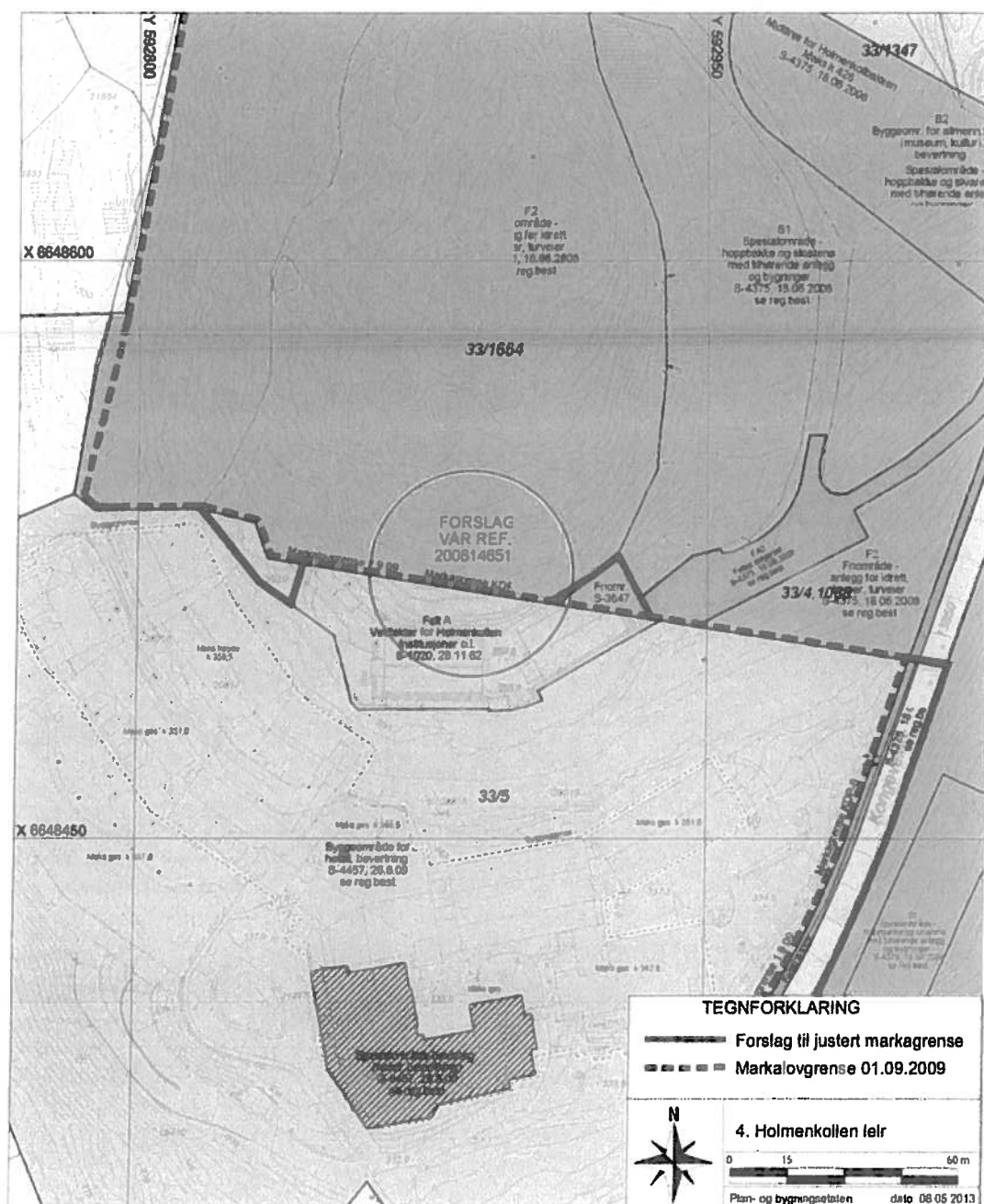
3. Voksenkollveien x Holmenkollveien

Markagrensen går i dag på nordsiden av Voksenkollveien. I krysset med Holmenkollveien går markagrensen delvis inn på regulert boligområde (S-3272) på vestsiden av krysset. Grensen tilpasses boligreguleringen. Grensen foreslås dessuten flyttet til Voksenkollveiens sørside slik at hele Voksenkollveien blir liggende i byggesonen.

4. Holmenkollen leir (Kongeveien 30)

Omsorgsbygg har utarbeidet reguleringsforslag for omregulering av søndre del av nedlagte Holmenkollen leir til barnehage. En mindre del av området er regulert til friområde (ca. 170 m²) og inngår i marka. Friområdet består i dag av del av millitærbrakke og fredet murverk samt atkomst til bebyggelsen. Millitærbrakken skal rives og ny bebyggelse skal oppføres på tilsvarende sted med atkomst fra parkeringsplass i øst. Friområdet foreslås omregulert til barnehage, og markagrensen foreslås justert slik at området innlemmes i byggesonen. Regulert byggeområde vest på tomten på 210 m² foreslås omregulert til friområde/friområde med hensynssone - bevaring kulturmiljø og innlemmet i marka. Foreslått grensejustering er sendt til Miljøverndepartementet for behandling.

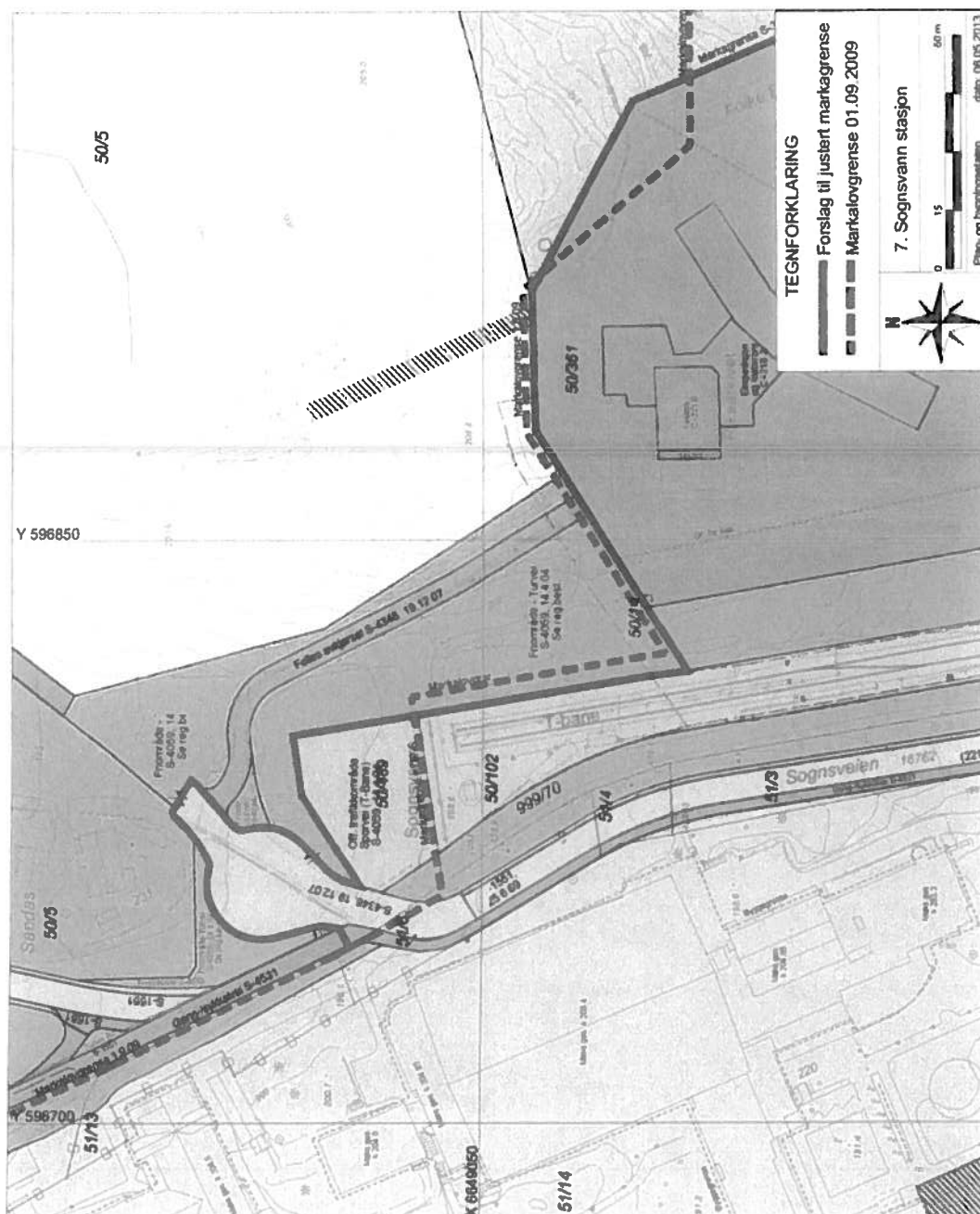
Holmenkollbakken foreslås markagrensen endret slik at Holmenkollveien og Kongeveien blir liggende i byggesonen.

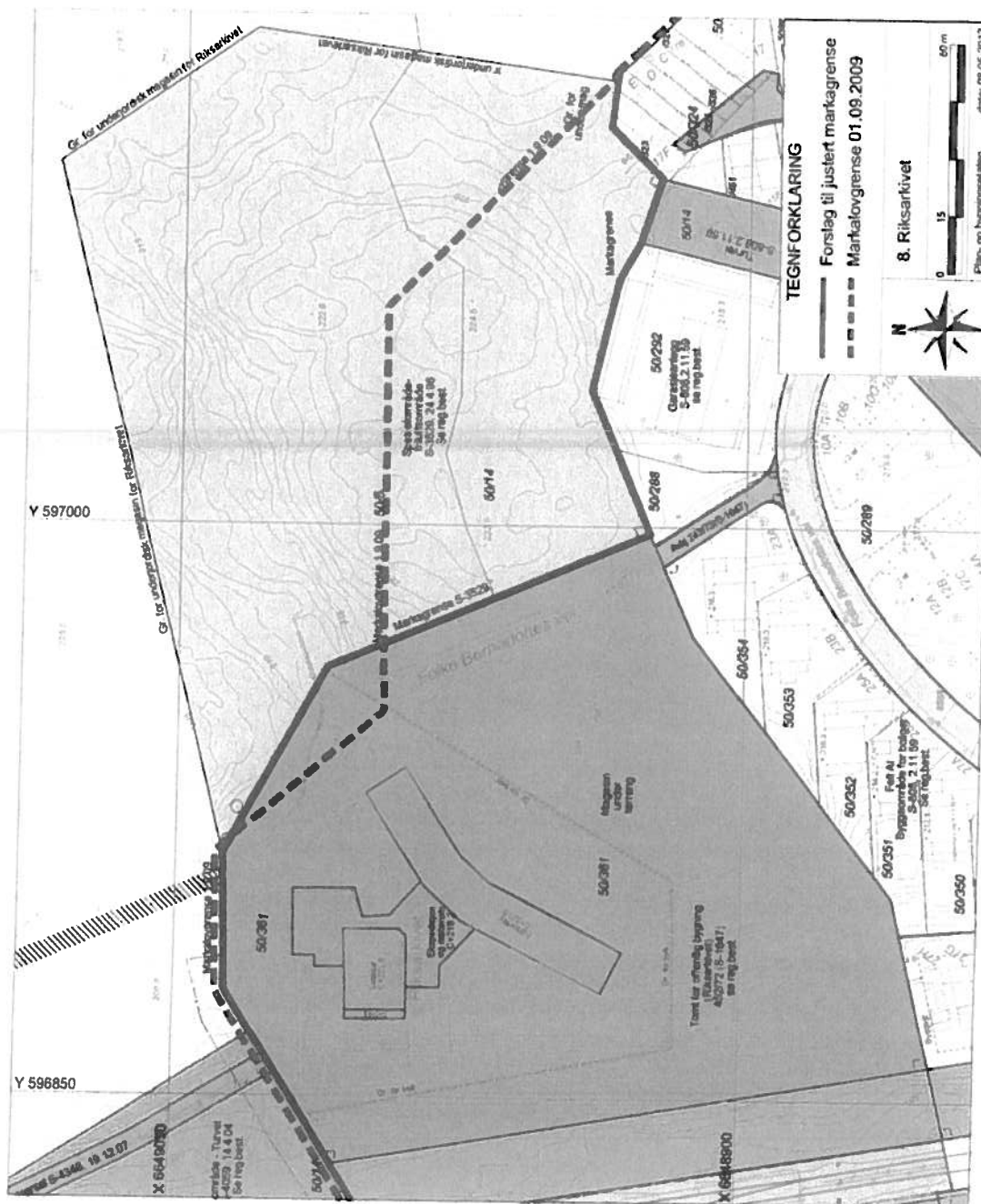
Markagrensen har et noe kunstig løp hvor den skjærer gjennom regulert friområde og sporveisområde som er del av atkomstområdet til Midtstuen stasjon. Markagrensen foreslås justert slik at den følger grensen mellom regulert friområde og sporveisområde. Regulert sporveisområde blir i sin helhet dermed liggende i byggesonen.

Ved Sogsvann stasjon går markagrensen tvers over areal regulert til offentlig trafikkområde – sporvei. Det regulerte sporveisområdet fungerer i dag som parkeringsplass, men skal i henhold til vedtatt reguleringsplan fra 2004 benyttes til forlengelse av stasjonsplattformene. Det foreslås å justere grensen slik at hele arealet som er regulert til sporvei samt regulert snuplass rett nord for sporveisområdet blir liggende i byggesonen. Grensen foreslås også rettet opp slik at den går i grensen for tomt for offentlig bygning for Riksarkivet.

Området vest for Riksarkivet er regulert til spesialområde- friluftsområde/underjordisk magasin for Riksarkivet. Markagrensen krysser tvers over området samt over en mindre del av område regulert til tomt for offentlig bygning (Riksarkivet) øst for friluftsområdet. I kommunedelplan for marka og reguleringsplanen er det forutsatt at friluftsområdet skal ligge i marka. Markagrensen foreslås justert slik at hele området som er regulert til spesialområde - friluftsområde blir liggende i marka. En del av regulert til tomt for offentlig bygning (Riksarkivet) innlemmes i byggesonen.

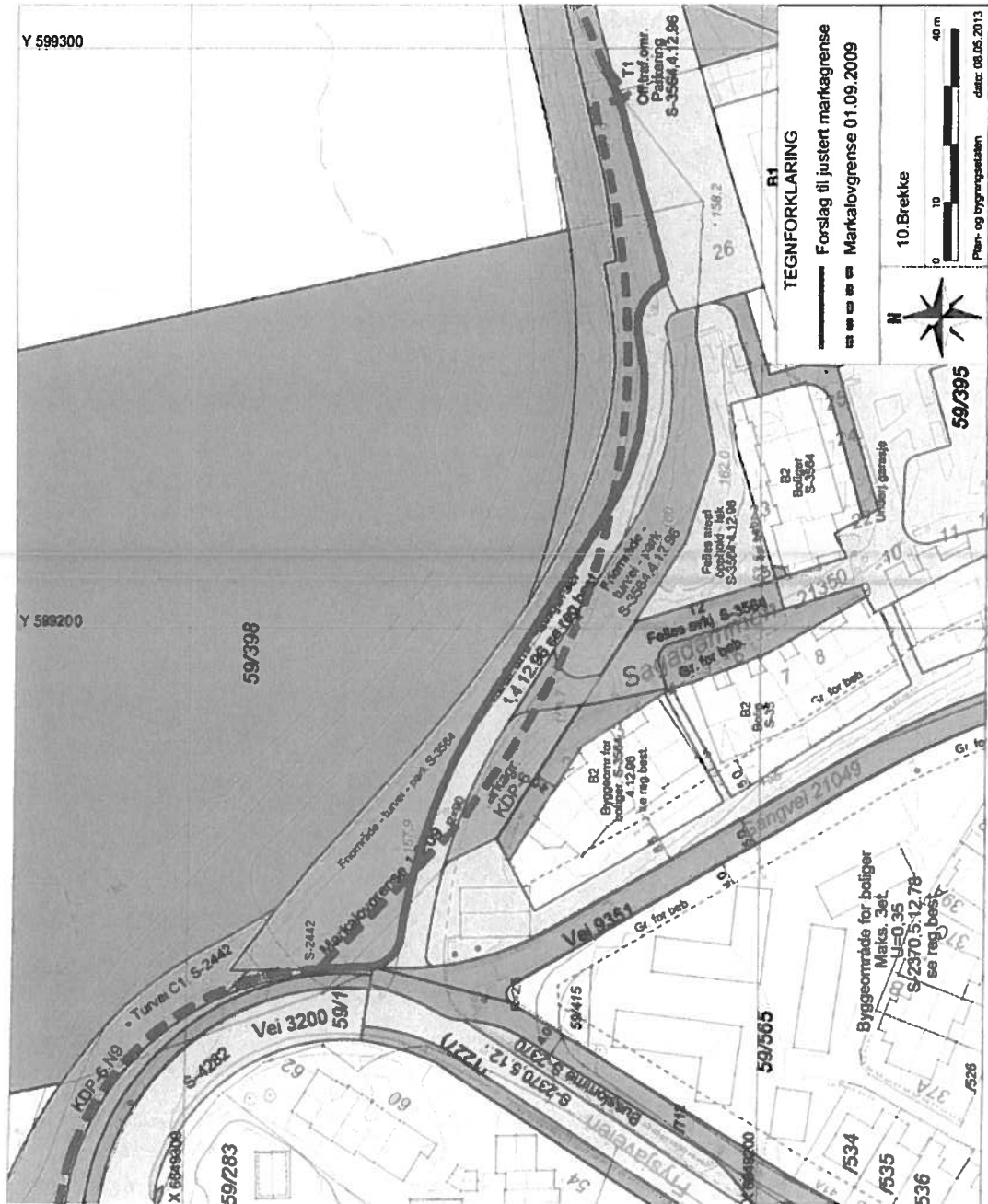
9. Peder Ankers vei

Ved Øvre Skjoldvei følger markagrensen nordsiden av regulert, men ikke opparbeidet strekning av Peder Ankers vei. Veistrekningen anses som uaktuell å opparbeide. Markagrensen foreslås justert slik at grensen følger nordsiden av boligregulerte eiendommer i Øvre Skjoldvei. Området foreslås avsatt til grønnstruktur i kommuneplanen.

10. Brekke

Markagrensen går delvis over privat avkjørsel og parkeringsplass regulert i 1996. Grensen foreslås justert slik at privat avkjørsel og parkeringsplass blir liggende i byggesonen.

11. Ved Sandåsveien 35

90/396

Y 603300

X 6648150

Y 603450

90/1

X 6648000

90/194

90/440

90/9

90/32

90/260

90/10

90/597

90/598

90/599

90/504

90/104

90/142

90/250

90/161

90/138

90/1237

90/1228

Markagrense KDP-6

Markagrense KDP-6

Markagrense KDP-6

90/426

Byggeområde for boliger
9-426, 15-3-06
søf fag best

27180

90/425

TEGNFORKLARING

— Forslag til justert markagrense

- - - Markalovgrense 01.09.2009

N

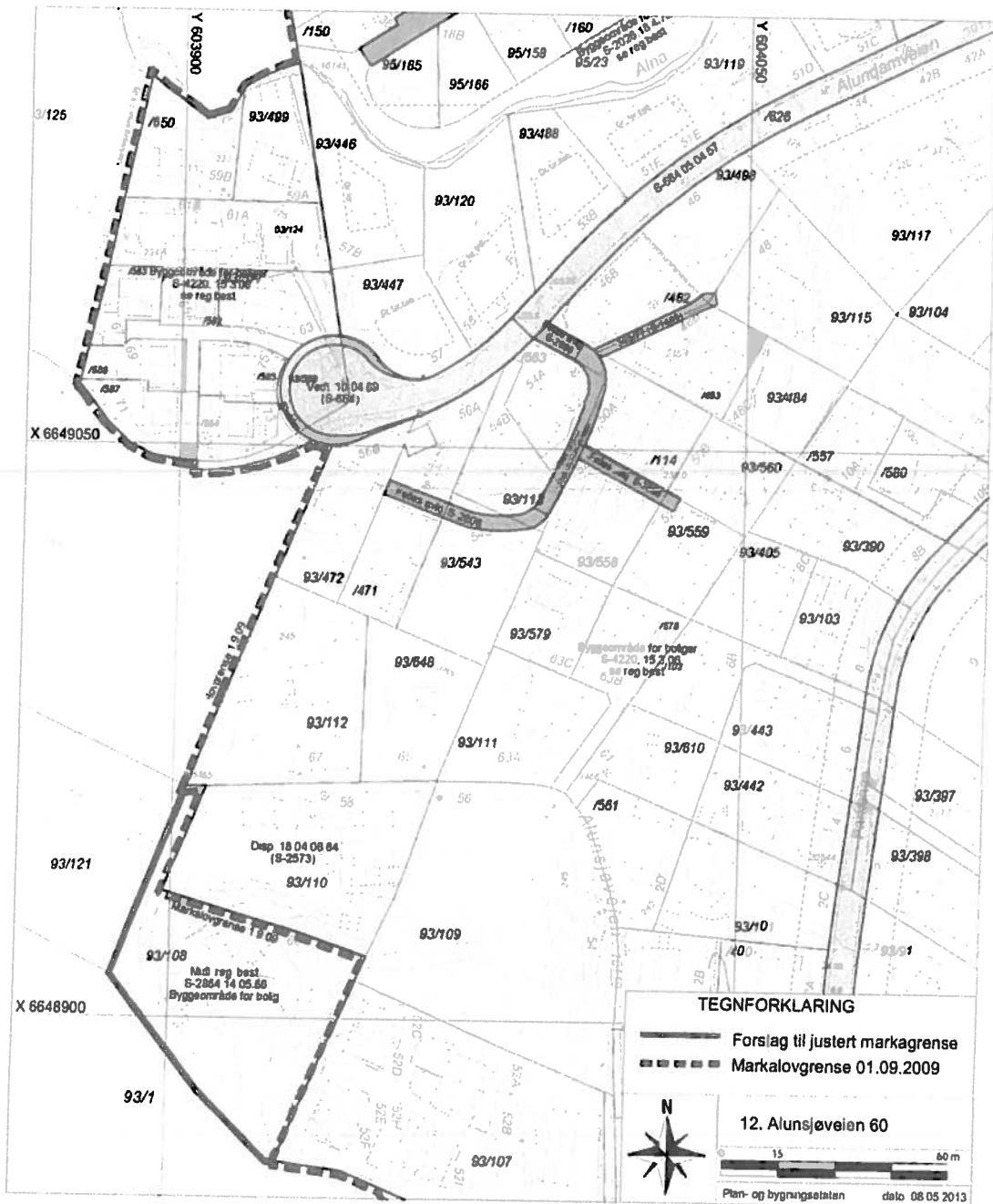
0 15 60 m

11. Ved Sandåsveien 35

Plan- og bygningssetelen dato 08.05.2013

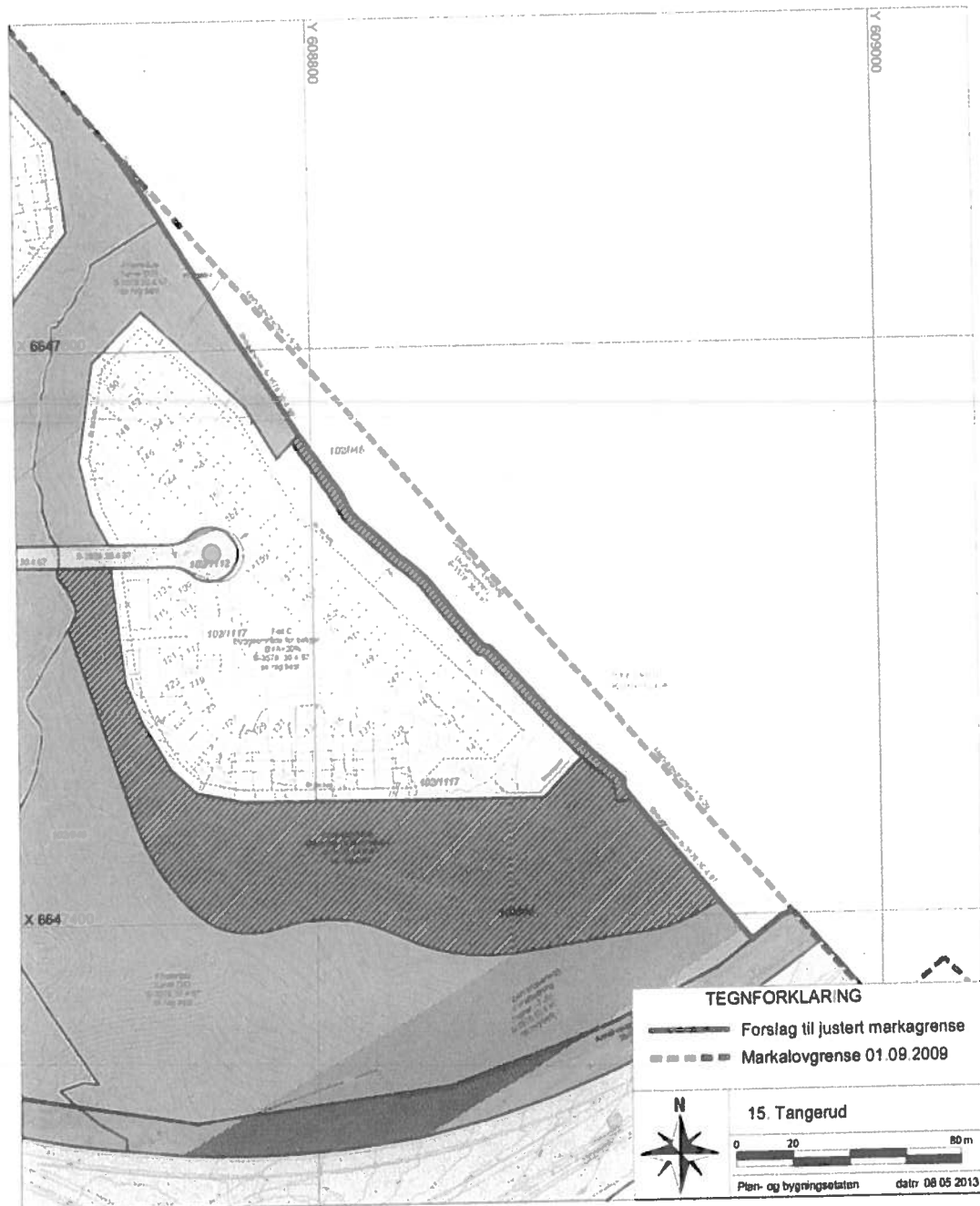
12. Alunsjøveien 60

Privat boligeiendom som ligger i marka. Nedbørsfeltgrense for Alunsjøen krysser eiendommen. Eiendommen er regulert til bolig i reguleringsplan S-2864, men reguleringsplanen er tilsidesatt av kommunedelplan for Marka. I 1999 ble det gitt dispensasjon fra kommunedelplan for Marka til oppføring av enebolig på eiendommen. Markagrensen foreslås endret slik at eiendommen innlemmes i byggesonen. Eiendommen vil fremdeles være underlagt restriksjoner i forhold til drikkevann.

15. Tangerud

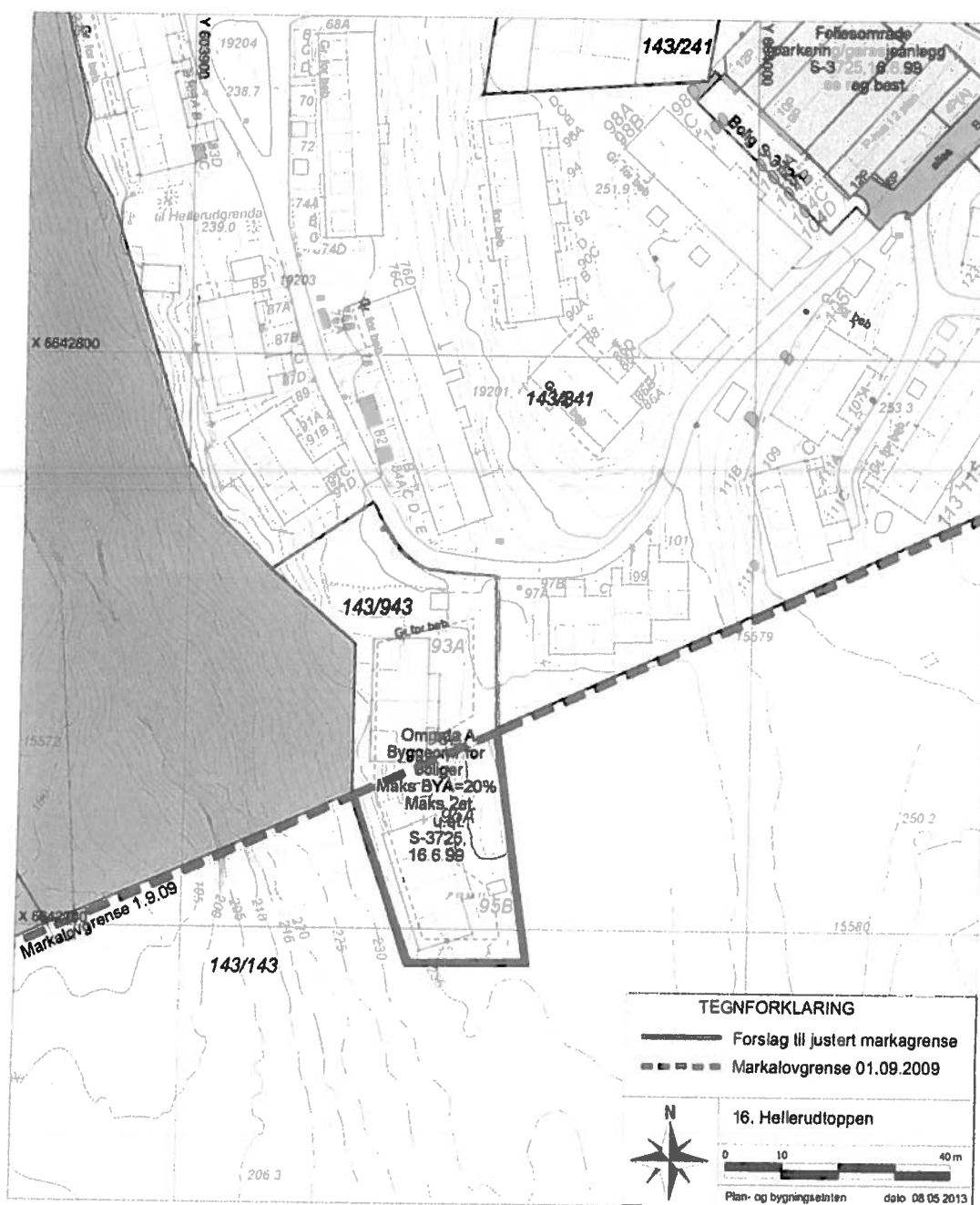
Ved Tangerud følger markagrensen kommunegrensen. Tilgrensende areal i Skedsmo ligger i marka. I kommunedelplan for Oslo kommunes del av Oslomarka (Markaplanen) følger markagrensen et gammelt steingjerde som også er avgrensning for reguleringsplanen for boligområdet i vest. Steingjerdet markerer en klar avgrensning mellom boligområdet og Marka, og derfor synes den avgrensningen som ble satt i forbindelse med Markaplanen mest logisk. Markagrensen foreslås endret i tråd med markagrensen i markaplanen. Dette medfører at ca. 5,4 daa innlemmes i marka. Arealet er uregulert og er eid av Oslo kommune, bortsett fra en liten trekant helt i nord som eies av OBOS.

Østmarka

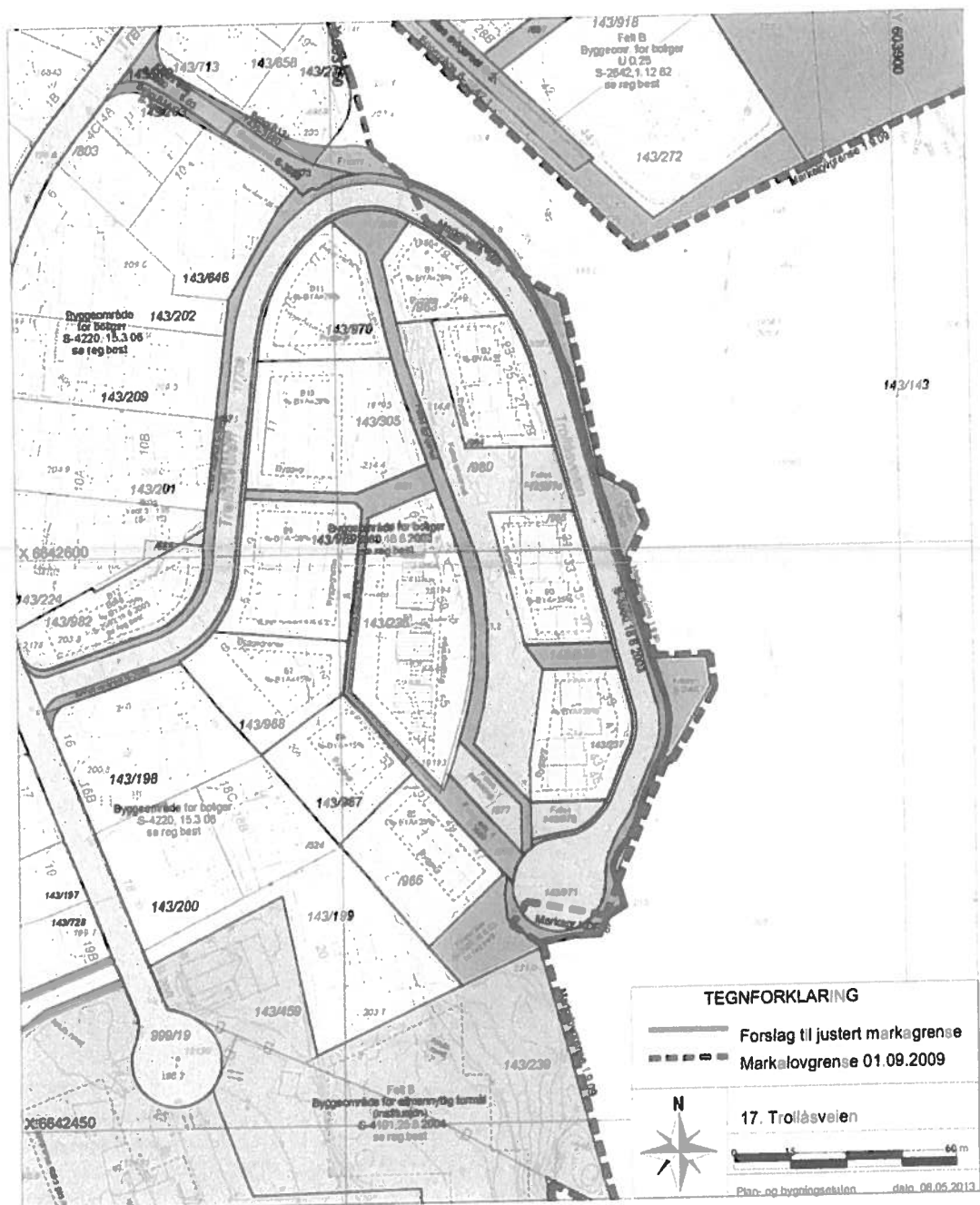
16. Hellerudtoppen

Tomten er bebygd med boliger etter en relativt ny reguleringsplan (S-3725, vedtatt 1999). I bystyrets vedtak av kommunedelplan for Marka i 1991 ble det forutsatt at markagrensen skulle justeres slik at hele boligtomten blir liggende i byggesonen. Markagrensen foreslås justert iht. grense for regulert byggeområde.

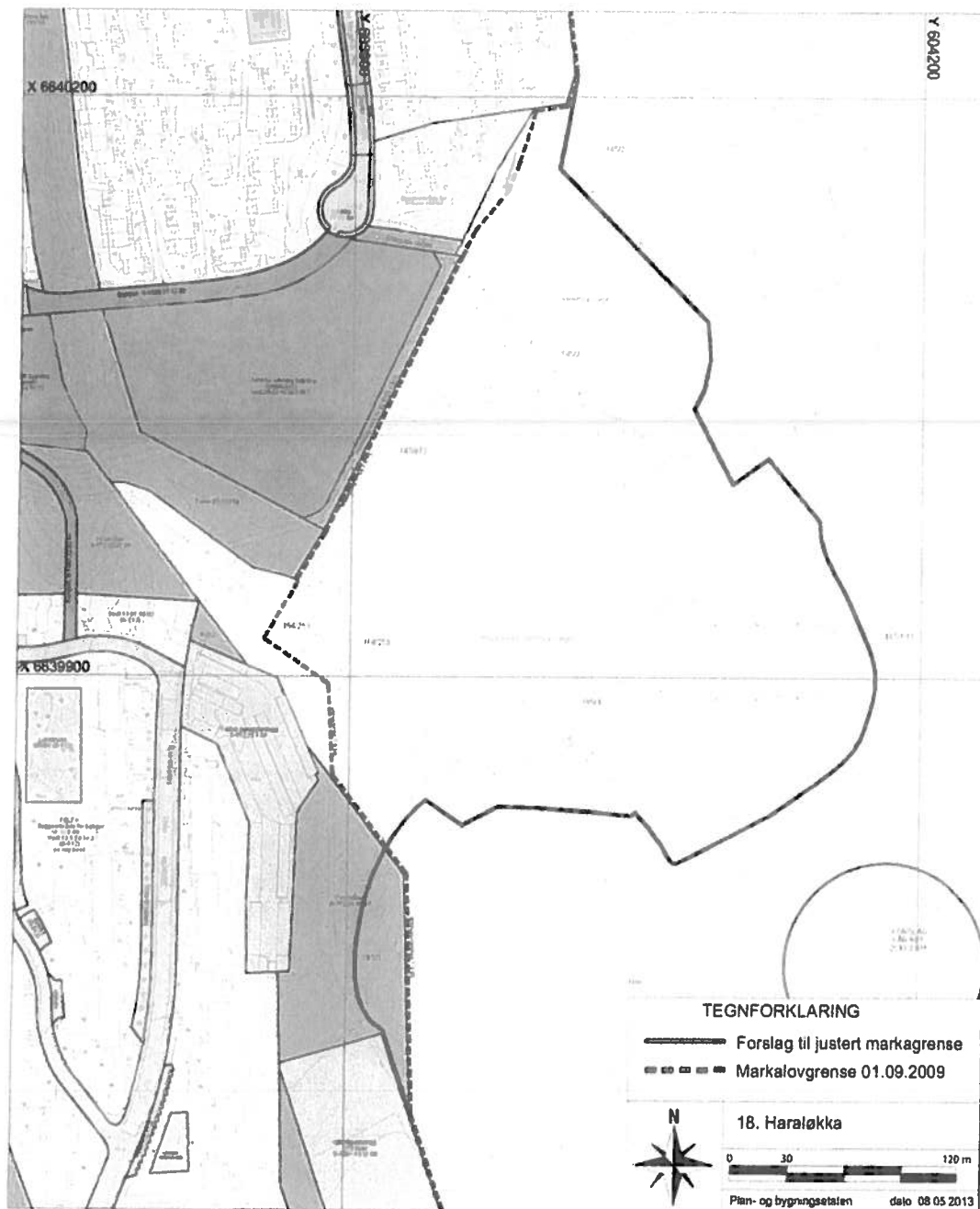
17. Trollåsveien

Trollåsveien ble regulert med ny trasé i 2003 (S-3980), og veien er blitt opparbeidet i tråd med reguleringsplanen. Markagrensen foreslås justert slik at den følger regulert og opparbeidet kjørevei.

18. Haraløkka

Haraløkka idrettsanlegg ligger i dag i marka. Området er uregulert. Bruken av området til idrettsanlegg hører ikke inn under markalovens formål. I forhold til bruk bør derfor området ligge i byggesonen. En grensejustering vil tilrettelegge for en fleksibel bruk av idrettsanlegget og forenkle prosessen i forhold til byggesaksbehandling av større og mindre tiltak på anlegget. Markagrensen foreslås justert slik at idrettsanlegget innlemmes i byggesonen. Området foreslås avsatt til grønnstruktur i kommuneplanen slik at eksisterende bruk til allment tilgjengelig idrettsanlegg sikres.

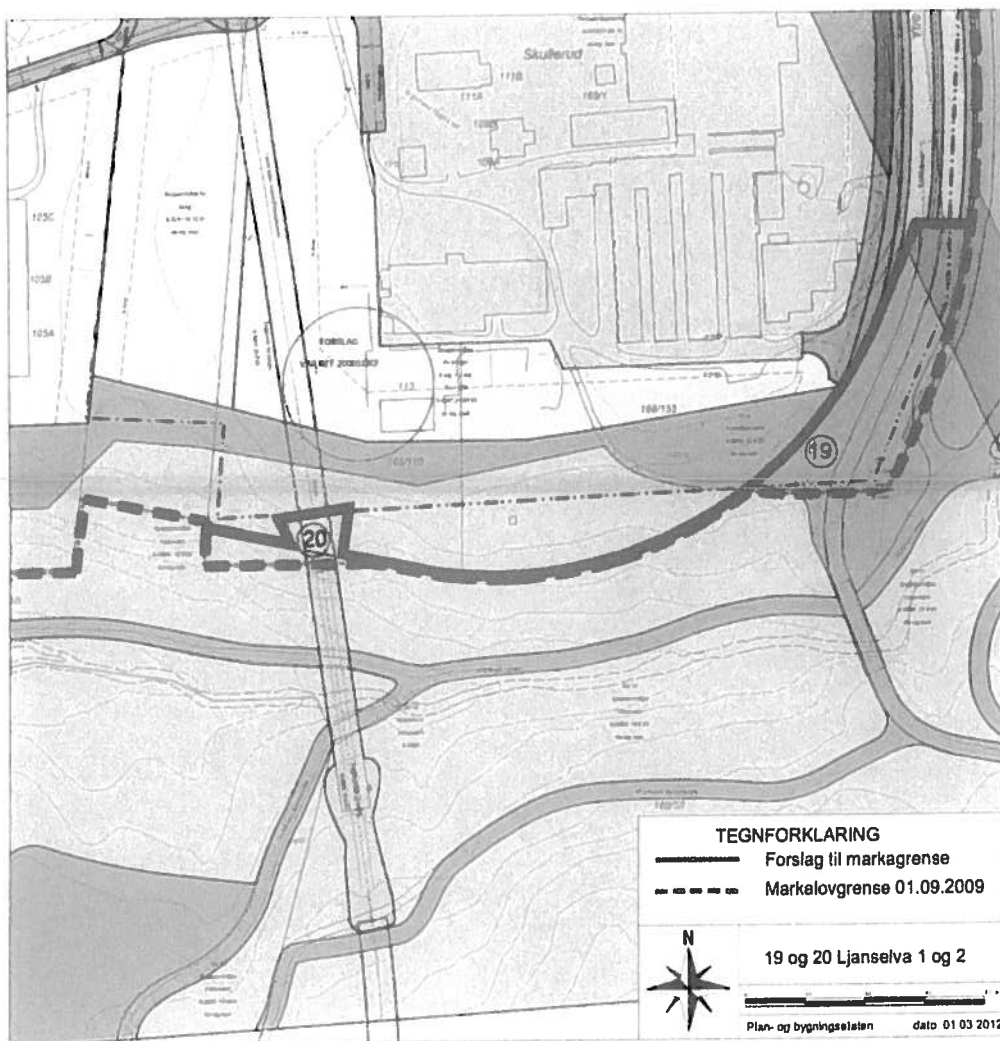

19. Ljanselva 1

Markagrensen foreslås justert slik at den følger privat eiendomsgrense og grense mellom regulert veiareal og friområde.

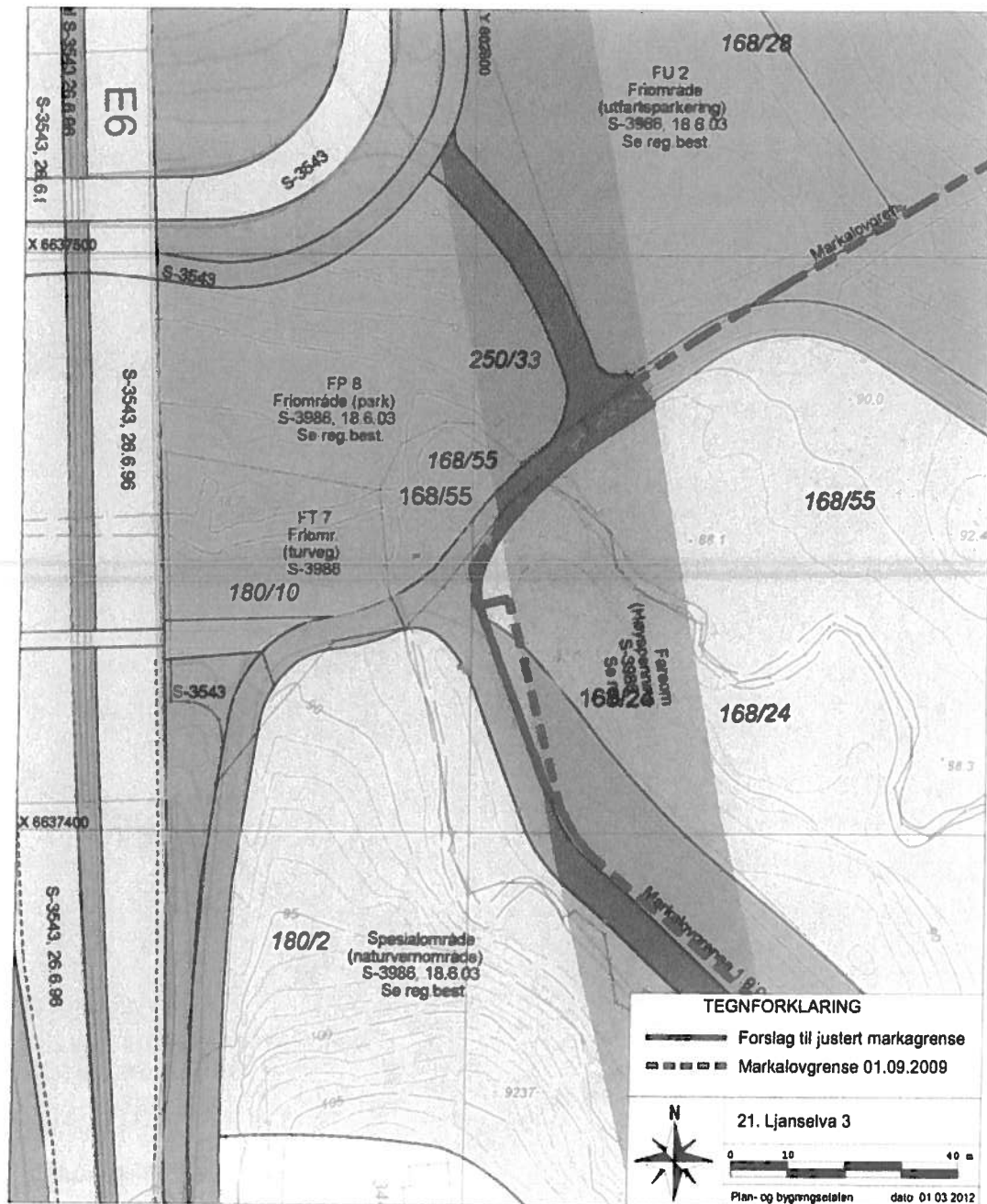
20. Ljanselva 2

Markagrensen foreslås justert slik at den følger privat eiendomsgrense.

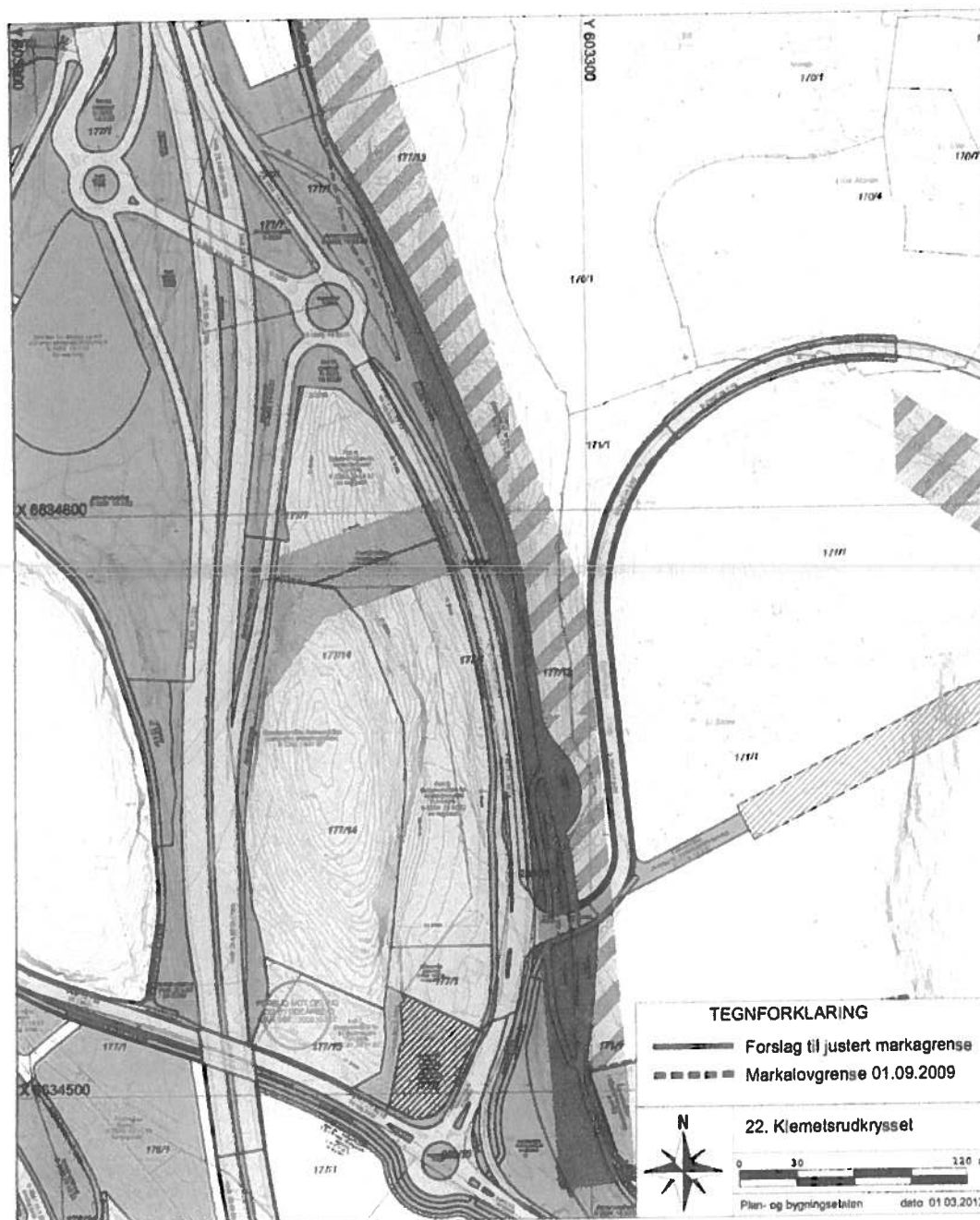
21. Ljanselva 3

Markagrensen foreslås justert slik at den følger østsiden av regulert gang-/sykkelvei.

22. Klemetsrudkrysset

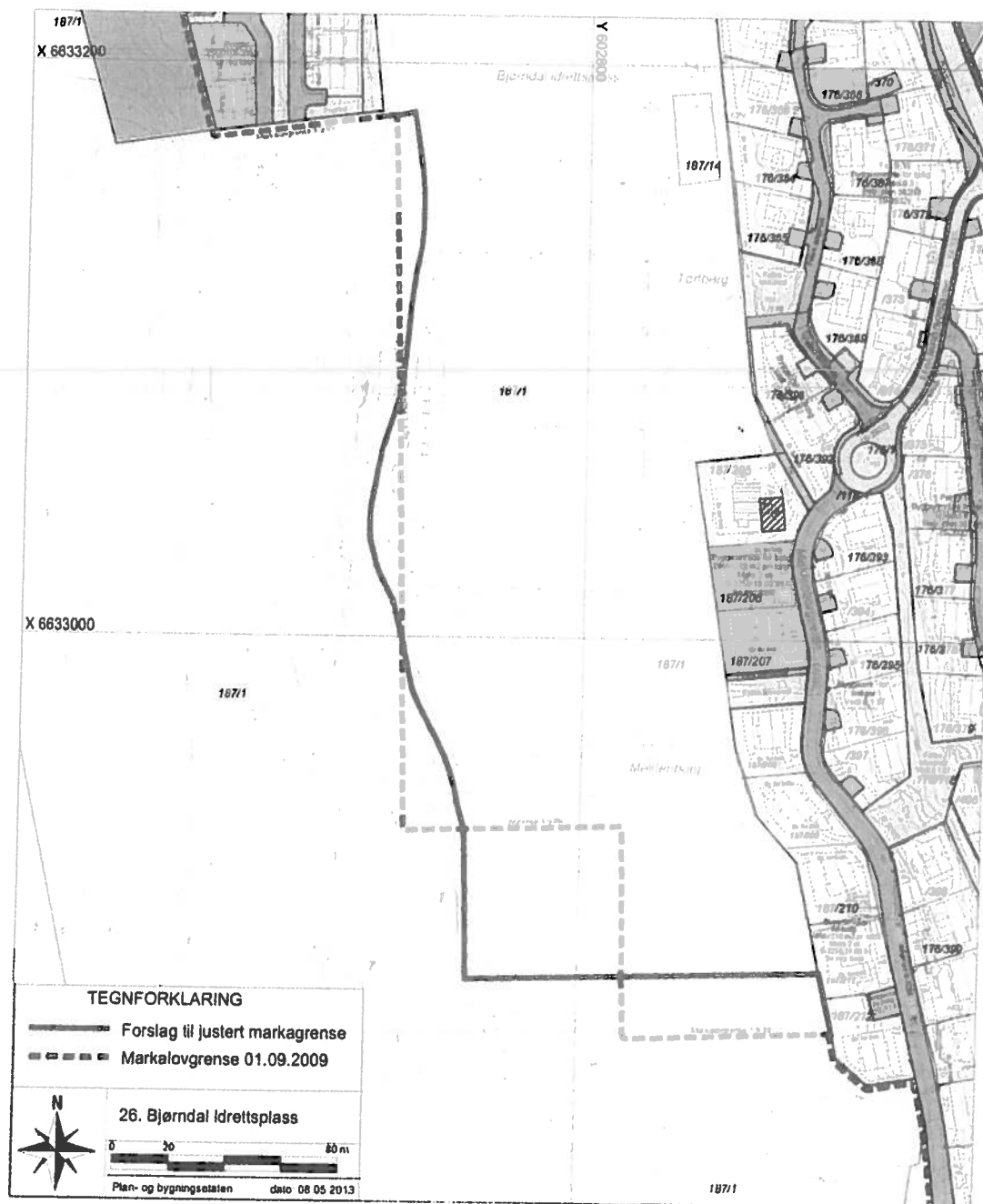
Ved Klemetsrudkrysset går markagrensen inn på regulert og opparbeidet veiareal, i hovedsak annet veiareal og gang-/sykkelvei langs E6. Markagrensen foreslås flyttet til østsiden av regulert gang-/sykkelvei.

Grønliåsen

26. Bjørndal idrettsplass

Størsteparten av Bjørndal idrettsplass ligger i byggesonen, men en mindre del lengst sør ligger i Marka. Markagrensen er satt skjematisk på strekningen og skjærer tvers gjennom en opparbeidet fotballbane lengst sør i området. Bjørndal idrettsplass er uregulert, men arealet er avsatt som framtidig park, natur- og friområde i forslag til revidert Grøntplan. Markagrensen foreslås justert slik at hele idrettsområdet blir liggende i byggesonen. Området foreslås avsatt til grønnstruktur i kommuneplanen slik at eksisterende bruk til allment tilgjengelig idrettsanlegg sikres.

27. Seterbråten
Tomten er opprinnelig en gammel husmannsplass. Det står et eldre våningshus, låve og vedskjul på tomten. Alle bygningene er registrert som bevaringsverdige på Gul liste. Omsorgsbygg overtok eiendommen i 2006, men eiendommen er ikke tatt i bruk til barnehage per i dag. I kommunedelplan for Marka fra 1991 var det forutsatt at markagrensen ved Grønliåsen skulle følge avgrensningen av reguleringsplan for Seterbråten i øst. Barnehagen ble ved en feil lagt i marka. Barnehagetomten foreslås grensejustert slik at den blir liggende i byggesonen.

27. Seterbråten
Tomten er opprinnelig en gammel husmannsplass. Det står et eldre våningshus, låve og vedskjul på tomten. Alle bygningene er registrert som bevaringsverdige på Gul liste. Omsorgsbygg overtok eiendommen i 2006, men eiendommen er ikke tatt i bruk til barnehage per i dag. I kommunedelplan for Marka fra 1991 var det forutsatt at markagrensen ved Grønliåsen skulle følge avgrensningen av reguleringsplan for Seterbråten i øst. Barnehagen ble ved en feil lagt i marka. Barnehagetomten foreslås grensejustert slik at den blir liggende i byggesonen.

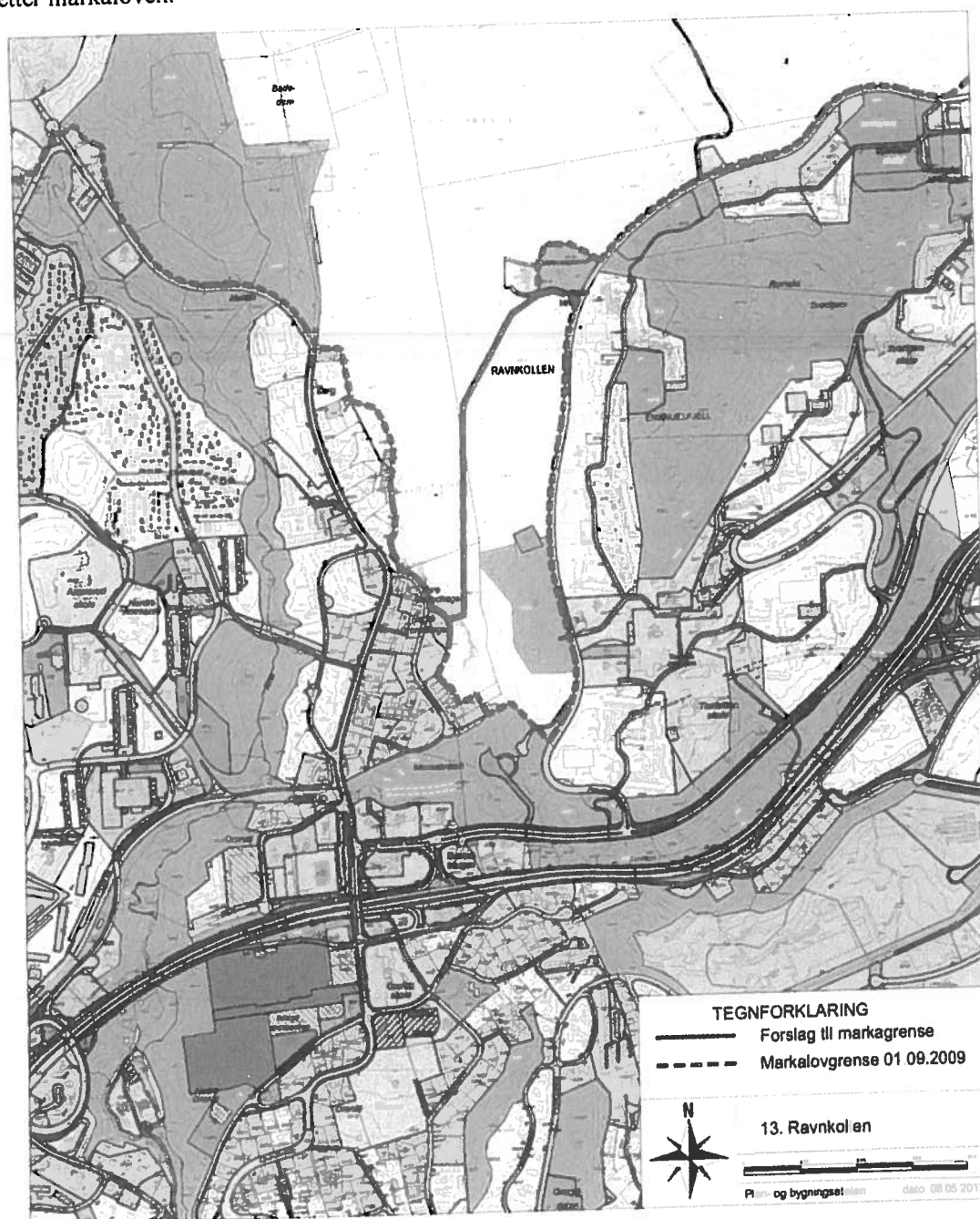
3.2 Forslag til grenseendringer

Tre større områder som i dag ligger i Marka vurderes som mulige framtidige utviklingsområder og foreslås lagt inn i byggesonen. I tillegg foreslås to større naturområder lagt inn i Marka. Endringene bidrar til å få en markagrense som er mer logisk og bedre tilpasset behovet for byutvikling og mål om samordnet areal- og transportplanlegging, samtidig som en sikrer at verdifulle naturområder bevares som en del av Marka. Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av de foreslåtte grenseendringene. De aktuelle stedene er også vist med nummer på oversiktskart side 5.

Lillomarka

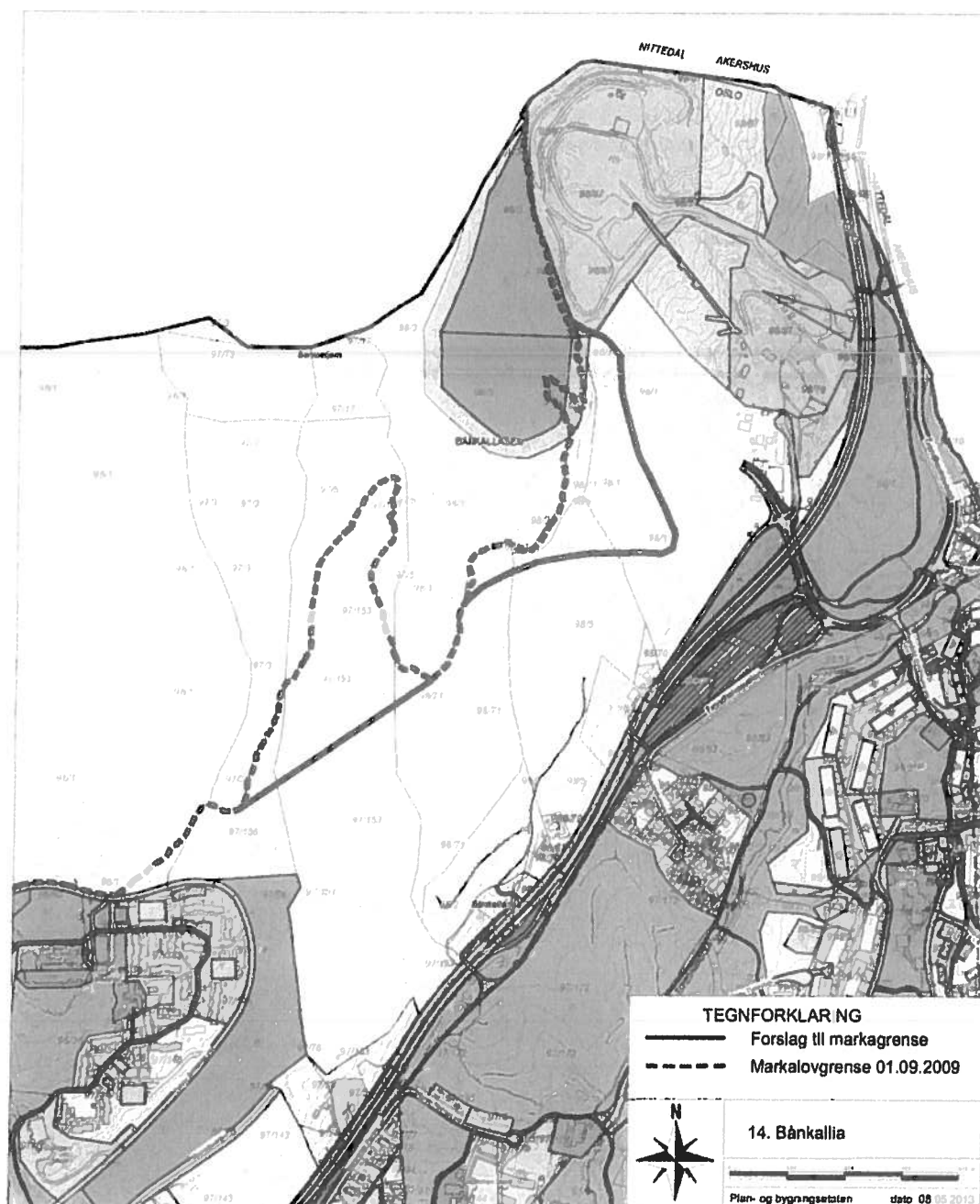
13. Ravnkollen

Området på vestsiden av Ravnkollbakken på Romsås (123 daa) foreslås tatt ut av Marka for å legge til rette for utbygging og for å styrke utviklingen av Romsås senter. En utbygging vil kunne gi om lag 300 boliger med tett-lav bebyggelse (tilsvarende 2 boliger/daa) og om lag 750 boliger med åpen lavblokkbebyggelse (tilsvarende 6 boliger/daa). Området er uregulert med unntak av ca. 25 daa som er regulert til friområde og skolehage. Hele området er registrert som viktig naturtype gammel barskog med regional verdi. Arealet foreslås makeskiftet med naturområder i Bånkallia som innlemmes i Lillomarka. Endret arealbruksformål som følge av grenseendringen forutsettes sikret planmessig etter endelig behandling av grenseendringen som forskrift etter markaloven.

14. Bånkallia

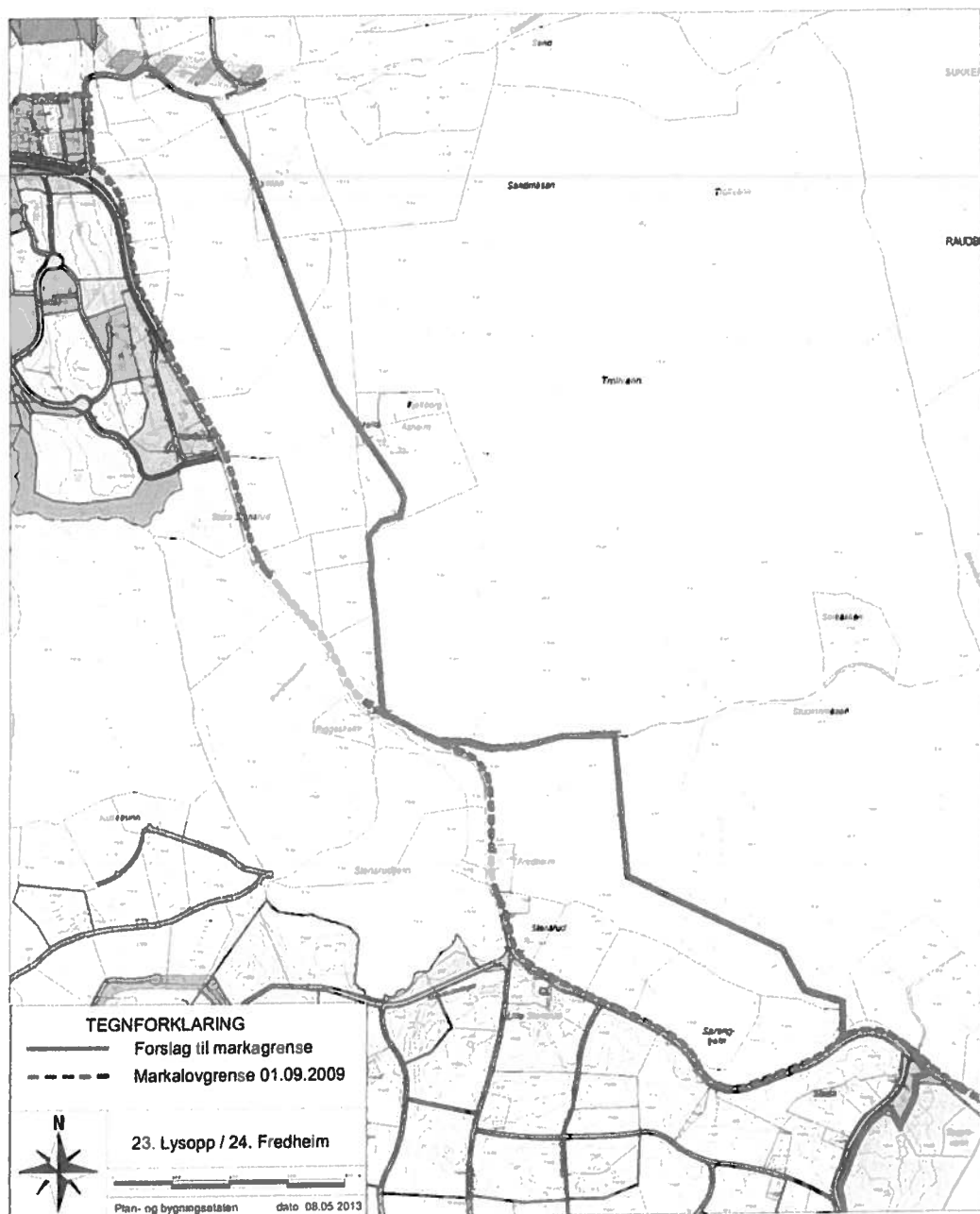
Deler av Bånkallia (totalt 123 daa) foreslås lagt inn i Marka som et makeskifte med Ravnkollen som innlemmes i byggesonen. Områdene innehar store natur- og friluftsverdier. Innenfor området er det registrert viktige naturtyper som gammel barskog og rikmyr med regional verdi, samt kalkfuruskog med nasjonal verdi i en liten del helt nordvest i området. Bånkallia er også et viktig viltområde. Områdene er uregulert med unntak av mindre deler som er regulert til steinbrudd/masseuttak og friluftsområde. Området er avsatt til nåværende bebyggelse og anlegg i kommuneplanen som del av byggesonen.

Østmarka

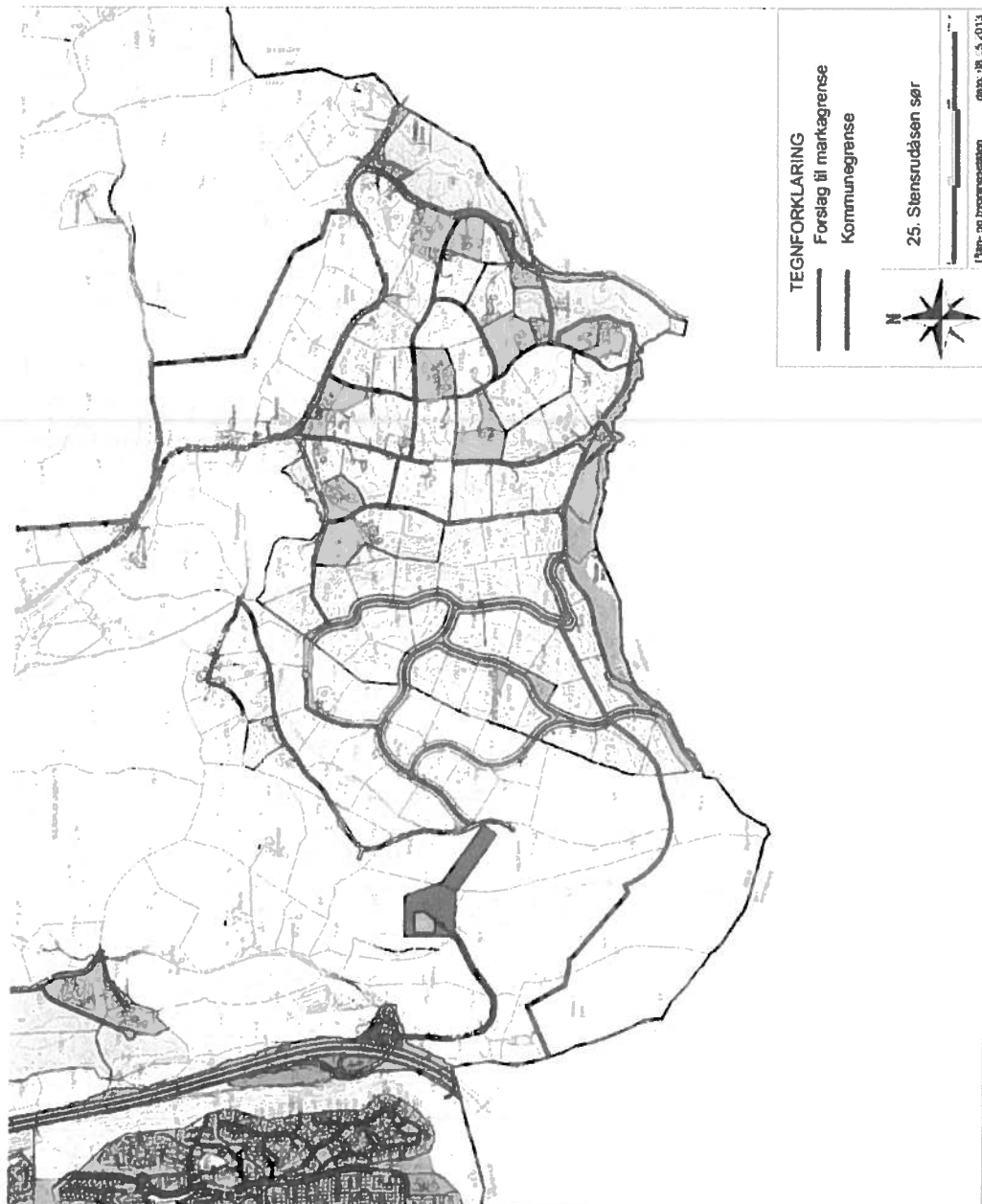
23. Lysopp og 24. Fredheim

Områdene Lysopp (ca. 230 daa) og Fredheim (ca. 175 daa) vurderes innlemmet i byggesonen for å legge til rette for en større utvikling i tilknytning til byutvikling på Gjersrud-Stensrud. En utbygging av områdene kan ses i sammenheng med utvikling av Grønmo, som en portal til Grønmo-området. En utbygging vil kunne gi om lag 900 boliger med tett-lav bebyggelse (tilsvarende 2 boliger/daa) og om lag 2400 boliger med åpen lavblokkbebyggelse (tilsvarende 6 boliger/daa). Arealene foreslås makeskiftet med et område i søndre del av Stensrudåsen som innlemmes i Sørmarka. Områdene er uregulert, men det ligger noen boliger/fritidsboliger innenfor områdene i dag. Flere områder med bevaringsverdig naturmangfold er registrert på Lysopp og Fredheim. Det er flere lokaliteter med rik sumpskog (B-verdi), lokalt viktige områder med skog og beitemark (C-verdi), to vilttrekk samt flere små bekker. Endret arealbruksformål som følge av grenseendringen forutsettes sikret planmessig etter endelig behandling av grenseendringen som forskrift etter markaloven.

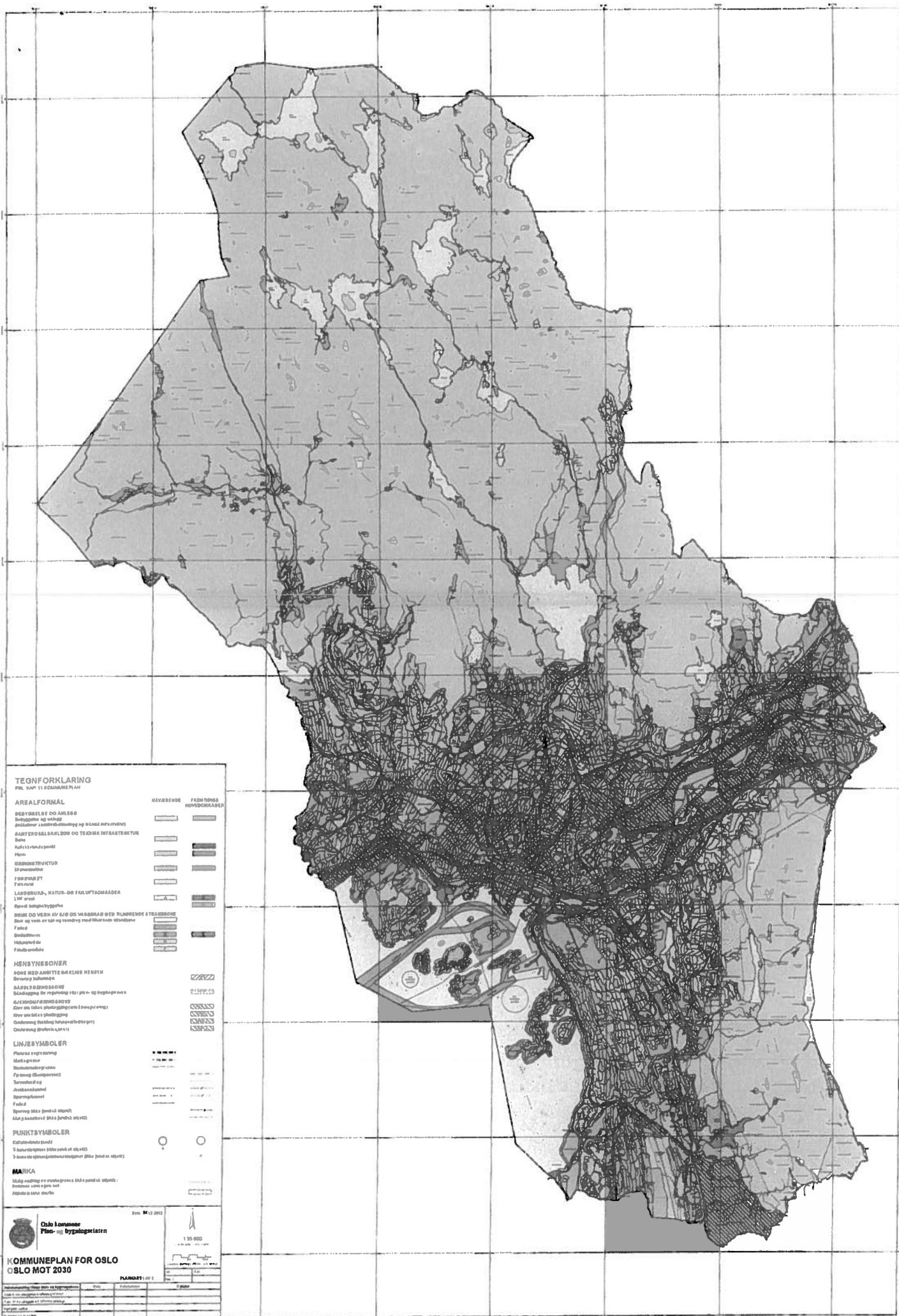
25. Stensrudåsens søndre del

Søndre del av Stensrudåsen foreslås lagt inn i Sørmarka som et makeskifte med områdene Lysopp-Fredheim som innlemmes i byggesonen. Området utgjør ca. 405 daa og er ikke bygd ut annet enn med en speiderhytte (Elgsrud). Deler av området er regulert til friluftsområde friområde og hyttebebyggelse. Området består hovedsakelig av skog og det er flere registrerte naturlokaliteter, blant annet rik sumpskog med A- og B-verdi ved hhv. Myrertjern og Gjeddertjern. Området er avsatt til framtidig bebyggelse og anlegg i kommuneplanen, som del av utviklingsområdet Gjersrud-Stensrud.

Arealregnskap større grenseendringer

	Fra Marka til byggesonen	Fra byggesonen til Marka
Ravnkollen	123 daa	
Bånkallia		123 daa
Totalt Lillomarka	123 daa	123 daa
Lysopp	230 daa	
Fredheim	175 daa	
Stensrudåsens sørskråning		405 daa
Totalt Østmarka	405 daa	405 daa
Totalt	528 daa	528 daa

TEGNFORKLARING

POL. KART 1:1 KOMMUNEPLAN

AREALFORM

BEBYGGELSE OG ANLEGG

Bygninger og anlegg

Andre arealer (landbruksarealer og skog)

ANLEGG OG INFRASTRUKTUR

Bane

Luftfartsplass

Veier

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

Grønne strukturer

TEGNFORKLARING

BRANN- OG EKSPLOSJONSSIKRE

◆ Støringszone Sørøya godkjent i KU vedtatt 2004

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

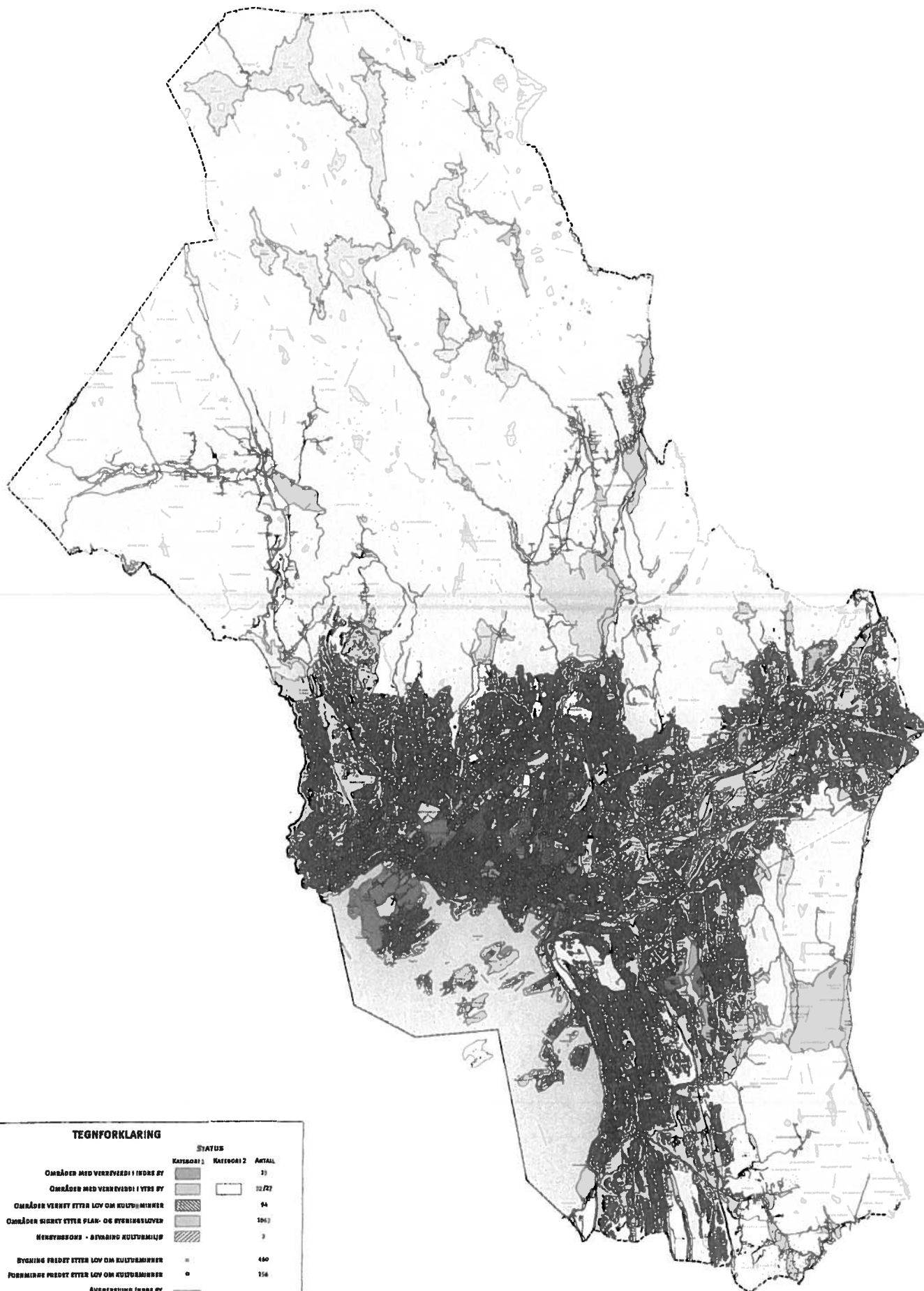

1:35 000

Data: 04.12.2013

KOMMUNEPLAN FOR OSLO
OSLO MOT 2030
TEMAKART T6 TIL § 9.2 - STORULYKKE

TEGNFORKLARING

	STATUS	
	Kategori 1	Kategori 2
Områder med verneverdi i indre by		
Områder med verneverdi i ytre by		
Områder verneet etter lov om kulturminner		
Områder sikret etter plan- og bygningsloven		
Hensynssone - utviking kulturmiljø		
Bygning fredet etter lov om kulturminner		
Formidler fredet etter lov om kulturminner		
Averføring innre by		

STATUS	ANTALL
Kategori 1	23
Kategori 2	12/27
	94
	1063
	3
	460
	116

1:50 000, BAKGRUNN, TEGNINGS, PLAN- OG BYGNINGSLOV

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

KOMMUNEPLAN FOR OSLO
OSLO MOT 2030
TEMAKART T6 TIL § 8.1 - KULTURMINNEVERN

1:50 000

Dato: 04.12.2013

TEGNFORKLARING

BÅNDELING FOR REGULERING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

OMRÅDER SOM FORSLÅS VERNET ETTER MARKALOVEN

OMRÅDER VERNET ETTER NATURMANGFOLDLOVEN

OMRÅDER SIKRET ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

NATURTYPE A-OMRÅDER

NATURTYPE B-OMRÅDER

NATURTYPE C-OMRÅDER

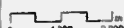
REGULERING AV BYGGERI, PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

1:50 000

Dato: 04.12.2013

KOMMUNEPLAN FOR OSLO
OSLO MOT 2030
TEMAKART T4 TIL § 7.6 - NATURMILJØ

TEGNFORKLARING

STILLE OMRÅDER

GUL SKJER ETTER T-1442/2012 (INNEH.)

Vei L_{max} 55-65 dB

BANE L_{max} 58-68 dB

NAV N L_{max} 50-60 dB (MED IMPULSFØR)

SEKTERBANE L_{max} 60-70 dB

ROD SKJER ETTER T-1442/2012 (INNEH.)

Vei L_{max} 65 dB

BANE L_{max} 68 dB

NAV N L_{max} 60 dB (MED IMPULSFØR)

SEKTERBANE L_{max} 70 dB

AVVIKSSØRE (REGIONERNE - REGIONAL KONTROLL)

KLUTEPUNKT

OSLO KOMMUNE

Oslo kommune
Plan- og bygningsetaten

KOMMUNEPLAN FOR OSLO
OSLO MOT 2030
TEMAKART T1 TIL § 7.1 - STØY

1:35 000

0 500 1 000

Dato 04.12.2013

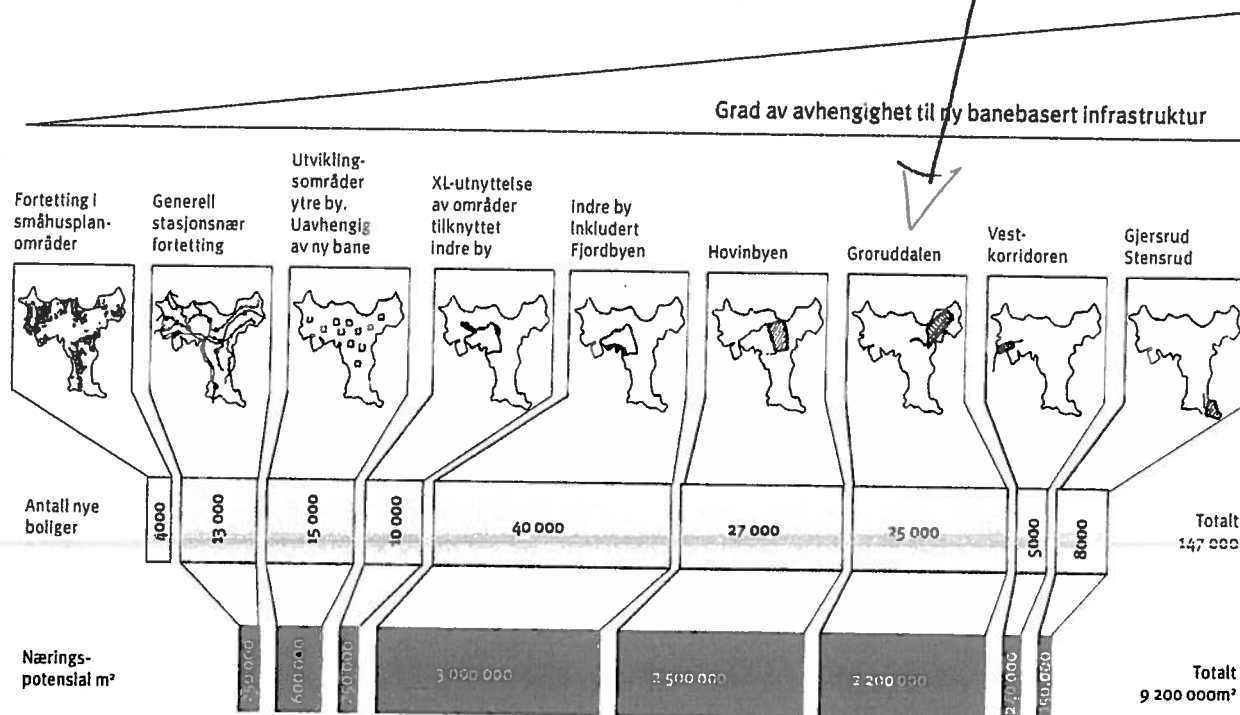

Fig 3.1: Totalt bolig- og næringspotensial og grad av avhengighet til ny banebasert infrastruktur

delvis basert på foreliggende plan- og byggesaksportefølje og delvis en teoretisk-teknisk beregning ut fra ulike parametre. Potensialtallene for Gjersrud-Stensrud er basert på det pågående planarbeidet i området.

Oslo kommune har gjennomført et arealbehovsprosjekt som angir kommunens eget arealbehov fremover. Dette gjelder for eksempel sosial infrastruktur, kollektivtransport, idrettsanlegg og renovasjon. I en vekstpreget byutvikling er det viktig å tilrettelegge for både fleksibilitet og forutsigbarhet i møte med byens dynamikk, samtidig som arealbehov sikres på en hensiktsmessig måte. Den konkrete håndteringen av arealbehovet beskrives i den juridiske arealdelen.

sert utbygging». Hovedprinsippet i «innenfra og ut» er å bruke veksten til å utvide den tette byen i vest, nord og øst. Dette kan karakteriseres som en utvidelse av «indre by» til dens nåværende randsoner. Hovedintensjonen er å skape nye bymessige kvaliteter, samt sikre bærekraft gjennom å utvikle byen over korte avstander som muliggjør gange og sykling. «Desentralisert utbygging» sprer utbygging på større områder, følgelig med en lavere tetthet i indre by og dens randsoner. Alternativet muliggjør større variasjon i utbyggingen og fordeler innsatsen ytterligere utover hele byen.

Alternative plangrep innenfor rammen av en banebasert strategi

Videreføring av banebasert strategi – to alternative rekkefølgeprioriteringer

To mulige byplangrep er utviklet for å drøfte mulige retninger for fremtidig byutvikling. Disse kan karakteriseres som «innenfra og ut» og «desentrali-

Tab 3.2: Områder i strategikart 2030 sortert etter fortetningskategori

FORTETTINGSKATEGORI	KOMMENTAR	OMRADER SOM INNGÅR I KATEGORIEN Områder markert med * overlapper ulike kategorier
Kollektivknutepunkt for bymessig utvikling	Knutepunkt avgrenses til områder med potensial for bymessig utvikling; kobling av to eller flere banebaserte linjer, hvorav en med regional funksjon. Det ønskes høy utnyttelse. Knutepunktene markeres på juridisk arealkart og avgrenses gjennom påfølgende planarbeid. Ved knutepunktutvikling skal det tilrettelegges for arbeidsplassintensiv næringsutvikling.	Lysaker, Skøyen*, Majorstuen, Nydalen, Storo*, Økern*, Breivoll*, Helsfyr, Bryn, Furuset*, Grorud stasjon*, Hauketo* og Ryen*
Prioriterte stasjonsnære områder	Ved stasjonsnære områder langs banenettet som er egnet for stedsutvikling med et betydelig antall boliger skal høyere arealutnyttelse vurderes. Strategikartet viser prioriterte områder, valgt ut på bakgrunn av potensial og rolle.	Røa, Hovseter, Vækerø*, Slemdal, Vinderen, Smestad*, Diakonhjemmet*, Åsjordet, Ullevål, Tåsen, Løren*, Ensjø*, Manglerud*, Oppsal, Holtet, Sæter, Karlsrud*, Lambertseter, Bogerud, Skullerud*, Mortensrud*, Rosenholm*, Holmlia, Tveita*, Haugerud, Trosterud, Linderud, Vollebekk*, Rødtvedt*, Ammerud, Grorud senter*, Rommen, Stovner*, Romsås*
Utviklingsområder i ytre by	Innenfor avgrensningen av det enkelte utviklingsområde foreslås blant annet høy utnyttelse, høy bymessig/arkitektonisk kvalitet, variert arealbruk, utadrettede funksjoner i 1. etg i sentrale gater, grønnstruktur, gode gate- og byrom, integrering av viktige eksisterende stedskvaliteter, god tilgjengelighet, og tilfredsstillende skjerming mot luft- og støyforurensning. I den juridisk bindende arealdelen foreslås krav om felles planlegging	Lilleaker, Skøyen stasjon*, Skøyen nord, Vækerø*, Sogn, Gaustadbekkdalen, Diakonhjemmet*, Smestad*, Frysja, Veitvet, Rødtvet*, Grorud senter*, Grorud stasjon* (påbegynnes), Tveita*, Furuset*, Kjelsrud (påbegynnes), Stubberud (påbegynnes), Aker sykehus, Hasle/Løren*, Økern*, Ulven, Valle/Hovin, Bryn*, Ensjø*, Breivoll vest*, Breivoll Øst*, Vollebekk*, Romsås*, Stovner*, Lambertseter/Karlsrud*, Rosenholm*, Ryen/Manglerud* (påbegynnes), Skullerud*, Hauketo*, Mortensrud, Gjersrud-Stensrud (påbegynnes), Nedre Rommen (påbegynnes)
Utviklingsområder i indre by	I juridisk bindende arealdel er Fjordbyen og Nydalen markert som transformasjonsområder. Her vil utnyttelse avklares i påfølgende reguleringsprosesser. Områdene som er markert som utviklingsområder i indre by i juridisk arealkart skal vurderes med høy tetthet og sikres høy bymessig/arkitektonisk kvalitet, grønnstruktur og gode gate- og byrom. Områdene skal videreføre omkringliggende nettverk av offentlige rom og forbindelser.	Fjordbyen, Nydalen (T-områder i juridisk kart). Se for øvrig strategisk og juridisk arealkart

Tab 3.3: Periodisering av bolig- og næringspotensial forutsatt tilstrekkelig infrastrukturinvesteringer

OMRÅDE	2011-2022	2023-2030		2031-2050		
	NÆRING, inkl. sosial infrastruktur (m2)	BOLIG (antall)	NÆRING, inkl. sosial infrastruktur (m2)	BOLIG (antall)	NÆRING, inkl. sosial infrastruktur (m2)	BOLIG (antall)
A. Indre by inkl. Fjordbyen	1 800 000	24 000	1 200 000	16 000		
B. Transformasjons- og utviklingsområder ytre by	2 336 500	29 000	2 181 400	29 000	1 228 400	15 300
C. Generell stasjonsnær fortelling i ytre by	160 000	3300		4000		
D. Fortetting i områder hvor smahusplanen gjelder	1 420 000	15 200		9 000	39 700	200
E. Gjersrud-Stensrud	390 000	6000		8 000	112 000	2800
F. XL-utnyttelse av områder i tilknytning til indre by	166 500	4500		8 000	980 000	10 600
G. Østmarken	126 000	6 300	126 000	6 300	96 700	1 700
H. Østmarken	3 500	500		500		
I. Østmarken	81 500	3500	37 500	2 000	112 500	6 000
J. Østmarken	54 000	2200	81 500	4000	81500	2000
K. Østmarken	27 500	1300		2800	54 000	1000
L. Østmarken	4 144 000	66 300	3 626 400	57 800	1422400	23 300
M. Østmarken						
N. Østmarken						
O. Østmarken						
P. Østmarken						
Q. Østmarken						
R. Østmarken						
S. Østmarken						
T. Østmarken						
U. Østmarken						
V. Østmarken						
W. Østmarken						
X. Østmarken						
Y. Østmarken						
Z. Østmarken						
AA. Østmarken						
AB. Østmarken						
AC. Østmarken						
AD. Østmarken						
AE. Østmarken						
AF. Østmarken						
AG. Østmarken						
AH. Østmarken						
AI. Østmarken						
AJ. Østmarken						
AK. Østmarken						
AL. Østmarken						
AM. Østmarken						
AN. Østmarken						
AO. Østmarken						
AP. Østmarken						
AQ. Østmarken						
AR. Østmarken						
AS. Østmarken						
AT. Østmarken						
AU. Østmarken						
AV. Østmarken						
AW. Østmarken						
AX. Østmarken						
AY. Østmarken						
AZ. Østmarken						
BA. Østmarken						
BB. Østmarken						
BC. Østmarken						
BD. Østmarken						
BE. Østmarken						
BF. Østmarken						
BG. Østmarken						
BH. Østmarken						
BI. Østmarken						
BJ. Østmarken						
BK. Østmarken						
BL. Østmarken						
BM. Østmarken						
BN. Østmarken						
BO. Østmarken						
BP. Østmarken						
BQ. Østmarken						
BR. Østmarken						
BS. Østmarken						
BT. Østmarken						
BU. Østmarken						
BV. Østmarken						
BW. Østmarken						
BX. Østmarken						
BY. Østmarken						
BZ. Østmarken						
CA. Østmarken						
CB. Østmarken						
CC. Østmarken						
CD. Østmarken						
CE. Østmarken						
CF. Østmarken						
CG. Østmarken						
CH. Østmarken						
CI. Østmarken						
CJ. Østmarken						
CK. Østmarken						
CL. Østmarken						
CM. Østmarken						
CN. Østmarken						
CO. Østmarken						
CP. Østmarken						
CQ. Østmarken						
CR. Østmarken						
CS. Østmarken						
CT. Østmarken						
CU. Østmarken						
CV. Østmarken						
CW. Østmarken						
CX. Østmarken						
CY. Østmarken						
CZ. Østmarken						
DA. Østmarken						
DB. Østmarken						
DC. Østmarken						
DD. Østmarken						
DE. Østmarken						
DF. Østmarken						
DG. Østmarken						
DH. Østmarken						
DI. Østmarken						
DJ. Østmarken						
DK. Østmarken						
DL. Østmarken						
DM. Østmarken						
DN. Østmarken						
DO. Østmarken						
DP. Østmarken						
DQ. Østmarken						
DR. Østmarken						
DS. Østmarken						
DT. Østmarken						
DU. Østmarken						
DV. Østmarken						
DW. Østmarken						
DX. Østmarken						
DY. Østmarken						
DZ. Østmarken						
EA. Østmarken						
EB. Østmarken						
EC. Østmarken						
ED. Østmarken						
EE. Østmarken						
EF. Østmarken						
EG. Østmarken						
EH. Østmarken						
EI. Østmarken						
EJ. Østmarken						
EK. Østmarken						
EL. Østmarken						
EM. Østmarken						
EN. Østmarken						
EO. Østmarken						
EP. Østmarken						
EQ. Østmarken						
ER. Østmarken						
ES. Østmarken						
ET. Østmarken						
EU. Østmarken						
EV. Østmarken						
EW. Østmarken						
EX. Østmarken						
EY. Østmarken						
EZ. Østmarken						
FA. Østmarken						
FB. Østmarken						
FC. Østmarken						
FD. Østmarken						
FE. Østmarken						
FF. Østmarken						
FG. Østmarken						
FH. Østmarken						
FI. Østmarken						
FJ. Østmarken						
FK. Østmarken						
FL. Østmarken						
FM. Østmarken						
FN. Østmarken						
FO. Østmarken						
FP. Østmarken						
FQ. Østmarken						
FR. Østmarken						
FS. Østmarken						
FT. Østmarken						
FU. Østmarken						
FV. Østmarken						
FW. Østmarken						
FX. Østmarken						
FY. Østmarken						
FZ. Østmarken						
GA. Østmarken						
GB. Østmarken						
GC. Østmarken						
GD. Østmarken						
GE. Østmarken						
GF. Østmarken						
GG. Østmarken						
GH. Østmarken						
GI. Østmarken						
GJ. Østmarken						
GK. Østmarken						
GL. Østmarken						
GM. Østmarken						
GN. Østmarken						
GO. Østmarken						
GP. Østmarken						
GQ. Østmarken						
GR. Østmarken						
GS. Østmarken						
GT. Østmarken						
GU. Østmarken						
GV. Østmarken						
GW. Østmarken						
GX. Østmarken						
GY. Østmarken						
GZ. Østmarken						
HA. Østmarken						
HB. Østmarken						
HC. Østmarken						
HD. Østmarken						
HE. Østmarken						
HF. Østmarken						
HG. Østmarken						
HH. Østmarken						
HI. Østmarken						
HJ. Østmarken						
HK. Østmarken						
HL. Østmarken						
HM. Østmarken						
HN. Østmarken						
HO. Østmarken						
HP. Østmarken						
HQ. Østmarken						
HR. Østmarken						
HS. Østmarken						
HT. Østmarken						
HU. Østmarken						
HV. Østmarken						
HW. Østmarken						
HX. Østmarken						
HY. Østmarken						
HZ. Østmarken						
IA. Østmarken						
IB. Østmarken						
IC. Østmarken						
ID. Østmarken						
IE. Østmarken						
IF. Østmarken						
IG. Østmarken						
IH. Østmarken						
II. Østmarken						
IJ. Østmarken						
IK. Østmarken						
IL. Østmarken						
IM. Østmarken						
IN. Østmarken						
IO. Østmarken						
IP. Østmarken						
IQ. Østmarken						
IR. Østmarken						
IS. Østmarken						
IT. Østmarken						
IU. Østmarken						
IV. Østmarken						
IW. Østmarken						
IX. Østmarken						
IY. Østmarken						
IZ. Østmarken						
JA. Østmarken						
JB. Østmarken						
JC. Østmarken						
JD. Østmarken						
JE. Østmarken						
JF. Østmarken						
JG. Østmarken						
JH. Østmarken						
JI. Østmarken						
IJ. Østmarken						
JK. Østmarken						
IL. Østmarken						
JM. Østmarken						
JN. Østmarken						
JO. Østmarken						
JP. Østmarken						
JQ. Østmarken						
JR. Østmarken						
JS. Østmarken						
JT. Østmarken						
JU. Østmarken						
JV. Østmarken						
JW. Østmarken						
JX. Østmarken						
JY. Østmarken						
JZ. Østmarken						
KA. Østmarken						
KB. Østmarken						
KC. Østmarken						
KD. Østmarken						
KE. Østmarken						
KF. Østmarken						
KG. Østmarken						
KH. Østmarken						
KI. Østmarken						
KJ. Østmarken						
KK. Østmarken						
KL. Østmarken						
KM. Østmarken						
KN. Østmarken						
KO. Østmarken						
KP. Østmarken						
KQ. Østmarken						

KOMMUNEPLAN FOR OSLO

AREALBRUKSTRATEGI MOT 2030

KOLLEKTIVKNUTEPUNKT
Omskide med potensial for bymessig utvikling og kobling av to eller flere baneetasjer linjer, hvorav en med regional funksjon. Herav se elektrifisering.

PRIORITERTE STASJONSNÆRE OMRÅDER
Om åide med i banefle, tog, busslinje og sykkelstasjon samt
arealpotensial. Mayore arealutnyttelse vurderes.

UTVIKLINGSSOMRÅDER I INDRE BY

Om ideer for bymæssig udvikling. Angår i juridisk anvendelse som transformationer, eller udviklingsmæssige Transformationsområder. Hver af gade og bystruktur, udviklingsområder bygger på eksisterende strukturer. Hver udviklingsområde

UTVIKLINGSOMRÅDER I YTRE BY

Order for bypassing unfilling. Blade transformations. of
unfilling some order, men might seem to say: perhaps instead they
re-abstracted

TERMINALOMRÅDER

11

REKISTERENDE TOG

ROMERIKSPORTEN/FOLLOBANE I TUNNEL

EKSISTERENDE / NY T-BANE

Page 10 of 10

ERSISTERENDE / NY TRIKK

YİYE TRASEER/TUNNELER TOG/T-BANE

JOVENVEINETT MED KOLLEKTIVIT

OVLEDVINE I MED KOLLEKTIVFELI

ØA- /MANGLERUD-/FILIPSTADTUNNEL

RØNNSTRUKTUR

ARKA MED MARKAGREN

KTIVITETSSONE MARKA

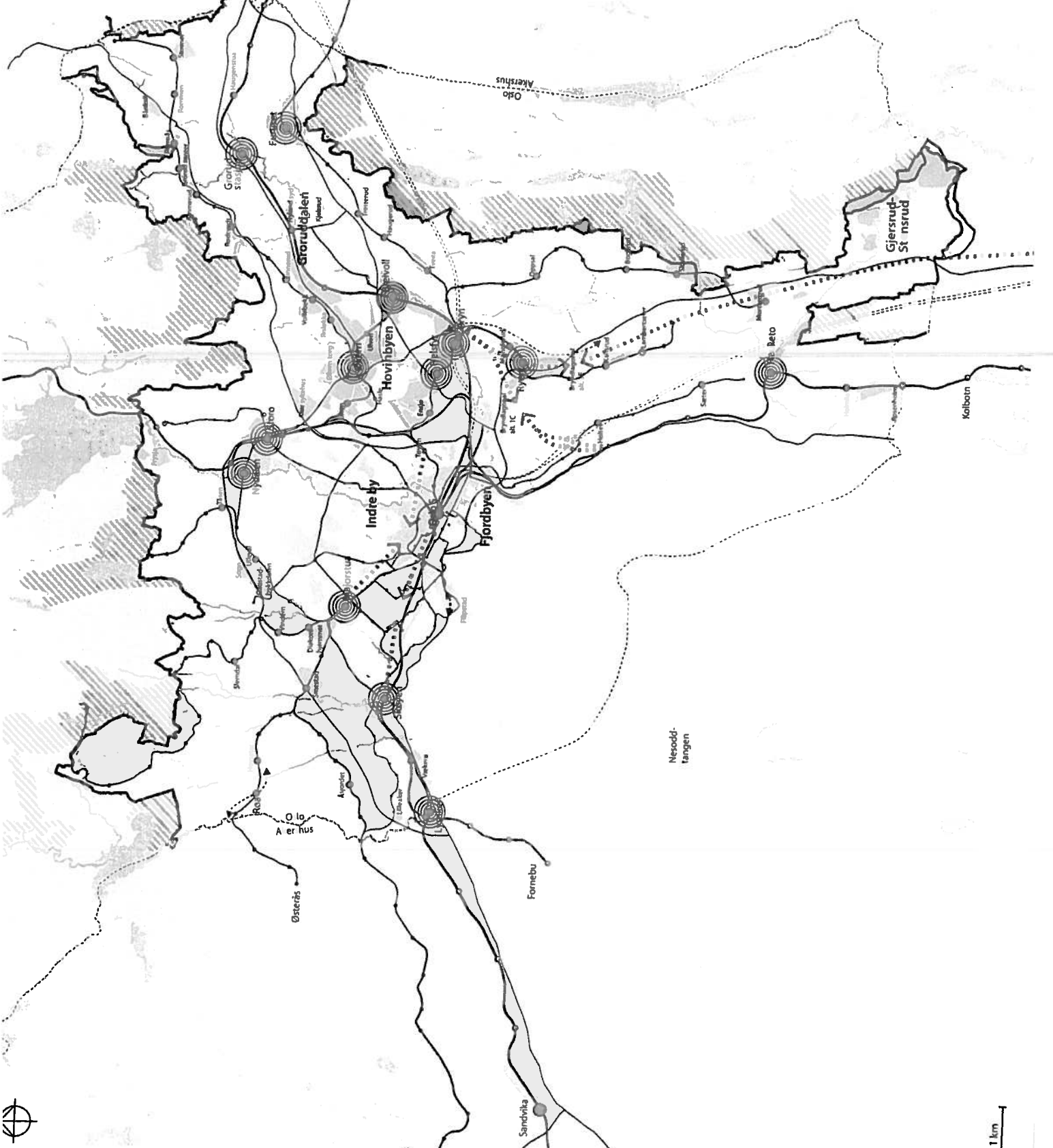
ULIGE ENDRINGER AV MARKAGRENCA

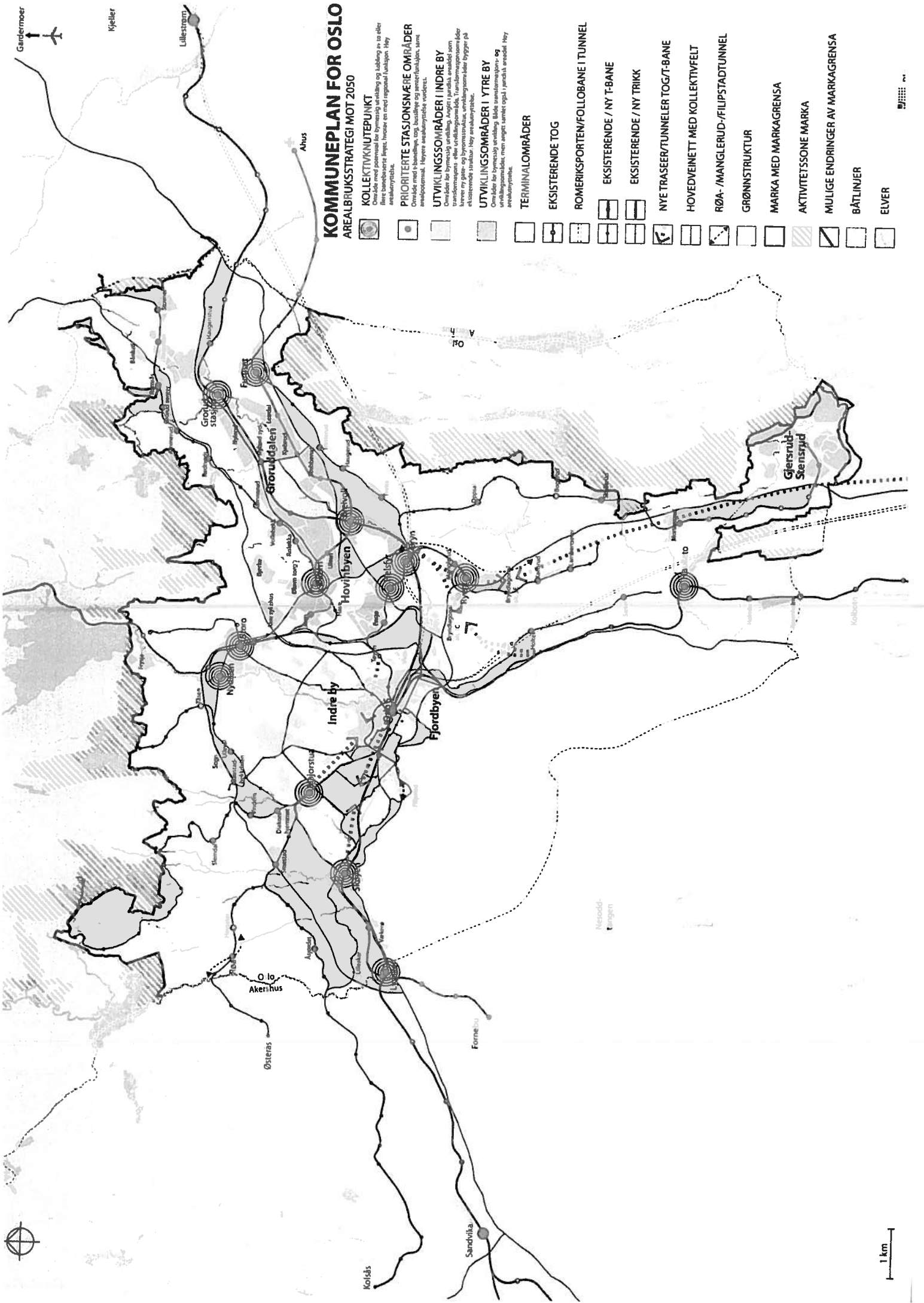
2000

OUTLINE

VER

Plan-oz

KOMMUNEPLAN FOR OSLO

AREALBRUKSTRATEGI MOT 2050

- KOLLEKTIVKNUTEPUNKT**
Område med potensial for bymessig utvidelse og kobling av to eller flere transporterte leger, hovedtvei eller regional knutepunkt. Høy arealdensitet.
- PRIORITERTE STASJONSNÆRE OMRÅDER**
Område med t-banestasjon, busstasjon og sentrumkjerne, samt arealdensitet. Høy arealdensitet.
- UTVIKLINGSSOMRÅDER I INDRE BY**
Område for utvidelse av eksisterende eller ny bymessig utvidelse, transformasjon eller utviklingsområde. Tette bebyggelse og høye bygninger, og bymessig utvidelse. Høy arealdensitet.
- UTVIKLINGSSOMRÅDER I YTRE BY**
Område for bymessig utvidelse, transformasjon eller utviklingsområde, men uten sentrumkjerne og arealdensitet. Høy arealdensitet.
- TERMINALOMRÅDER**
- EKSISTERENDE TOG**
- ROMERIKSPORTEN/FOLLOBANE I TUNNEL**
- EKSISTERENDE / NY T-BANE**
- EKSISTERENDE / NY TRIKK**
- NYE TRASEER/TUNNELER TOG/T-BANE**
- HOVEDVEIETT MED KOLLEKTIVFELT**
- RØDA- /MANGLERUD-/FLIPSTADTUNNEL**
- GRØNNSTRUKTUR**
- MARKA MED MARKAGRENSA**
- AKTIVITETSSONE MARKA**
- MULIGE ENDRINGER AV MARKAGRENSA**
- BÅTLINJER**
- ELVER**

6 Bestemmelser

Ovennevnte juridisk bindende plankart utgjør sammen med planbestemmelsene arealdelens juridisk bindende dokumenter. Til sammen skal disse angi hovedtrekkene i den fremtidige arealdisponeringen og sette rammer og betingelser både for nye reguleringsplaner og for byggesaksbehandlingen, samt gi forutsigbarhet overfor innbyggere, grunneiere og utbyggere.

Planbestemmelsene er generelle og tematiske bestemmelser, bestemmelser til arealformål og bestemmelser knyttet til hensynssoner/temakart. Det er bestemmelser både til hele og deler av planområdet, og der annet ikke er angitt gjelder de både for byggesak og regulering. Lovhjemmel er oppgitt i hvert punkt og refererer til plan- og bygningsloven 2008 (pbl) der annet ikke er oppgitt.

Der det er behov for å konkretisere ulike fagtemaer ved å gi overordnede føringer, men ikke juridisk bindende bestemmelser, er retningslinjer benyttet. Retningslinjer er også benyttet for å utdype og gi tolkningsgrunnlag for bestemmelsenes innhold. Retningslinjene er ikke selvstendig hjemmelsgrunnlag for vedtak, men retningsgivende som vurderingsgrunnlag for kommunens plan- og byggesaksbehandling.

Av praktiske grunner er innholdet strukturert etter inndeling i pbl:

- Generelle og tematiske bestemmelser §§ 1-9 (gir definisjoner, rammer, informasjon og kvalitetskrav av generell og overordnet karakter, jf. pbl § 11-9)

- Bestemmelser knyttet til arealformål §§ 10-13 (gir tilsvarende føringer for planens ulike arealformål, jf. pbl §§ 11-10 og 11-11)
- Bestemmelser knyttet til hensynssoner §§ 14-17 (gir tilsvarende føringer for ulike hensynssoner, jf. pbl § 11-8)

Retningslinjene følger etter den enkelte planbestemmelse og er skrevet i kursiv.

Kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer:

§ 1 Virkninger av planen

§ 1.1 Planens virkeområde

Planen gir rammer for planlegging, forvaltning og utbygging i Oslo kommune, som vist på hovedkart 1-2, hensynssonekart 2-2 samt temakart T1, T2/T3, T4, T5, T6 og T7 (alle datert 04.12.2013).

Følgende temakart er juridisk bindende:

T1 (støy), T4 (naturmiljø), T6 (storulykke) og T7 (blågrønn struktur i byggesonen).

§ 1.2 Forholdet mellom kommuneplanen og eldre kommunedelplaner

Kommunedelplaner vedtatt før kommuneplanens arealdel gjelder så langt de ikke er i strid med denne planen. Kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer skal i tillegg supplere gjeldende kommunedelplaner.

§ 1.3 Forholdet mellom kommuneplanen og eldre reguleringsplaner

Reguleringsplaner vedtatt før kommuneplanens arealdel gjelder så langt de ikke er i strid med denne planen. Kommuneplanens bestemmelser og retningslinjer skal i tillegg supplere gjeldende reguleringsplaner.

Når arealformål til samferdsel og teknisk infrastruktur ikke fremgår av plankartet, er de eksisterende reguleringer av slike anlegg ikke i motstrid med denne planen og gjelder foran plankartet.

§ 2 Formålet med planen

§ 2.1 Formålet med planen

1. Kommuneplanens arealdel skal sikre en bærekraftig og klimanøytral byutvikling som ivaretar og videreutvikler byens bymessige, naturgitte og historiske kvaliteter, som byens landskap, blågrønn struktur og byområder med ulike byplangrep, arkitektur- og kulturminnekvaliteter.

2. Arealdelen skal sikre og videreutvikle areal for nødvendig vekst i bolig- og næringsutvikling og sosial, blågrønn og teknisk infrastruktur.
3. Det tilrettelegges for et utbyggingsmønster innenfor byggesonen basert på prinsipper for samordnet areal- og transport og videreutvikling av et effektivt og miljøvennlig transportsystem for gods- og persontransport.
4. Hensynet til bokvalitet, uterommenes kvalitet og barns oppvekstvilkår skal ivaretas i plan- og byggesaksbehandlingen.

Retningslinjer:

- *Byens fellesarealer, -anlegg og -bygninger bør gis høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet og være allment tilgjengelig.*
- *Oslo skal gjennom innovativ arkitektur tilstrebe å være et fremtidsrettet forbilde på livskvalitet, åpenhet og bærekraft.*

§ 3 Plankrav

§ 3.1 Plankrav (jf. pbl §§ 11-9 og 12-1)

Innenfor område markert som H810-1 (Stubberud, Furuset, Vækerø, Skøyen og Gjersrud-Stensrud) skal det foreligge godkjent områderegulering før utbygging tillates.

§ 3.2 Presisering av plankrav (jf. pbl §§ 11-10 nr.1 og § 12-1)

1. Krav om reguleringsplan på grunn av tiltakets konsekvenser – Etablering eller bruksendring som medfører økt miljøbelastning for omgivelsene i form av trafikk, støy og forurensning eller medfører andre vesentlige negative virkninger for nærmiljøet krever reguleringsplan.
2. Områder avsatt til bebyggelse og anlegg, unntatt utviklingsområder i ytre by, kollektivknutepunkter, transformasjonsområder, hensynssone/båndleggingssone for kulturmiljø/naturmiljø eller regulert til bevaring: Kommunen kan gi unntak fra krav om detaljregulering for oppføring av nybygg/tilbygg/påbygg og bruksendring på tomteareal under 1500 m², dersom følgende kriterier oppfylles:

Generelt:

- a. Tiltak skal opprettholde områdets gate- og byroms-

struktur, bebyggelsesstruktur samt dominerende volum og høyder på eksisterende bebyggelse, der- som annet ikke fremgår av godkjent plan. For u-områder i indre by kan det vurderes høyere gesimshøyder i henhold til § 11.1.2.

- b. Tiltaket ivaretar bestemmelser og retningslinjer i denne planen.
- c. Forholdet til annet lovverk er ivaretatt.
- d. For prosjekter med mer enn 60 prosent boliger kan det gis unntak for tomter inntil 2 500 m².

Indre by:

- e. Boligandelen utgjør følgende prosentandel av enkeltprosjekters bruksareal (BRA): minimum 20 prosent i Sentrum (U1), minimum 50 prosent i Kvadraturen, sentrumsranden og knutepunkter (U2), Akerselva og andre områder (U3) og strøgsgater (U4), maksimum 10 prosent i institusjonelle utviklingsområder (U5) og minimum 80 prosent i øvrige områder.
- f. Det etableres publikumsrettede funksjoner mot strøgsgater (U4) og gater/byrom i Kvadraturen.

Ytre by:

- g. Områdets dominerende arealformål opprettholdes.

Retningslinjer:

- For mindre tiltak som ikke faller inn under pbl § 12-1 kan plankravet fravikes selv om tomtestørrelsen overstiger 1500 m².
- I områder med i hovedsak boligformål bør boligformålet søkes opprettholdt.
- Med «område» menes det aktuelle kvartal/husrekke samt tilgrensende kvartaler.

§ 4 Vei (jf. pbl § 11-9 nr.3)

§ 4.1 Vei/gate

Ved regulering av nye gate- og veianlegg skal god og trafikksikker fremkommelighet for gående og syklende ivaretas. Anlegg i lokalsentra og sentrum innenfor Ring 1 eller langs strøgsgater skal ha høy estetisk og materialmessig kvalitet.

Retningslinjer:

- Offentlig teknisk infrastruktur skal søkes utformet i samsvar med de til enhver tids gjeldende tekniske standarder/normaler for Oslo kommune og anlagt slik at det sikres tilgang for nødvendig drift og vedlikehold.
- Gate- og veianlegg utenfor Ring 1, som omfattes av plan for hovedsykkelveinettet, skal søkes anlagt med sykkeltrasé, eller anvist med alternativ rute som utbygges sammen med gate- og veianlegget.

§ 4.2 Vannforsyning, avløp og overvann (jf. pbl § 11-9 nr.3)

1. Overvann skal fortrinnsvis tas hånd om lokalt og åpent, dvs. gjennom infiltrasjon og fordøyning i grunnen og åpne vannveier, utslipp til resipient, eller på annen måte utnyttet som ressurs, slik at vannets naturlige kretsløp overholdes og naturens selvrensingsevne utnyttes.
2. Bygninger og anlegg skal utformes slik at naturlige flomveier bevares og tilstrekkelig sikkerhet mot oversvømmelse oppnås.

Retningslinjer:

- Overvannshåndtering bør også planlegges som et bruks- og opplevelseselement i utearealer.
- Oslo kommunes veileder for overvannshåndtering er retningsgivende for overvannshåndteringen.
- Naturlige flomveier fremkommer på kommunes kart over urbane dreneringslinjer.
- Oslo kommunes til enhver tid gjeldende norm for Blågrønn faktor (BGF), Grønn arealfaktor (GAF) eller tilsvarende metode, er retningsgivende for å sikre tilstrekkelige arealer og opparbeiding av disse for vannhåndtering og vegetasjon.

§ 4.3 Fjernvarme (jf. pbl § 11-9 nr.3)

1. Byggverk som ligger innenfor område hvor det etter energiloven av 29.06.1990 er gitt konsesjon for fjernvarme skal tilknyttes fjernvarmeanlegget og tilrettelegges for forsyning av vannbåren varme i henhold til de enhver tid gjeldende retningslinjer vedtatt av bystyret.

Retningslinjer – Alternativ 1:

- Krav om tilknytning til fjernvarme kan fravikes:
 - For søknadspliktige hovedombygginger som oppfyller kriterier til netto oppvarmingsbehov for lavenergi klasse 1 i NS3700 for boligbygg eller lavenerginivå i NS3701 for næringsbygg.
 - For nybygg som oppfyller kriterier til netto oppvarmingsbehov for passivhus i NS3700 for boligbygg eller NS3701 for næringsbygg. Den til enhver tid gjeldende versjon av standardene skal legges til grunn for beregningen.
 - Når varmebehovet dekkes i sin helhet av annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet eller fossile brenslers, eller netto varmebehov er mindre enn 15 000 kWh/år.
 - Når det er tvilsomt om fjernvarme vil bli ført frem til tomten i løpet av de nærmeste 5 år.

Retningslinjer – Alternativ 2:

- Krav om tilknytning til fjernvarme kan fravikes:
 - Når Hafslund ikke ønsker å tilby tilknytning
 - Når det er tvilsomt om fjernvarme vil bli ført frem til tomten i løpet av de nærmeste 5 år.
- I vurderingen av om det skal gjøres unntak fra tilknytningsplikten etter § 27-5, bør det tillegges særlig vekt dersom den alternative løsningen er innovativ og prøver ut ny teknologi som gir miljømessige og klimamessige bedre løsninger enn fjernvarme.

§ 5 Rekkefølgekrav

§ 5.1 Rekkefølgekrav (jf. pbl § 11-9 nr.4)

1. I reguleringsplan skal det vurderes å stille rekkefølgekrav for nødvendig teknisk infrastruktur, blågrønn struktur, offentlige rom (gater og plasser), energiforsyning, omlegging/kabling av høyspentlinjer, uteoppholdsareal, samt leke- og idrettsområder og kulturelle funksjoner.
2. Blågrønn struktur, herunder overflatevann, vegetasjon og utearealer, skal være opparbeidet før brukstillatelse gis.

§ 6 Funksjonskrav

§ 6.1 Universell utforming (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. Ved utarbeidelse av reguleringsplaner skal det redigjøres for hvordan universell utforming sikres, både internt i planområdet og i forhold til tilstøtende eiendommer.

Retningslinjer:

- Viktige bevaringsverdige bygg og anlegg, med publikumsrettede funksjoner, skal søkes utformet etter prinsippet om universell utforming innenfor rammen av byggets arkitektonisk strukturerende elementer.

§6.2 Vann- og vegetasjonskvaliteter ved tiltak (jf. pbl §§ 11-9 nr. 3, nr.5 og nr. 6)

1. Ved regulering og søknad om tiltak skal det, i tillegg til leke- og oppholdsarealer, sikres tilstrekkelig areal for lokal åpen overvannshåndtering, infiltrasjon til grunnen og vegetasjon.

Retningslinjer:

- Oslo kommunes til enhver tid gjeldende norm for Blågrønn faktor (BGF), Grønn arealfaktor (GAF) eller tilsvarende metode, er retningsgivende for å sikre tilstrekkelige arealer og opparbeiding av disse for vannhåndtering og vegetasjon.
- Arealer benyttet til BGF/GAF kan også benyttes til andre formål som ikke er i konflikt med BGF/GAF (for eksempel leke- og oppholdsareal eller uteareal).
- Følgende minimumsfaktorer iht. norm for BGF anbefales sikret:

1. Prosjekter i indre by (jf. bestemmelsesgrense/kollektivknutepunkter (som vist på plankartet): 0,7
2. Prosjekter i ytre by: 0,8
3. Allment tilgjengelige gater og plasser: 0,3.

§6.3 Skoler og barnehager (jf. pbl §§ 11-9 nr.5 og 11-10 nr.2)

1. Skoleanlegg og større barnehager skal tilrettelegges som lokal møteplass, for eksempel for kultur-, idretts- og fritidsaktiviteter i nærmiljøet. Ved større utbygginger av skoleanlegg skal flerbrukshall vurderes innpasset i anlegget.

2. Skoleanlegg og barnehager skal gis høy arkitektonisk kvalitet i utformingen.

§ 6.4 Utearealer for boliger, skoler og barnehager (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. Ved regulering og søknad om tiltak skal det sikres og dokumenteres tilstrekkelig, gode og solfylte leke- og oppholdsareal egnet for variert fysisk aktivitet for aktuelle alders- og brukergrupper. Terreng og vegetasjon som skaper identitet og/eller tilfører kvaliteter og variasjon i leke- og oppholdsarealene skal søkes bevart. Arealene skal opparbeides samtidig med bebyggelsen eller nærmeste etterfølgende sommerperiode.

Retningslinjer:

- Ved regulering og søknad om tillatelse bør det dokumenteres i hvilken grad utearealer sikres i henhold til de enhver tids gjeldende normer/retningslinjer.

§ 6.5 Utomhusplan (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. Ved regulering eller søknad om tillatelse kan kommunen kreve utomhusplan for disponering av byggetomta i fastsatt målestokk. Denne skal vise både eksisterende og planert terreng for eiendommen og terrengtilpasning til naboeiendommene, samt bruk og opparbeidelse av utearealene.

Retningslinjer:

Utomhusplan bør vise:

- omsøkt tiltak og eventuell eksisterende bebyggelse på eiendommen
- eksisterende og planlagt terreng samt terrengtilpassing mot naboeiendommene
- gangareal, uteoppholdsareal, lekearealer og annen disponering av ubebygde arealer
- parkeringsareal og snuplass for bil på egen grunn
- eksisterende trær som skal bevares/felles og ny vegetasjon
- gjerder, støttemurer, levegger/støyskjermer og andre konstruksjoner
- returpunkt, avfallsbrønner og avfallsbeholdere, samt tilgang til disse med renovasjonskjøretøy
- håndtering av overvann og snø

Der kommunen finner det nødvendig vil det kunne kreves ytterligere dokumentasjon.

§ 6.6 Skilt og reklame (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. Innholdet i forskrift for skilt og reklame vedtatt av Oslo bystyre 17.06.2009, revidert 20.11.2013, skal legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen, og følger som vedlegg til kommuneplanens arealdel.

§ 6.7 Parkering (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. Nødvendig arealer for varelevering og oppstillingsplass for bil og sykkel skal sikres i plan- og byggesaker.

Retningslinjer:

- De til enhver tid gjeldende parkeringsnormer for bolig og næring skal være retningsgivende for plan- og byggesaksbehandlingen.
- Ved allment tilgjengelige parkeringsanlegg bør det etableres ladestasjoner for elbiler.
- Ved regulering av stasjoner og holdeplasser på banenettet bør det avsettes overdekket areal til sykkelparkering med tilstrekkelig kapasitet.

§ 6.8 Boligtyper og leilighetsstørrelser (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. I reguleringsplaner kan boligtyper og -størrelser fastsettes for å kunne tilby et bredt spekter av boligtyper og -størrelser i de ulike byområdene.

Retningslinjer:

- Den til enhver tid gjeldende norm for leilighetsfordeling skal være retningsgivende ved plan- og byggesaksbehandlingen, i de bydeler den gjelder for. For å oppnå en mer balansert leilighetssammensetning i større byområder med ensidig leilighets-sammensetning bør normen kunne fravikes.

§ 7 Miljøkvalitet, estetikk, natur og landskap

§ 7.1. Støy (jf. pbl § 11-9 nr.6)

1. Temakart for støy T1, datert 04.12. 2013, skal legges til grunn i plan- og byggesaksbehandlingen.
2. Dokumentasjonskrav:
 - a. Ved regulering, der støyforholdene overskrider anbefalt grense i de til enhver tid gjeldende statlige retningslinjer for støy i arealplanleggingen, skal støyforholdene dokumenteres.
 - b. For byggesaker med støyfølsomt bruksformål i små-

husområder i område C, angitt på temakart T1 for støy (deriblant områder innenfor Småhusplanen, S-4220), må plan for tiltak som dokumenterer støy-nivå foreligge sammen med søknad om tillatelse til tiltak.

3. For støyfølsomt bruksformål gjelder, iht. temakart for støy:

- a. Utenfor avvikssonen, område A, gjelder de anbefalte støygrensene i de til enhver tid gjeldende statlige retningslinjer for støy i arealplanleggingen.
- b. I avvikssonen, område B, kan bebyggelse med støyfølsomt bruksformål etableres i gul og rød sone (deriblant områder innenfor Småhusplanen, S-4220). Boliger skal ha minimum en fasade som vender mot stille side. Halvparten av oppholdsrom og minimum et soverom skal vende mot stille side. Det skal tilbys bruksmessig egnede private eller felles private uteoppholdsareal med soner med støy-nivå under anbefalt grense, iht. tabell 1 i T-1442/12.
4. Stille områder (områder med særlig hensyn til friluftsliv i lite støypåvirkede omgivelser), angitt på temakart for støy: Ny og vesentlig utvidelse av støyende virksomhet i henhold til de til enhver tid gjeldende statlige retningslinjer for støy i arealplanleggingen, skal søkes lokalisert og utformet slik at støypåvirkningen i stille områder forblir uendret eller dempes.

§ 7.2 Luftkvalitet (jf. pbl § 11-9 nr.6)

1. Ved regulering og søknad om tiltak som er følsomme for luftforurensning skal det vurderes gjennomført tiltak for å sikre tilfredsstillende luftkvalitet.

Retningslinjer:

- Temakart luftsoner T2 og T3, datert 04.12. 2013, skal være retningsgivende for plan- og byggesaksbehandlingen. Ved regulering av og søknad om tiltak som er følsomme for luftforurensning, skal anbefalte grenser for luftkvalitet i T-1520 (// de til enhver tid gjeldende statlige retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen) være retningsgivende.

§ 7.3 Estetikk, byforming og landskapstilpasning (jf. pbl § 11-9 nr.6)

1. Bebyggelse og anlegg skal lokaliseres slik at viktige stier/banetråkk (stier fra boligområder til offentlige funksjoner som skole, barnehage og kollektivholderplasser), landskaps- og vegetasjonselementer sikres.
2. Tiltak skal utformes bevisst i forhold til viktige siktlinjer i byen, betydningsfulle byggverk, viktige kulturminner og landskapstrekk og slik at material- og volummessige gode overganger til eksisterende bebyggelse og terreng ivaretas.
3. Særlig høy arkitektonisk kvalitet på allment tilgjengelige bygg og anlegg skal sikres i plan- og byggesaksbehandlingen.
4. Innholdet i Juridisk bindende retningslinjer for endringsarbeider på tak, for Torshovkvarталene, fastsatt 17.10. 2001, gjelder for plan- og byggesaksbehandlingen og følger som vedlegg til kommuneplanens arealdel.
5. Nye gater og byrom skal i størst mulig grad følge eksisterende terreng. Viktige historiske spor skal ivaretas.
6. For gater og byrom i Indre by:
 - a. Overbygging av gater og byrom tillates bare i forbindelse med betydelige barrierer som jernbanespor, trafikerte gater/veier og lignende.
 - b. Eksisterende gater og byroms avgrensning og linjeføring skal være førende for utforming av nye prosjekter. Sammenslåing av eksisterende kvartaler og gjenbygging av gater tillates ikke.

§ 7.4 Kabler og ledninger (jf. pbl § 11-9 nr.6)

1. Nye og større utvidelser av kabel- og ledningsanlegg i byggesonen skal legges i grunnen.

§ 7.5 Antennemaster og anlegg for mobilt kommunikasjonsnett (jf. pbl § 11-9 nr.6 og 7)

1. Plassering av antennemaster i friområder, strandsonen, vernede naturområder eller på bevaringsverdige bygninger tillates ikke.

§ 7.6 Naturmiljø (jf. pbl § 11-9 nr.6)

1. Temakart naturmiljø T4, datert 04.12.2013, skal legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.

2. For områder med registrerte naturverdier vist på temakart for naturmiljø gjelder følgende bestemmelser: I områder hvor det er registrert naturverdier med nasjonal verdi (A-områder) tillates ikke tiltak som kan forringe naturverdiene. I områder hvor det er registrert naturverdier med regional verdi (B-områder) skal det foreligge særlige grunner for å tillate tiltak som kan forringe naturverdier. I områder hvor det er registrert naturverdier med lokal verdi (C-områder) skal tiltak som kan forringe naturverdiene søkes unngått. For verneverdige kulturminner og kulturmiljøer angitt på Byantikvarens Gule liste, som helt eller delvis faller sammen med overnevnte lokaliteter, skal hensynet til naturverdiene balanseres mot hensynet til skjøtsel, vedlikehold og annen ivaretagelse av kulturminneverdiene.
3. Ved regulering skal verdifull vegetasjon og trær sikres.

Retningslinjer:

- I byggesonen skal større trær søkes bevart. Større trær defineres som trær med stammeomkrets over 150 centimeter, målt 1 meter over terreng.
- Det bør ikke gjennomføres tiltak som skader større trærers røtter og krone eller reduserer trærnes vekstvilkår (foruten felling av døde eller dokumentert syke trær).
- Før tiltak eventuelt tillates i områder hvor det er registrert naturverdier med regional og lokal verdi, skal naturverdiene være grundig utredet og vurdert.
- I områder hvor det er registrert naturverdier med regional verdi skal tiltak som hovedregel underordnes naturverdiene. Det skal gjennomføres avbøtende tiltak for å forebygge skade på naturforekomsten av tiltaket.
- I områder hvor det er registrert naturverdier med lokal verdi skal tiltak avveies i forhold til naturverdiene. Avbøting av skade og ulempe for naturverdiene skal vurderes.
- For alle typer fredede kulturminner gjelder kulturminneloven og fredningsbestemmelsene for de enkelte lokalitetene foran kommuneplanens bestemmelser.

§ 7.7 Midlertidige og transportable konstruksjoner og anlegg (jf. pbl § 11-9 nr.6, jfr. § 30-5)

1. Midlertidige paviljonger og brakker skal plasseres og utformes slik at hensynet til miljøkvalitet, estetikk, natur, landskap og grønnstruktur ivaretas.
2. Søknad om midlertidig rigg og anleggsområder skal redegjøre for plassering, utforming, omfang og varighet, uteoppholdsareal, vei/parkering og støy.

Retningslinjer:

- De til enhver tid gjeldende retningslinjer for midlertidige boligbrakker skal være retningsgivende for plan- og byggesaksbehandlingen.

§ 8 Kulturmiljø

§ 8.1 Kulturmiljø – generelt (jf. pbl § 11-9 nr.7)

1. I plan- og byggesaksbehandlingen (for tiltak etter loven) skal kulturminner og kulturmiljøer dokumenteres, og det skal vises hvordan viktige kulturminneverdier ivaretas.
2. Ved søknad om rammetillatelse for tiltak som kan berøre automatisk fredede kulturminner etter kulturminneloven, skal det fremlegges dokumentasjon fra antikvarisk myndighet som viser at tiltaket ikke kommer i konflikt med kulturminnene eller dokumentasjon på at forholdet tidligere er avklart.

Retningslinjer:

- Temakart kulturminnevern T5, datert 04.12.2013, skal være retningsgivende for plan- og byggesaksbehandlingen
- I kategori I-områder, angitt på temakart for kulturminnevern skal bevaringsverdier søkes ivaretatt. Nye tiltak bør lokaliseres og utformes slik at viktige elementer i eksisterende gate-, byroms-, og bebyggelsesstruktur videreføres.
- I kategori II-områder, angitt på temakart for kulturminnevern, skal bevaringsverdier søkes ivaretatt i områdets videreutvikling. Hensynet til bevaring skal vurderes og avveies mot andre hensyn i plan- og byggesaksbehandlingen.
- Byantikvaren skal gis anledning til å avgi uttalelse i plan- og byggesaker for ytre endringer for eiendommer, bygninger og anlegg angitt på Gul liste og NB-registeret.

§ 9 Miljøoppfølging og overvåking

§ 9.1 Kvalitetsprogram for miljø og energi (jf. pbl § 11-9 nr.8)

1. Ved regulering av utbyggingsprosjekter med mer enn 15 000 m² BRA skal det utarbeides et retningsgivende kvalitetsprogram for miljø og energi for godkjenning av Oslo kommune ved plan- og bygningsmyndighet.

Retningslinjer:

- Kvalitetsprogrammet bør redegjøre for prosjektets miljøprofil mht transport, energibruk, utslipp, materialvalg og massehåndtering, samt oppfølging gjennom alle ledd frem til gjennomføring.

§ 9.2 Områder som kan være utsatt for brann og eksplosjonsfare (jf. pbl § 11-9 nr.8)

1. Temakart storulykke T6, datert 04.12. 2013, skal legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.
2. Innenfor aktsomhetssonen, som viser område som kan være utsatt for brann og eksplosjonsfare, angitt på temakart for storulykke, skal det sammen med søknad om tiltak som innebærer permanent opphold av personer, slik som etablering av boliger, skoler, barnehager, andre institusjoner og lignende, foreligge en kartlegging og vurdering av den påvirkning det farlige anlegg utgjør for tiltaket. Tillatelse kan ikke gis med mindre tiltaket kan sikres tilfredsstillende med eventuelle avbøtende tiltak.

§ 10 Marka

§ 10.1 Marka (jf. pbl §§ 11-10 nr.1 og 2, 11-11 nr.1 og 2)

1. Innenfor områder avsatt til LNF tillates ikke bygge- og anleggstiltak (jf. pbl § 1-6). Etter en konkret vurdering og Fylkesmannens samtykke etter Markaloven, vil følgende tiltak kunne godkjennes: gjenoppbygging etter brann for godkjent spredt bolig- og fritidsbebyggelse, fasadeendring, oppgradering og mindre utvidelser av eksisterende bolig- og fritidsbebyggelse, oppføring av kårboliger, etablering av miljøvennlige anlegg for vannforsyning og avløphåndtering samt riving av ikke verneverdige bygninger, konstruksjoner eller anlegg.
2. Innenfor LNF – areal for spredt boligbebyggelse (Sørkedalen), angitt på plankart 1-2, tillates oppført inntil 40 boliger i grupper på 3–6 boliger. Felt-

størrelse for den enkelte boliggruppe skal være 5–10 daa. Maksimal utnyttelse for den enkelte tomt innenfor boliggruppen skal være 300 m² BRA inkludert garasje og boder. Ved søknad om tiltak for boliger, skal det fremlegges samlet tomtedelings- og utomhusplaner for boliggruppen som viser atkomst, felles uteoppholdsareal og parkeringsplasser for bil og sykkel. Boligene skal grupperes i tun rundt felles uteoppholdsareal, og gode terreng- og landskapstilpasninger sikres og dokumenteres. Viktige eksisterende turstier og løyper skal opprettholdes. Avgrensning av arealene kan justeres i forbindelse med byggesaksbehandlingen.

3. For områder langs vassdrag inntil 100 m fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand, er det forbudt å sette i verk bygge- og anleggstiltak som er nevnt i pbl. §§ 20-1 og 20-2, dersom annet ikke er angitt i plan.
4. Skar leir, avsatt til LNF:
 - a. For å sikre bygningsmassens vern og vedlikehold, kan eksisterende bebyggelse benyttes til bolig/næring/undervisning/kultur innenfor tillatte utslippsrammer.
 - b. Alternative lokale vann- og avløpsløsninger kan tillates forutsatt at drikkevannskilden etter gjeldende sektorlovgivning ikke forurenses.
5. Aktivitetssone, avgrenset med bestemmelsesgrense:
 - a. Området kan benyttes som tilrettelagt friluftsområde med tiltak for fysisk aktivitet og friluftsliv/idrett for ulike alders- og brukergrupper. Dette forutsetter at tiltakene lokaliseres og utformes slik at viktige landskapselementer og naturverdier ivaretas. Mindre tekniske bygg i tilknytning til anlegget kan tillates med en øvre begrensning på 50 m² BYA.
 - b. I aktivitetssonen kan det tillates en større grad av tilrettelegging, herunder landskapsbearbeiding og skjøtsel, for å forebygge slitasje på grunn av intensiv bruk.
6. Turdrag/turvei: Traseer for nye eller utvidede helårstraseer og skiløyper tillates som vist på plankartet og kan justeres ved byggesaksbehandlingen. Traseer skal ha god tilpassing til landskapet og ta hensyn til viktige natur- og verneverdier.
7. Huken, avsatt til grønnstruktur: Området tillates brukt til funksjoner knyttet til kultur, idrett og

friluftsliv. Tekniske konstruksjoner og tilhørende bygninger som er nødvendig for angitte formål tiltales. Området må gis en naturlig landskapsform og tilføres nødvendige masser og beplantes.

8. Grønmo, avsatt til grønnsstruktur: Området avsettes til grønnsstruktur med flerbrukspark og med mulighet for innpassing av anlegg for kommunalteknisk virksomhet – gjenvinningsanlegg, kompostering og ombruk med mer, nærmere fastsatt i detaljreguleringsplan.

Retningslinjer for aktivitetssone:

- Med tiltak menes utendørs anlegg som for eksempel anlegg for ski/skileik, ballfelt, sykkeltraseer, lysløyper, klatreanlegg og skateboardanlegg.
- I plan- og byggesaksbehandlingen skal det legges vekt på landskapstilpasning, allmennhetens tilgjengelighet og støy. Viktige bekkedrag og turstier bør ivaretas.
- Ved utforming av anlegg bør det i størst mulig grad benyttes naturmaterialer og avdempet belysning og farger.

§ 11 Bebyggelse og anlegg

§ 11.1 Indre by: utviklingsområder og transformasjonsområder (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. Utviklingsområder og transformasjonsområder i indre by skal vurderes med høy tetthet og sikre høy bymessig/arkitektonisk kvalitet, grønnsstruktur og gode gate- og byrom. Området skal videreføre omkringliggende nettverk av offentlige rom og forbindelser.
2. For områder avsatt som utviklingsområder i plankart 1-2, kan det vurderes høyere gesimshøyde enn områdets dominerende høyder, dersom etasjer avtrappes for å innordne seg gatestrekingens høyeste dominerende fasadegesims. Avtrapping skal hensynta best mulig solforhold mot syd og vest for tilliggende byrom, strøkgater og gårdsrom.

Retningslinjer:

- Det kan vurderes tillatt inntil 30 meter gesimshøyde (inntil 42 meter langs ring 1).
- I strøkgater (angitt på plankart 1-2 som U4) bør det ikke tillates mønehøyder på mer enn 7 meter over

kvartalets/gatestrekingens høyeste dominerende gesimshøyde.

§ 11.2 Ytre by: utviklingsområder, kollektivknutepunkter og stasjonsnære områder (jf. pbl § 11-9 nr.5)

1. I utviklingsområder i ytre by angitt på plankart 1-2 skal følgende sikres gjennom felles planlegging:
 - a. Avsetting av nødvendig areal til teknisk, sosial (skole, barnehage, sykehjem mv.), blågrønn og kulturell infrastruktur, samt idrettshaller/-anlegg.
 - b. Bymessig utforming av området, gjennom høy tetthet og arkitektonisk kvalitet, finmasket gate- og byromsstruktur, variert arealbruk, utadrettede funksjoner i 1. etasje i sentrale gater/byrom, gode solfylte byrom og integrering av viktige eksisterende steds kvaliteter.
 - c. Stasjonsområde for skinnegående trafikk skal gis en sentral rolle som sted, med offentlige byrom og sosiale/kulturelle og andre publikumsrettede funksjoner.
 - d. God tilgjengelighet, med prioritering av gang- og sykkeltrafikk, sammenhengende grønnsstruktur og gate- og byromsstruktur, både internt og til tilstøtende områder skal sikres.
 - e. God gang- og sykkeltilgjengelighet til kollektivmidler og effektive bytter mellom kollektivmidler skal sikres.
 - f. Vei- og gatesystemet skal prioritere lokalsamfunnet fremfor gjennomgangstrafikk.
 - g. Tilfredsstillende skjerming mot støy- og luftforurensning gjennom lokalisering og utforming av bebyggelse skal inngå.
2. Områder ved kollektivknutepunkter skal vurderes utviklet med høy tetthet, og sikres høy bymessig/arkitektonisk kvalitet og gode gate- og byrom.
3. For andre stasjonsnære områder skal det vurderes økt tetthet, med god bymessig/arkitektonisk kvalitet og gode gate- og byrom.
4. Pkt. 1 a-g skal være retningsgivende for områder ved kollektivknutepunkter og stasjonsnære områder som vurderes egnet for bymessig utvikling.

Retningslinjer:

- For utviklingsområder i ytre by uten kollektivknutepunkt bør det være en samlet områdeutnyttelse på 100 prosent.

- For utviklingsområder i ytre by med kollektivknutepunkt bør det være en samlet områdeutnyttelse på 125 prosent, med høyest utnyttelse rundt kollektivknutepunktet.
- Innenfor områder der det er registrert særlig viktig kulturminneverdier, naturverdier eller andre funksjoner viktige for områdets identitet bør disse bevares og videreutvikles som kvaliteter for fremtidig hyutvikling.

§ 11.3 Beredskapssenter på Alnabru/annet bygg og anlegg (jf. pbl § 11-9 nr.5)

Virksomheten skal i minst mulig grad gi miljøbelastninger for omkringliggende områder, særlig for støyømfintlige områder. Anlegget skal gis en utforming som styrker Alna Miljøparks rolle og bruk. Endelig program og innhold avklares i detaljreguleringsprosessen.

§ 12 Grønnstruktur

§ 12.1 Grønnstruktur generelt (jf. pbl §§ 11-9 nr.6 og 11-10 nr.2)

1. Områder avsatt til grønnstruktur skal utvikles og tilrettelegges for opplevelse, rekreasjon, lek og fysisk aktivitet for allmennheten. Områder med nasjonalt og regionalt viktige natur- eller kulturminneverdier skal forvaltes på en måte som ivaretar verdiene.

Retningslinjer:

- Tilrettelagte lekeområder mot gater og veier nær trafikkårer bør sikres mot trafikk ved hel eller delvis inngjerding/beplantning eller lignende.

§ 12.2 Grønnstruktur – idrettsanlegg (jf. pbl § 11-10 nr.1)

1. På eksisterende idrettsanlegg som ligger innenfor areal avsatt til grønnstruktur kan det gjennomføres tiltak som nevnt i pbl. § 20-1 første ledd bokstav b, c, e, f og i (vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av tiltak, fasadeendring/riving/oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner/plassering av skilt- og reklameinnretninger) uten detaljregulering.

§ 12.3 Ivaretagelse av grønnstruktur for øvrig (jf. pbl § 11-9 nr. 6)

1. Temakart blågrønn struktur T7, datert 04.12.2013, skal legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.
2. Langs viktige kommunikasjonsårer angitt på temakartet, skal tiltak plasseres og utformes slik at eksisterende alleer, trerekker og store enkelttrær kan bevares. Langs strekninger hvor det i dag ikke er trær, eller hvor det er behov for supplering, skal det i forbindelse med større tiltak så langt det er mulig plantes trær i allé, trerekker, grupper eller enkeltvis. Det forutsettes at viktige bevaringshensyn samtidig ivaretas. Treplantingsprinsipp og artsvalg skal vurderes og begrunnes ut fra landskaps-, byrom og kulturmiljøhensyn. For gater og veier på Byantikvarens Gule liste, skal tiltak etter denne bestemmelsen forelegges Byantikvaren for uttalelse før vedtak og realisering.

Retningslinjer:

- Byggesonen bør ha en dekningsgrad av planmessig sikrede parker innenfor angitte gangavstander langs offentlig vei i henhold til følgende norm:
 1. Park på minimum 1 dekar innenfor 250 meter gangavstand (indre by)
 2. Park på minimum 5 dekar innenfor 500 meter gangavstand (indre og ytre by)
- Ved tiltak som omfatter 40 000 m² BRA eller mer, eller i områder hvor det gjennom parallelle utviklingsprosjekter planlegges utbygging av totalt 40 000 m² BRA eller mer, skal det sikres park på minimum 1 dekar innenfor 250 meter gangavstand (indre by). Det skal også foretas en vurdering av parksituasjonen i området med hensyn på parkenes kvaliteter som angitt nedenfor og parkenes kapasitet i forhold til befolkningen i området. Der som parksituasjonen ikke er tilfredsstillende har kommunen anledning til å kreve sikring av parker. Kommunen har anledning til å kreve større park avhengig av størrelsen på tiltaket.
- Innenfor områder med behov for park angitt på temakartet gjelder følgende retningslinjer: I disse områdene tillates ikke omdisponering av etablerte eller egnede lekearealer for barn og unge, med mindre det dokumenteres at ny

utbygging vil føre til en bedret totalsituasjon for barns lek/grønnstrukturen i området. Uttalelse fra representant for barn og unge i plansaker skal tillegges særlig vekt i vurderingen.

Innenfor område med behov for park på minimum 5 dekar

Ved tiltak som omfatter 40 000 m² BRA eller mer, eller i områder hvor det gjennom parallelle utviklingsprosjekter planlegges utbygging av totalt 40 000 m² BRA eller mer, skal park etableres innenfor 500 meter gangavstand (indre og ytre by) og med kvaliteter som angitt nedenfor.

Innenfor område med behov for park på minimum 1 dekar

Ved tiltak som omfatter 20 000 m² BRA eller mer, eller i områder hvor det gjennom parallelle utviklingsprosjekter planlegges utbygging av totalt 20 000 m² BRA eller mer, skal park etableres innenfor 250 meter gangavstand (indre by) og med kvaliteter som angitt nedenfor.

Ved tiltak som omfatter mindre bruksareal skal det vurderes hvordan normer for minimumsdekning av parker ivaretas. Kommunen kan kreve at det sikres park på grunnlag av dokumentasjonen.

- Nye parker bør lokaliseres på steder med gode solforhold og god utsikt, og på steder med eksisterende natur- og landskapskvaliteter eller med gode vilkår for vegetasjonsutvikling. Lokalisering, avgrensing og utforming av parken bør legge til rette for allsidig bruk og for ulike alders- og brukergrupper. Parken bør utgjøre et sammenhengende areal, ha en utstrekning og form som ivaretar allmenn tilgjengelighet og ha et åpent uttrykk. Parken bør ha en tydelig avgrensing mot private arealer, og bør i størst mulig grad grense til eller ha god romlig tilknytning til offentlig gate eller gang/sykkelvei. Parken bør reguleres til friområde og være tilgjengelig for allmennheten.
- Fremtidige turdrag bør ha en bredde på 30 meter. Avmerkede krysningspunkter bør gis en tydelig, trafiksikker utforming som gir prioritet til turveien eller andre viktige gangforbindelser.

§ 13 Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone

§ 13.1 Ankringssone (jf. pbl § 11-11 nr.3)

1. Innenfor ankringssonen, vist med bestemmelsesgrense på plankart 1-2, må det ikke gjennomføres tiltak eller etableres installasjoner som forringer mulighetene til ankring.

§ 13.2 Farled (jf. pbl § 11-11 nr.3)

1. Innenfor farledsarealene, vist på plankart 1-2, kan tiltak som sikrer trygg og effektiv ferdsel for gods- og passasjerskip gjennomføres. Herunder inngår utdyping og massehåndtering, der dette ikke er i strid med nasjonalt eller regionalt viktige naturforekomster eller kulturminner. Rene masser kan deponeres på sjøbunnen innenfor disse områdene. Dersom det finnes forurensede masser, må disse håndteres etter gjeldende regelverk.
2. Innenfor farledsarealene kan tiltak iverksettes uten regulering for å oppnå følgende minimumsdybder: Farledstraseen merket "Dynaløpet" på plankart 1-2, skal ha en minimum seilingsdybde på 12 meter og traseen "Østre løp" skal ha en minimum seilingsdybde på 14 meter. Minste bredde på traseene er 150 meter og er angitt på plankartet.
3. Innenfor tiltaksområdet Blindskjærbåen mellom Bleikøya og Sjursøya, merket FU på plankart 1-2, skal tiltak konsekvensutredes før det gis tillatelse etter pbl.

§ 13.3 Vassdrag (jf. pbl §§ 11-11 nr. 3 og 6 og 11-9 nr. 6).

1. Temakart blågrønn struktur T7, datert 04.12.2013, skal legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.
2. Åpne strekninger av elver, bekker, vann og dammer skal opprettholdes.

Retningslinjer:

- Hovedløpene i de ti vassdragene i Oslo er som følger: Lysakerelva, Mærradalbekken, Hoffselva/Holmenbekken, Frognerelva/Sognsvannbekken, Akerelva, Hovinbekken, Alna, Ellingsrudelva, Ljanselva og Gjersøelva. Andre deler av hovedvassdragene og bekker for øvrig betegnes som sideløp.

- Innenfor en sone på minimum 20 meter fra vannkant for hovedløp og minimum 12 meter fra vannkant for sideløp bør det ikke oppføres ny bebyggelse, nye anlegg eller gjøres vesentlige terrenginngrep. Etablering av turveier samt nødvendige endringer for bruk og aktivisering av eksisterende bygninger, anlegg og landskap som tjener allmennheten kan tillates. De byggefrie beltene bør så langt som mulig være allment tilgjengelige der dette ikke kommer i konflikt med natur- og landskapsverdier. Innenfor det byggefrie beltet bør det sikres areal for naturlig kantvegetasjon, jf. vannressursloven § 11.
- Lukkede elvestrekninger og sidebekker angitt på temakart T7 bør søkes gjenåpnet. Gjenåpnede vassdrag bør tilrettelegges som opplevelseselement med høy estetisk kvalitet for å styrke den blågrønne strukturen, og i størst mulig grad gjøres tilgjengelig for allmennheten. Der forholdene ligger til rette for det bør elv/bekk i størst mulig grad gjenåpnes i sine historiske bekkeløp. Der vassdragets omgivelser har en bymessig karakter og hvor tilgangen til ubebygde arealer er begrenset, bør det vurderes en mer bymessig utforming med høy materialstandard for det gjenåpnede vassdraget.

§ 14 Hensynssone sikrings-, støy- eller faresone

§ 14.1 Hensynssone drikkevannkilde med tilhørende nedbørsfelt H 110 (jf. pbl § 11-8 a))

1. I sonen er tiltak med fare for forurensning av drikkevannskilde ikke tillatt.
2. For områder som omfattes av reguleringsplanene for Solemskogen og Sørbråten vedtatt av Oslo bystyre 08.06.2011 gjelder bestemmelser angitt i reguleringsplan, slik disse er stadfestet av Miljøverndepartementet.

§ 14.2 Hensynssone restriksjoner for anlegg i grunnen og tiltak ved tunnelåpninger H 190-1, -2 og -3 (jf. pbl § 11-8 a))

1. Innenfor sone H190-1 (eksisterende trasé for t-bane/jernbane) tillates ikke sprengningsarbeider, boring for energibrønner og andre brønner uten at det foreligger tillatelse fra berørte samferdselsmyndigheter.
2. Innenfor sone H190-2 (fremtidig trasé for t-bane/jernbane) tillates ikke installasjoner eller andre tiltak

i eller på grunnen som kan hindre eller vanskeliggjøre fremføring av t-baneanlegget/jernbaneanlegget.

3. Innenfor sone H190-3 (trasé for veitunnel) tillates ikke sprengningsarbeider, boring for energibrønner og andre brønner, uten at det foreligger uttalelse/tillatelse fra berørte samferdselsmyndigheter.
4. Innenfor sone H190-4 (trasé for Midgardsormen og Bekkelaget renseanlegg) tillates ikke sprengningsarbeider, boring for energibrønner og andre brønner, uten at det foreligger uttalelse/tillatelse fra Vann- og avløpsetaten Oslo kommune.
5. Innenfor sone H190-5 (oljesisterner) tillates ikke sprengningsarbeider, boring for energibrønner og andre brønner uten at det foreligger uttalelse/tillatelse fra anleggseier.
6. Ved tunnelåpninger for vei, jernbane eller t-bane innenfor hensynssonene H190-1, H190-2 og H190-3, skal det ikke igangsettes tiltak etter pbl nærmere enn 50 meter fra riksvei, 30 meter fra jernbane/t-bane og 15 meter fra kommunal vei før uttalelse fra berørt samferdselsmyndighet foreligger, dersom annet ikke er angitt i plan.

§ 14.3 Hensynssone ras- og skredfare H 310 1-2 (jf. pbl § 11-8 a))

1. For sone H310-1, som angir områder med mulig fare for større kvikkleireskred (sonen viser kartlagte mulig utløsningsområder og ikke mulig utrasområder), tillates ikke tiltak som kan utløse slike skred. Ved regulering og søknad om tiltak kreves fagkyndig utført ROS-analyse/fareutredning som dokumenterer at de til enhver tid gjeldende forskrifter ivaretas.
2. For sone H310-2, som angir områder med mulig steinsprangfare (sonen viser utløsnings- og utrasområde), tillates ikke tiltak som kan utløse/rammes av steinsprang. Ved regulering og søknad om tiltak kreves fagkyndig utført ROS-analyse/fareutredning som dokumenterer at de til enhver tid gjeldende forskrifter ivaretas.

Retningslinjer:

- *Kvikkleire og fare for kvikkleireskred i marine avsetninger kan også forekomme utenfor den kartlagte hensynssonen. Her bør også fagkyndig ROS-analyse/fareutredning som ivaretar de til enhver tid gjeldende forskrifter utføres.*

§ 14.4 Hensynssone stormflo og elveflom H 320 1-2 (jf. pbl § 11-8 a)

1. For sone H320-1, som angir områder med mulig fare for stormflo, tillates ikke tiltak som kan påvirke/bli påvirket av stormflo. Ved regulering og søknad om tiltak kreves fagkyndig utført ROS-analyse/fareutredning som dokumenterer at de til enhver tid gjeldende forskrifter ivaretas.
2. For sone H320-2, som angir områder med mulig fare for elveflom, tillates ikke tiltak som kan påvirke/bli påvirket av flom. Ved regulering og søknad om tiltak kreves fagkyndig utført ROS-analyse/fareutredning som dokumenterer at de til enhver tid gjeldende forskrifter ivaretas.

§ 14.5 Hensynssone forurenset grunn/deponi H 390 (jf. pbl § 11-8 a)

1. For sone H390, områder med påvist eller mulig forurenset grunn/nedlagt avfallsdeponi, skal tiltak etter pbl §§ 20-1 og 20-2 utføres slik at forurenset grunn fjernes eller sikres i henhold til krav fra forurensningsmyndigheten.
2. Søknadspliktige bygge- og gravearbeider kan ikke igangsettes innenfor sonen uten tillatelse fra Oslo kommune og forurensningsmyndigheten på grunn av mulig forurenset grunn.

§ 15 Hensynssone med særlige hensyn til bevaring av kulturmiljø

§ 15.1 Hensynssone med særlige hensyn til bevaring av kulturmiljø (§ 11-8 pkt c)

Retningslinjer:

- *Områder med særlige hensyn til bevaring av kulturmiljø er vist som hensynssone H 570 i plankart 1-2 og temakart T5 kulturminnevern.*

§ 16 Hensynssone for båndlegging i påvente av vedtak etter pbl

§ 16.1 Hensynssone for båndlegging - naturmiljø H 710 (jf. pbl § 11-8 d)

1. Områder innenfor sone H 710 båndlegges i påvente av vedtak etter pbl.

§ 17 Hensynssone med krav om felles planlegging for flere eiendommer samt omforming

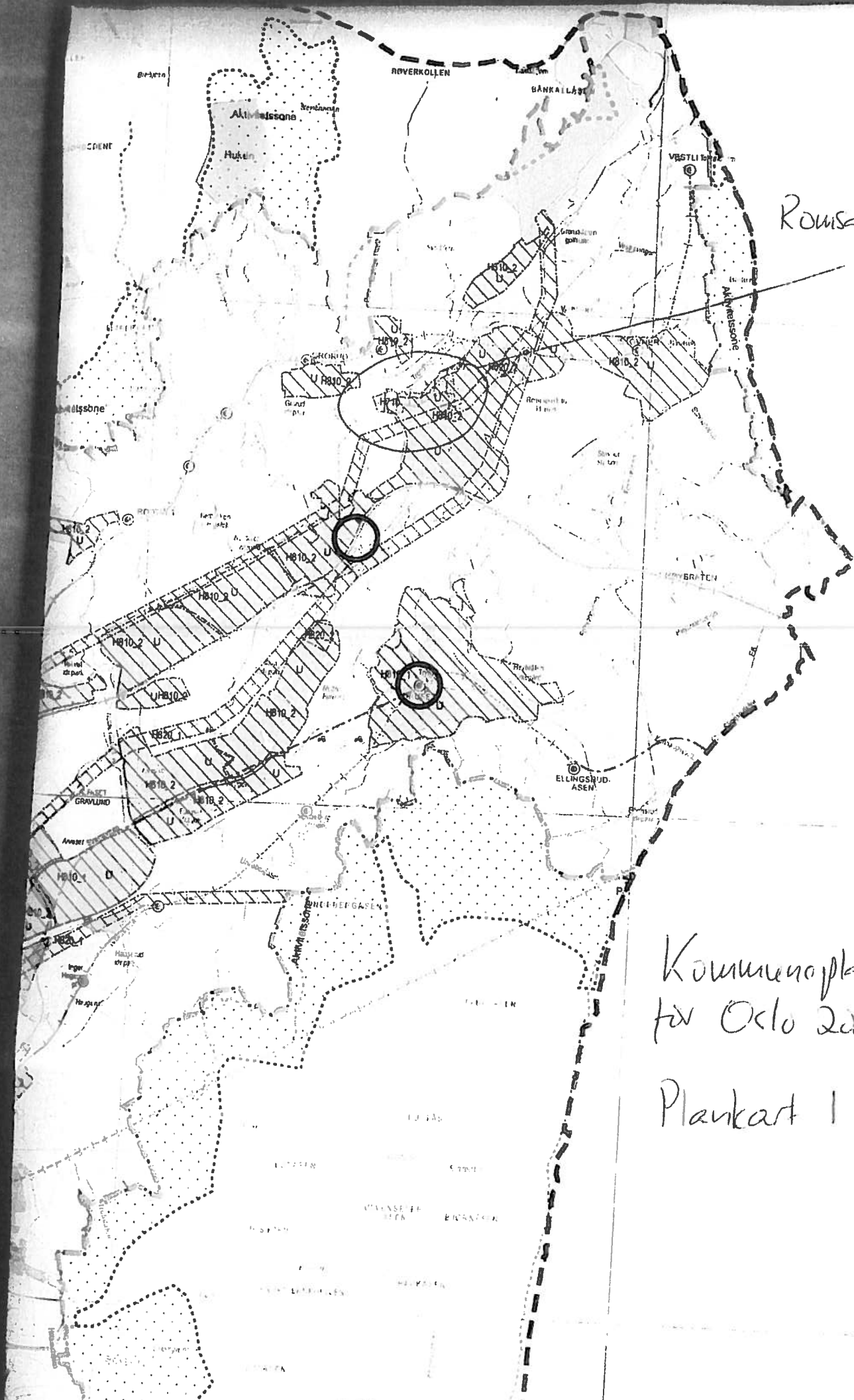
§ 17.1 Hensynssone for krav om felles planlegging H-810 (jf. pbl § 11-8 e))

1. Innenfor utviklingsområder avgrenset med hensynssone H-810-2 jf. pbl § 11-8 e) stilles det krav om felles planlegging for hvert hensynssonefelt før gjennomføring av tiltak.
2. Kommunen kan gjøre unntak fra krav om felles planlegging i hensynssone H-810 for større områder som nylig har vedtatt planprogram/områdeprogram eller andre veiledende dokument som har samme funksjon som felles planlegging etter pbl.
3. Forutsatt at tiltaket ikke vanskeliggjør helhetlig utvikling innenfor den aktuelle hensynssone, kan mindre transport- og infrastrukturtiltak unntas fra kravet om felles planlegging.

§ 17.2 Hensynssone omforming H-820-1 og H-820-2 (jf. pbl § 11-8 e))

Retningslinjer:

- *Ved fornyelse/oppgradering av høyspentlinjer i regional- og sentralnettet, innenfor områder avgrenset med hensynssone H-820-1, bør disse legges i jordkabel.*
- *Ved ombygging eller etablering av trafostasjoner, innenfor områder avgrenset med hensynssone H-820-2, skal det vurderes utførelse av gassisolerte anlegg.*

Romsås gård

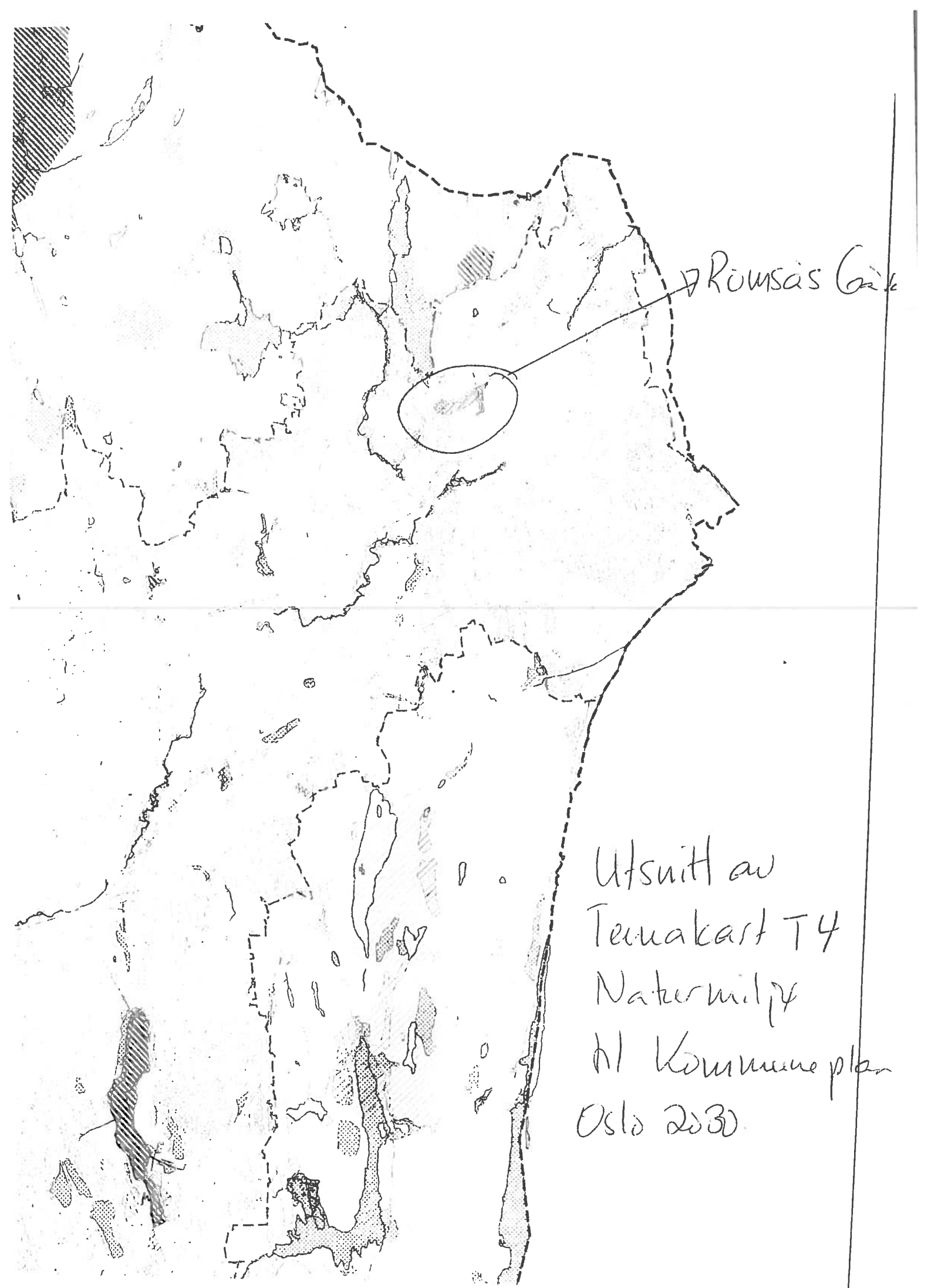
Kommunoplan
for Oslo 2030

Plankart 1

6649000

6645500

6642000

Romsås Gård

Utsnitt av
Temakart T4
Naturmiljø
H1 Kommuneplan
Oslo 2030

Bydelsutvalg i bydel Stovner
v/ Bydelsadministrasjonen
Karl Fossums vei 30
0985 Oslo

200400913
531

20
R.H.B

**VARSEL OM GJENOPTTATT PLANARBEID OG JUSTERT
PLANAVGRENSNING FOR RINGVEIEN 50 (ROMSÅS GÅRD)**

Det vises til brev med varsel om oppstart av reguleringsplan i bydel Stovner datert 1. juni 2009. Romsås gård er ett av åtte naturområder i Oslos byggesone som foreslås bevart gjennom regulering etter plan- og bygningsloven.

Dato 2014-04-11

Planskisse ble sendt inn til Plan- og bygningssetaten 26. januar 2011.

Rambøll
Hoffsvelen 4
Pb 427 Skøyen
NO-0213 OSLO
T +47 22 51 80 00
F +47 22 51 80 01
www.ramboll.no

I forbindelse med offentlig ettersyn for to av de åtte reguleringsplanene, oppsto det usikkerhet rundt hvorvidt plan- og bygningsloven kunne brukes slik planforslaget legger opp til. Etter dialog mellom Bymiljøetaten, Plan- og bygningssetaten og Fylkesmannen i Oslo og Akershus ble det i 2012 avklart at det er grunnlag for å videreføre reguleringsarbeidet, men at det er behov for grundig vurdering av alle reguleringsgrenser i forhold til naturkvaliteter.

Vår ref. ASMO

Med bakgrunn i avklaringen i 2012 ble arbeidet med de åtte reguleringsplanene tatt opp igjen i begynnelsen av 2013. Sommeren 2013 ble det utført befaringer for å oppdatere registreringene av naturverdier og vurdere justeringer av reguleringsgrenser og bruk av reguleringsformål for fire av områdene hvor det var knyttet usikkerhet til formålsavgrensning og naturverdier. Blant disse fire var planområdet i/ved Romsås gård.

I henhold til plan- og bygningsloven § 12-8 skal berørte parter og andre interesserte varsles ved oppstart av planarbeid. Oppstart av planarbeid for foreliggende plan er varslet tidligere. Fordi planarbeidet nå har stått stille over lengre tid, sender vi nå ut et forenklet varsel om at planarbeidet er tatt opp igjen.

Med bakgrunn i de foretatte nye registreringene og vurderingene vil det bli utarbeidet et revidert planforslag, som vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på nytt.

Ramboll Norge AS
NO 915 251 293 MVA

Begrunnelsen for endret avgrensning av planområdet er at den utførte befaringen i 2013 avdekket at det var behov for justeringer med bakgrunn i vurderingen av naturverdiene i området. Befaringsnotat som ble utarbeidet etter de naturfaglige kartleggingene i 2013 ligger tilgjengelig i sakens saksinnsyn, datert 2013-12-03.

Spørsmål om planarbeidet kan rettes til Rambøll v/ Anna Skaarnæs-Moldestad, tlf. 452 73 516, e-post Anna.skaarnas-moldestad@ramboll.no eller til Bymiljøetaten v/ Bård Øyvind Bredeesen, tlf. 976 25 743, e-post Bard-oyvind.bredesen@bym.oslo.kommune.no

Saken kan følges på Plan- og bygningsetaten sine sider for saksinnsyn:
*Saksnr: 200713039 Ringveien 50 - Planinitiativ, reguleringsplan for spesialområde friluftsområde
 eventuell friområde - Romsås gård*

Eventuelle kommentarer til planarbeidet sendes innen 16. mai 2014 til

Rambøll v/ Anna Skaarnæs-Moldestad
 Pb 427 Skøyen
 0213 OSLO

Med vennlig hilsen
Anna Skaarnæs-Moldestad (sign.)

D 45 27 35 16
 M 45 27 35 16
 Anna.skaarnas-moldestad@ramboll.no

NOTAT

Oppdrag

1090398Y

Kunde

Bymiljøetaten

Notat nr. 4

Til

Bård Bredeesen, Bymiljøetaten

Fra

Anna Skaarnæs-Moldestad

Kopi

Jostein Øverby, Rambøll

Dato 2013-11-28

Vurdering av grenser og reguleringsformål for åtte naturområder som foreslås regulert til bevaringsformål, Romsås gård.

Med bakgrunn i notat fra Oslo kommune, Bymiljøetaten 2013-07-12, er det utført befaring ved Romsås gård. Befaringen ble utført 2. august i tidsrommet 08.30 - 14.30. I det aktuelle tidsrommet var det lettskyet vær og temperatur på omtrent 18 - 20°C. Perioden forut for befaringen var preget av høye temperaturer, men med enkelte, til dels kraftige, regnskyl den foregående uka.

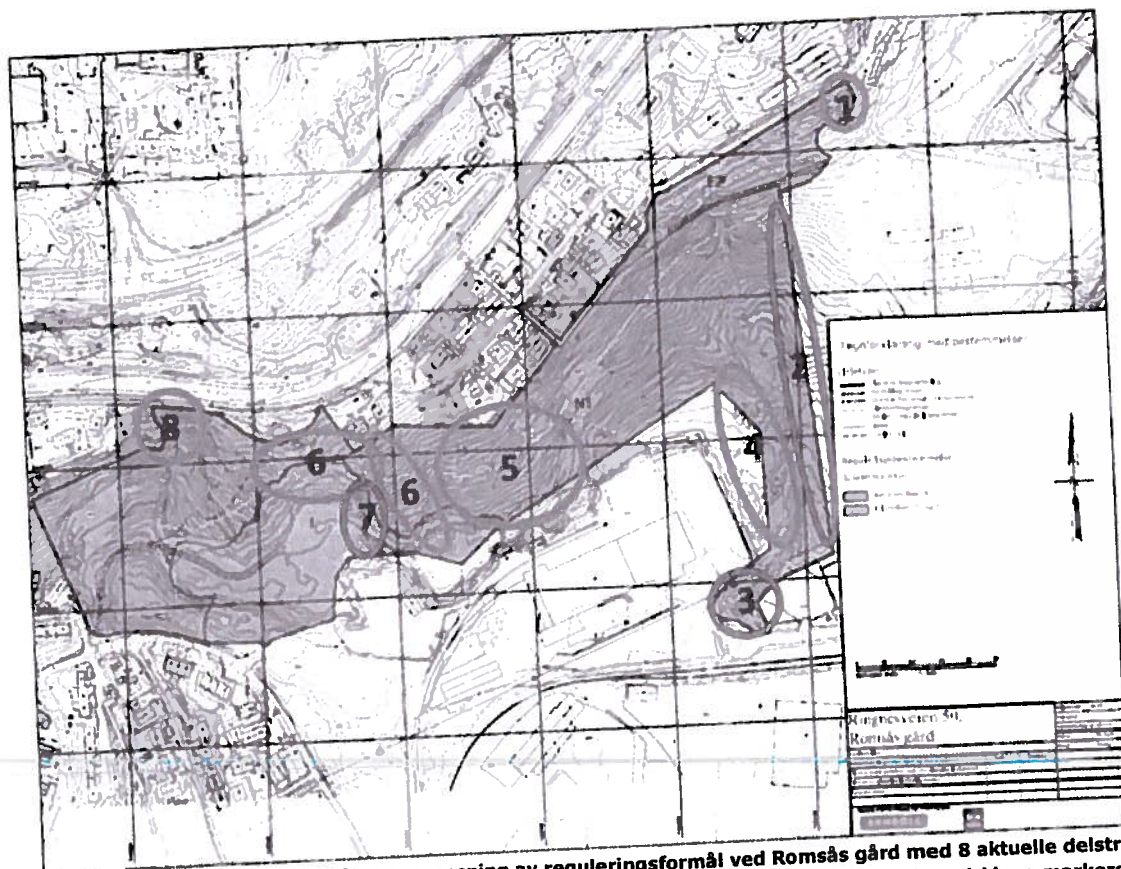
Rambøll
Hoffsveien 4
Pb 427 Skøyen
NO-0213 OSLO
T +47 22 51 80 00
F +47 22 51 80 01
www.ramboll.no

I Bymiljøetatens notat er formålsavgrensningen vurdert langs 8 delstrekninger av planområdet, hvorav det er angitt at det er behov for befaring ved 5 (Figur 1, neste side). De registrerte naturtypene i området er vist i Figur 2 (neste side).

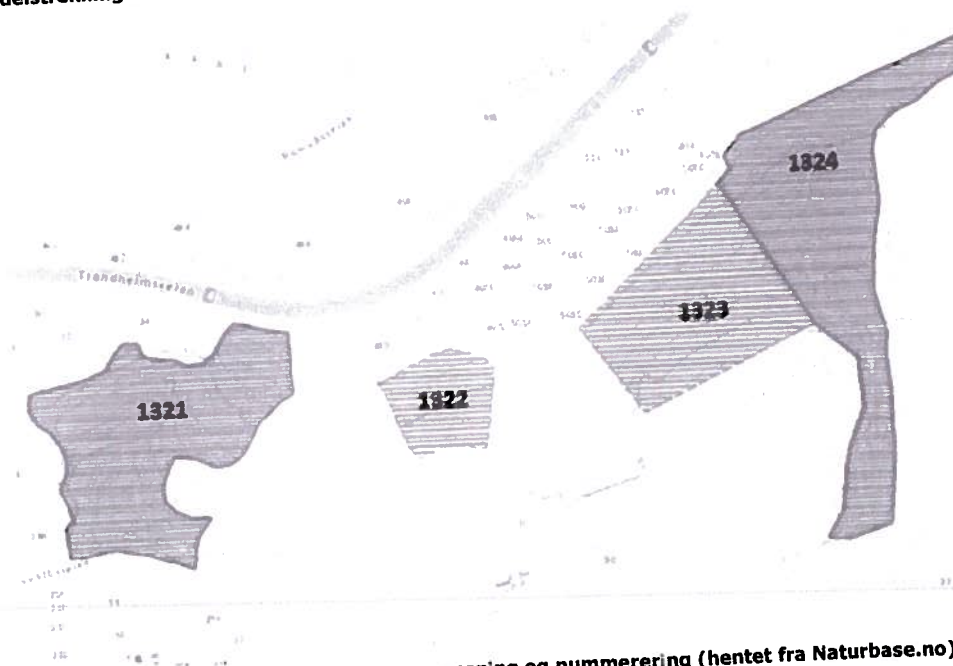
Vår ref. ASMO

Rambøll Norge AS
NO 915 251 293 MVA

Figur 1: Bymiljøetatens foreslåtte avgrensning av reguleringsformål ved Romsås gård med 8 aktuelle delstrekninger. De delstrekningene som er besøkt under denne befaringen er markert med blå sirkel. De røde sirklene markerer delstrekninger hvor det jfr. Bymiljøetatens notat ikke er behov for befaring.

Figur 2: De registrerte naturtypenes avgrensning og nummerering (hentet fra Naturbase.no)

Resultatene fra befarings ved disse fem delstrekningene er gitt i det følgende notatet.

Generelt for hele det befarte området påpekes det at det er svært påvirket av dumpet hageavfall og søppel. Felles for store deler av området er også preget av mye død ved (både stående og liggende), og rotvelter. Dette er (potensielt) habitat for svært mange insekts-, sopp- og lavarter, inkludert flere rødlistearter. Det ble imidlertid ikke påvist rødlistearter under befaringsen.

1. Delstrekning 1

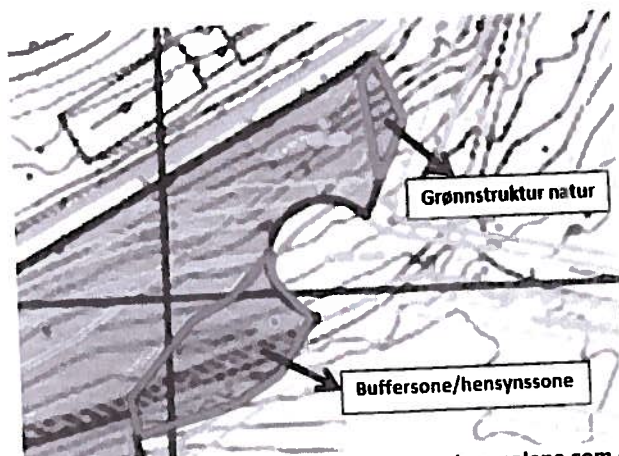
Ved denne delstrekningen er Bymiljøetatens foreslåtte formålsavgrensning lagt 15-20 meter lenger øst enn grensa til den registrerte naturtypen. Dette arealet består av edelløvskog. Dominerende arter er ask, alm, spisslønn og selje, med enkelte innslag av osp. Skogen er skyggefull, og feltsjiktet består for det meste av små trespirer, samt spredt mosedekke. I randsonen av skogsområdet mot nord og øst vokser bringebærkratt med innslag av den svartelistede arten rødhyll.

I skogkanten mot sør er det et relativt stort areal som domineres av den svartelistede arten kanadagullris med noe innslag av geitrams og reinfann (Figur 3). Dette er utenfor Bymiljøetatens foreslåtte formålsgrense, men er en faktor som må tas med i det videre arbeidet, for å hindre spredning av de svartelistede artene, og følgende negativ effekt på de naturverdiene som finnes i den registrerte naturtypen.

Figur 3: Tett bestand av kanadagullris (svartelistet, svært høy risiko) med innslag av geitrams og noe reinfann.

Området som er innenfor Bymiljøetatens foreslåtte formålsavgrensning i (nord)-øst, men ikke er en del av den registrerte naturtypen, har verdier knyttet til de edelløvtrærne som dominerer, og har samtidig potensial for ytterligere utvikling av naturkvaliteter. På bakgrunn av dette anbefaler Rambøll at Bymiljøetatens foreslåtte formålsavgrensning videreføres i det videre arbeidet (Figur 4).

Figur 4: Rambølls forslag til regulering av de arealene som er innenfor Bymiljøetatens foreslåtte formålsgrænse, men ikke er en del av den registrerte naturtypen.

Det aktuelle området lenger sør (vest for eiendom 96/194), består for det meste av yngre løvtrær og en del kratt- og buskvegetasjon. Dette er et område som ikke har naturtypeverdier i seg selv, men som er en viktig buffersone til den registrerte naturtypen, og derfor bør bevares som en hensynssone (Figur 4). Denne sonen er/vil kunne bli viktig for å hindre at de svartelistede artene rødhyll og kanadagullris sprer seg inn i naturtypeområdet og forringer de verdiene som er der, da disse vokser i kanten av området ned mot industriområdet.

Buffersonen er omtrent 20 meter bred. Dette vurderes som en hensiktsmessig buffersone for å sikre at eventuelle fremtidige byggearbeider i forbindelse med industriområdet i sør, og samtidig er det viktig med en relativt bred buffer på grunn av de relativt store etablerte bestandene av svartelistede plantearter i og rett utenfor den foreslåtte hensynssonen.

2. Delstrekning 4

2.1 Avgrensning langs vestsiden av naturtype 1324

Bymiljøetatens foreslåtte formålsgrense går 15-25 meter lenger vest langs Svarttjernbekken enn naturtypens avgrensning. Øverst i dette området er det bratt og relativt utilgjengelig, delvis på grunn av mye liggende død ved. Det er også et parti med store døde trær (stående) (Figur 5). Av treslag er det ask og alm som er dominerende, med innslag av hasselkratt av varierende størrelse. Felt- og busksjiktet er preget av død ved, enkelte mindre trær og noe kratt, samt noen forekomster av trollbær (Figur 6).

Figur 5: Område med store døde (stående) trær sett fra nord mot sør. Figur 6: Trollbær

I dette området ble det også funnet putekjuke, som er en mindre hyppig forekommende kjukeart (ikke rødlistet) (Figur 7).

Figur 7: Putekjuke

Lenger sør og nedover i lia, før terrenget flater helt ut, endres forholdene til mer åpent felt- og busksjikt (lite liggende død ved og krattvegetasjon) med forekomster av liljekonvall og etter hvert noen få spredte individer av blåbærl yng, men generelt lite bunnvegetasjon (Figur 8). Her kommer det inn noe mer innslag av bjørk, rogn og osp i ulike alder, enn lenger oppe.

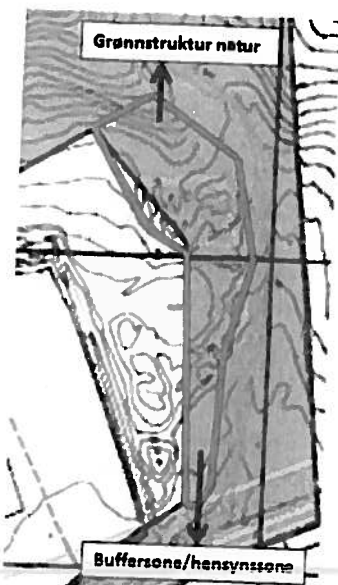
Figur 8: Mer åpen skog med lite bunnvegetasjon før terrenget flater ut vest for Svarttjernbekken

Lengst sør langs denne delstrekningen (på flata nedenfor lia) er skogen relativt ensartet med ung rogn (Figur 9), som er en viktig art for bærspisende fugl. Bunnvegetasjonen består av urter/gress og noe krattvegetasjon. Dette området kan ha en viktig funksjon som buffersone inn mot bekken og den rike edelløvskogen og det skyggefulle miljøet som er registrert der.

Figur 9: Jevngammel skog dominert av rogn på flata vest for Svarttjernbekken mot industrifeltet.

Med bakgrunn i dette anbefaler Rambøll at den øverste delen langs denne delstrekningen utvides noe mot vest og reguleres som grønnstruktur natur, mens flata nedenfor reguleres som hensynssone (Figur 10).

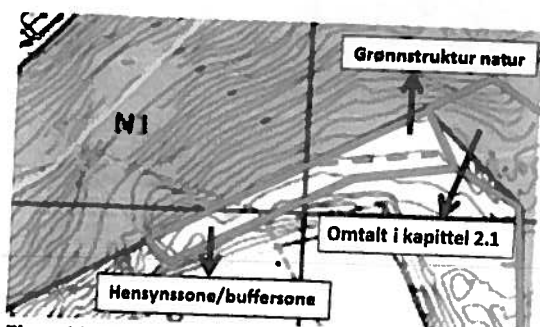

Figur 10: Rambølls anbefalte avgrensning av grønnstruktur natur og hensynssone vest for Svarttjernbekken.

Den foreslåtte buffersonen er 8-10 meter bred. En naturlig avgrensning er noen mindre koller i vegetasjonskanten mot industriområdet i vest, slik at området øst for disse kollene inngår i buffersonen, samtidig som forhøyningene i terrenget faller utenfor (Figur 10). I dette området er den registrerte naturtypen smal, og dermed mer utsatt for kanteffekter og solinnstråling (og dermed endrede skyggeforhold). Den registrerte naturtypen er avhengig av skygge for å opprettholde de verdiene som finnes der. For å sikre dette, anses den foreslåtte buffersonen som hensiktsmessig.

2.2 Avgrensning av naturtype 1323 mot sørøst

Sør for hjørnet mellom naturtypelokalitet 1323 og 1324 er det et område som domineres av relativt gamle løvtrær, og som samtidig har stort potensial for å utvikle ytterligere kvaliteter på kort sikt. Rambøll foreslår at dette området reguleres til grønnstruktur naturområde, og avgrensningen i sør foreslås å følge høyden fra dagens avgrensning mot naturtypelokalitet 1324 i øst (Figur 11).

Figur 11: Rambølls foreslåtte formålsavgrensning sør for naturtypelokalitet 1323

I tillegg anbefaler Rambøll at det inkluderes en buffersone sør for den registrerte naturtypen (Figur 11), for blant annet å hindre byggetiltak helt inn mot naturtypelokaliteten. Buffersonen er så bred som praktisk mulig i dette området, og avgrenses av en markert bratt skråning ned mot industriområdet i sør. Dette vurderes som en naturlig grense fordi det kan virke som et naturlig hinder i terrenget til tross for at buffersonen da vil være i minste laget (omtrent 8-10 meter bred).

3. Delstrekning 5

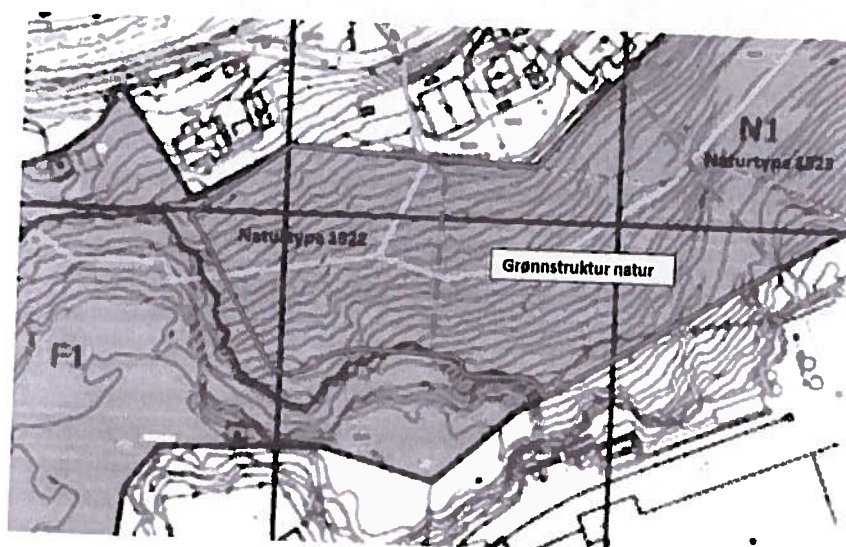
Arealene mellom naturtypelokalitetene 1322 og 1323 består av relativt gammel løvskog. Selv om området ikke har spesielle naturtypekvaliteter i dag, er det et viktig område i et mer helhetlig perspektiv, ved at det skaper en forbindelse mellom de to registrerte naturtypene og gjør området mer sammenhengende. Området har stort potensial for utvikling av naturtypeverdier innenfor et relativt kort tidsperspektiv. Samtidig er skogen her viktig for å sikre at arter (både planter og dyr) kan bevege seg mellom de registrerte naturtypelokalitetene uten barrierer. Det ble observert rådyr i dette området under befaringsen.

I tillegg er hele dette området (spesielt øvre deler av lia, opp mot bebyggelsen i nord) svært påvirket av forurensning (hageavfall, husholdningsavfall og diverse annet avfall som fotballer, malingsspann og lignende) (Figur 12). Eventuell fjerning av skogen i dette området vil forsterke dette problemet, bl.a. ved spredning av fremmede arter (fra hageavfall) og føre til en økt belastning på gjenværende naturområder.

Figur 12: Stedvis store mengder avfall i det befarte området.

På bakgrunn av områdets utviklingspotensial og landskapsøkologiske funksjon (korridoreffekt mellom naturtypene) anbefaler Rambøll det at hele denne skråningen reguleres til grønnstruktur natur (Figur 13).

Figur 13: Rambølls forslag til formålsavgrensning mellom naturtypelokalitet 1322 og 1323. Blå stiplert linje markerer naturtypeavgrensningen.

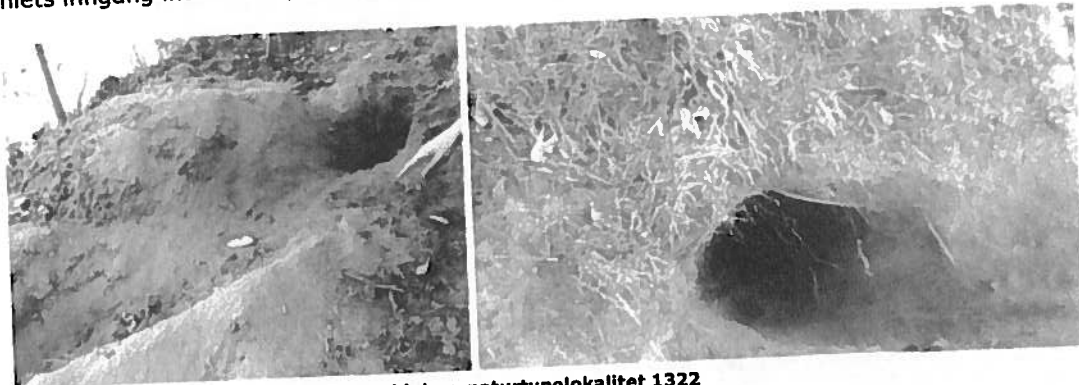
4. Delstrekning 6

Umiddelbart øst for steinbruddet (mellom steinbruddet og naturtypelokalitet 1322) finner man et fåtall relativt store/gamle lønnetrær, samt yngre individer av lønn, rogn, selje og osp. Området framstår som relativt åpent, med urter og gress i feltsjiktet og noe krattvegetasjon (hovedsakelig rosebusker og noe einer) (Figur 14).

Figur 14: Området ovenfor (og øst for) steinbruddet er i hovedsak åpent med rikt felt- og busksjikt (urter og gress)

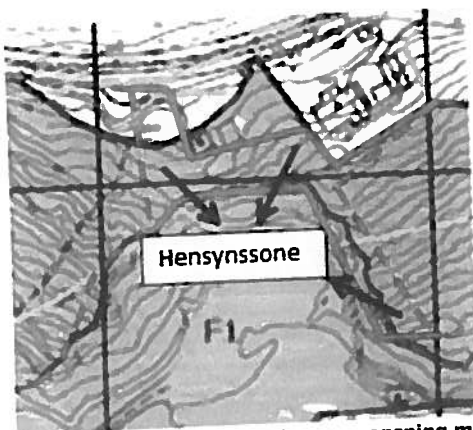
I dette området finnes det også et aktivt grevlinghi. Det ble ikke observert grevling, men spor rundt hiets inngang indikerer nylig aktivitet (Figur 15).

Figur 15: Grevlinghi mellom steinbruddet og naturtypelokalitet 1322

Arealene mellom naturtypelokalitet 1321 og 1322 avgrenses i nord av et gjerde som fortsetter ut fra eiendomsgrensa til eiendom 104/16. Mellom dette gjerdet og gangfeltet langs Trondheimsveien er det beskjedent med vegetasjon, og beskjedne naturtypeverdier. Rambøll anbefaler at et område med 20 meters bredde ovenfor skrenten reguleres som hensynssone for å få en sammenheng/korridor med vegetasjon mellom naturtypelokalitetene på oversiden av steinbruddet (Figur 16).

Statens vegvesen anbefaler 40-50 meter brede passasjer for hjortevilt i forbindelse med veiutbygginger, men bredden kan reduseres til 20 meter som et minimum hvis hensikten kun er en forflyttingskorridor for arter som ikke er spesielt sårbare eller der topografien har en kanaliserende effekt for dyrene mot krysningspunktet (Statens vegvesen håndbok 242, veger og dyreliv). Det frarådes krysningspunkter som er smalere enn 20 meter. Siden det, i dette aktuelle området, ikke er snakk om en veikrysning, men heller en passasje mellom et steinbrudd og en sterkt trafikkert vei (Rv 4, Trondheimsveien), mener Rambøll at 20 meter er tilstrekkelig bredde i dette tilfellet.

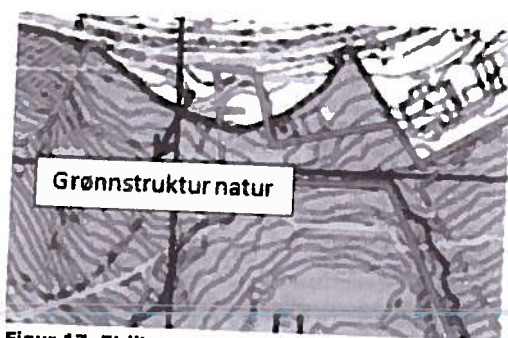

Figur 16: Foreslått reguleringsavgrensning mellom naturtypelokalitet 1321 og 1322 og mellom steinbruddet og naturtypelokalitet 1322

Videre foreslår Rambøll at arealet mellom naturtypelokalitet 1322 og steinbruddet i øst reguleres som hensynssone (Figur 16). Dette begrunnes blant annet med at det aktive grevlinghiet som finnes i dette området og buffereffekten mot naturtype 1322. I sør foreslås formålsgrensa mellom hensynssone og friluftsliv å følge bymiljøetatens foreslåtte grense for formål friluftsområde.

I tillegg anbefales det at et lite areal øst for dette, med en brede på omtrent 10 meter avsettes som hensynssone for å sikre buffereffekt mellom naturtype og bebyggelse/hage (Figur 16).

Nordvest langs delstrekning 6 (helt oppe ved Trondheimsveien) er det også et areal som inngår i den registrerte naturtypen, men som ikke er tatt med innenfor formålsavgrensningen. Rambøll anbefaler at dette arealet reguleres til grønnstruktur natur (Figur 17), fordi det er innenfor den registrerte naturtypen, og har verdier som samsvarer med dette.

Figur 17: Et lite areal nordvest langs den befarte delstrekningen som inngår i naturtypen men ikke er med i Bymiljøetatens forslag til formålsavgrensning. Rambøll foreslår at dette arealet reguleres som grønnstruktur natur.

5. Delstrekning 8

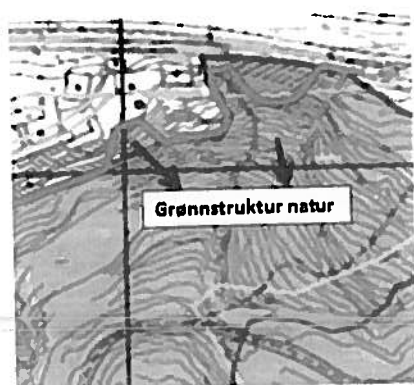
Vegetasjonen rundt Romsåsbekken (som var tørrlagt da befaringen ble gjennomført) består av edelløvtrær (lønn og selje), som utgjør et verdifullt miljø rundt bekken som bør ivaretas. Dette gjelder området opp til ca. to meter nedenfor gangfeltet. Samtidig er det et areal øst for bekken som ikke har naturverdier, og heller ikke passer inn i formålet grønnstruktur natur. Dette området består av gress, stein/ur, markjordbær og kanadagullris (Figur 18).

Figur 18: Området uten naturverdier som foreslås utelatt fra formålsavgrensningen (sett mot øst til venstre, og mot vest til høyre)

Skogen øst for gressfeltet (i bakkant av gressfeltet i Figur 18), er en edelløvskog med lønn som dominerende treslag. Enkelte av disse trærne er relativt store. Fordi dette området består av relativt verdifull edelløvskog, og grenser mot naturtype 1321, anbefaler Rambøll at området blir med i formål grønnstruktur natur. Formålsgrensa foreslås trukket i vegetasjonsgrensa ut mot det åpne partiet (Figur 18 og Figur 19).

I tillegg er det et mindre areal vest for Romsåsbekken som er en del av den registrerte naturtypen, men som ikke er tatt med i planområdeavgrensningen. Dette arealet er svært vanskelig tilgjengelig, og ble derfor ikke besøkt under befaringen. Likevel anbefaler Rambøll at dette arealet også å tas med innenfor formålsgrensningen grønnstruktur natur med bakgrunn i at det er en del av den registrerte naturtypen.

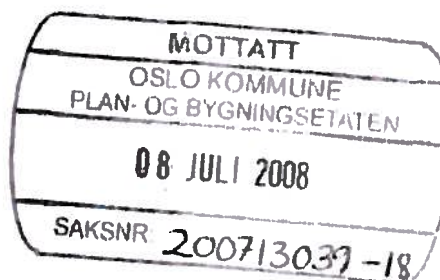

Figur 19: Foreslått formålsgrensning nordøst for naturtypelokalitet 1321. Stiplet linje viser den registrerte naturtypens avgrensning, heltrukket linje viser anbefalt formålsgrensning.

**Oslo kommune
Bydel Stovner
Administrasjonen**

Plan- og bygningsetaten
Postboks 364 Sentrum
0102 OSLO

Deres ref.
2007/013039-8

Vår ref. (saksnr.):
200400913-9

Saksbeh.
Reidunn Myster Beier, 23 47 10 06

Dato: 27.06.2008

Arkivkode:
531

**ØSTRE AKER VEI 256, ROMSÅS GÅRD - INVITASJON TIL INNSPILL FRA
BYDELEN, OMRÅDE- OG PROSESSAVKLARING**

Saken gjelder.

Bydel Stovner har mottatt planinitiativ til uttalelse, med frist 4.7.2008. Invitasjon til innspill fra bydelen gjelder Østre Aker vei 256, Romsås Gård.

Til behandling i forvaltningen

Saken er sendt til uttalelse midt i sommerferien, og Stovner bydelsutvalgs arbeidsutvalg har fått saken til vurdering som e-post.

Til saken.

Adressen krever en nærmere forklaring da eiendommen Gnr/Bnr 104/61 ligger i Bydel Stovner og omfatter området rundt Hydrogas med adresse Ringenesveien 50. Eller som det i dag heter Yara Praxair AS. Til virksomheten beregnes sikkerhetssone på ca 200 m.

Saksopplysninger

Planområdet er på 85754 m2 og Norges Statsbaner AS er hjemmelshaver.

Bakgrunn for reguleringsarbeidet er bystyrets vedtak av 6.11.2002, sak 414 "kartlegging og verdsetting av naturtyper og biologisk mangfold". Planområdet er et av 11 områder Friluftsetaten har plukket ut som mindre områder i byggesonen, og som ønskes regulert til spesialområde type "spesialområde grøntområde naturvern" eller "friområderegulering".

Bydel Stovner har følgende bemerkninger:

- Bydel Stovner er opptatt av at grønne lunger sikres innenfor byggesonen, men bydelen har dårlig erfaring med den måte det utøves forvaltning av slike områder. Det fører igjen til at "naturperlene" benyttes som søppelplass, som stadig krever opprydning.
- Bekken i området må vies spesiell oppmerksomhet, jfr kommunens "blå-grønne" satsing.
- Planområdet berører areal for planlagte boliger på Nedre Rommen, Sør for Rommenstubben der foreløpige planskisser bydelen er kjent med går bort til bekken, jfr kart over planområdet. Restarealet lar seg ikke utbygge pga sikkerhetssonen.
- Det er viktig å vurdere behovet for boliger i dette området sammen med grønne lunger, da det på denne måten sikres en bedre forvaltning av grøntarealet. Bydelen er videre

Bydel Stovner
Administrasjonen

Postadresse
Karl Fossums vei 30
0985 OSLO

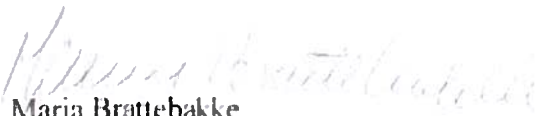
Telefon 02180
Telefaks 23 47 14 01
E-post
postmottak@ber.oslo.kommune.no

Bank: 6004 06 17054
Orgnr: 874 778 842
Internett:
www.oslo.kommune.no

bekymret for at regulering til spesialområde grøntområde naturvern, vil sikre at det i overskulelig framtid vil være gassrelatert virksomhet plassert nær boligområder. Det er mulig at reguleringsområdet burde snevres ved å fjerne "Støvelen" i kartsnittet slik at områdeavgrensning går fra "hælen" og rett opp. jfr vedlagt kartsnitt.

- Fossumdiagonalen vil komme i nærområdet og kunne ha betydning for planforslaget.

Med hilsen

Maria Brattebakke
bydelsdirektør

Reidunn Myster Beier
spesialkonsulent

Oslo kommune
Bydel Stovner
Administrasjonen

Protokoll 3/14

Møte: Miljø-, plan- og samferdselskomitéen
Møtested: Glassmøterommet, Karl Fossumsvei 30
Møtetid: Tirsdag 08. april 2014 kl. 18.00
Sekretariat: Administrasjonen

Møteleder: Per Opsahl (H)

Tilstede: Bjørn Hallme (A), Britt Lindhart (A),
Atgeirr Flø Rasmussen (SV), Frithjof
Funder (V), Olav Mellum (F)

Forfall: Sumathi Wijeyaraj (A)

Som vara møtte: Karl P. Olsen (A)

I tillegg møtte:

Møtesekretær: Reidunn Myster Beier

Åpen halvtime
Godkjenning av innkalling
Godkjenning av sakskart

Saker behandlet under møte

Sak 12 /14 Protokoll
Sak 13 /14 Orienteringssaker
Sak 14 /14 Eventuelt

Befaring utendørs.

Sak 12 /14 Protokoll

Vedtak (enstemmig)

Protokoll fra møtet i MPS 11.03.14 godkjennes

Sak 13 /14 Orienteringssaker

- A) Administrasjonen orienterte om at Bydel Stovner har mottatt melding fra Plan- og bygningsetaten med bekreftelse fra Omsorgsbygg KF om fullføring av Ruths vei. Arbeidene skal være fullført innen september 2014
- B) Administrasjonen har mottatt varsel fra Bymiljøetaten om oppstart av arbeider i Stovnerbakken/Stovnerfaret i uke 13. Arbeidet ble startet i fjor høst og skal nå ferdigstilles.

Vedtak (enstemmig)

MPS tar informasjonen til orientering

Sak 14 /14 Eventuelt

MPS hadde åpnet møte med befaring gjennom bydelens områder som er aktuelle i forbindelse med:

- Kommuneplan for Oslo – Oslo mot 2030, som ligger ute til offentlig ettersyn
- Veiledende plan for offentlig rom i Stovner sentrum, som legges ut til off. ettersyn i sommer
- Planprogram for Nedre Rommen, som legges ut til off. ettersyn i sommer
- Groruddalssatsingens områdeløft: Sentergata, Gang-sykkelvei Fossumveien Nord, Rommensletta skulpturpark, Haugenhallen, Haugenstua Torg og kafe, Gang-sykkelvei rute Østre Akervei gjennom Haugenstua, Smedstuaparken, Parsellhagene, nye Haugenstua skole.

Turen startet og sluttet i Karl Fossums vei 30.

Det var 21 deltakere inkludert komiteens deltakere.

Møtet ble hevet kl 20.20

MILJØ-, PLAN- OG SAMFERDSELSKOMITEEN

Per Opsahl
leder

Reidunn Myster Beier
sekretær